

НАРЪЧНИК

**за процедурите в процеса на издаване на разрешения
за проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес
от списъка на ЕС
в Република България**

Версия № 3, април 2024 г.

Съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2022/869
относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура

Съдържание

Определения	6
Част I. Регламент (ЕС) 2022/869	9
I.1. Въведение	9
I.2. Органи за вземане на решения	12
I.3. Национален компетентен орган	13
I.4. Избрана схема	15
I.5. Роля на властите, издаващи разрешителни	16
I.6. Задължения на организаторите на проекти от общ интерес	17
I.7. Категории енергийна инфраструктура	18
I.8. Проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес	20
I.8.1. Проекти от общ интерес (ПОИ)	20
I.8.2. Проекти от взаимен интерес (ПВИ)	24
I.8.3. Допустимост на проектите за получаване на финансова помощ от ЕС	25
I.9. Процес на издаване на разрешения	29
I.9.1. Процедура преди подаването на заявление	30
I.9.1а. Уведомление	30
I.9.1б. Идентифициране на информацията, която организаторът трябва да подаде пред НКО	33
I.9.1в. Подробен график за процеса за издаване на разрешения	33
I.9.1г. Концепция за обществено участие	34
I.9.1д. Участие на обществеността преди подаването на документацията за кандидатстване	35
I.9.1е. Участие на обществеността в процеса на извършване на екологична оценка и/или оценка на въздействието върху околната среда и/или оценка за съвместимост	36
I.9.1ж. Уебстраница на проектите от общ интерес	37
I.9.2. Нормативно изискваната процедура за издаване на разрешения за ПОИ	38
I.10. Приоритетни коридори и области на енергийна инфраструктура с българско участие	39
I.11. Проекти от общ интерес с българско участие	41
I.11.1. Проекти от общ интерес с българско участие съгласно Регламент (ЕС) № 347/2013	41
I.11.2. Проекти от първи списък с българско участие съгласно Регламент (ЕС) 2022/869 (шести поред списък с ПОИ на ЕС)	43
Част II. Процедури по предоставяне на разрешения	45
II.1. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)	45

II.1.1. Стъпки за издаване на разрешителни	45
II.2. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на околната среда и водите (МОСВ)	50
II.2.1. Екологична оценка	51
II.2.2. Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)	52
II.2.3. Процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	54
II.2.4. Провеждане на процедура по ОВОС.....	55
II.2.5. Провеждане на процедура по ОВОС в трансграничен контекст	58
II.3. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на земеделието и храните	60
II.3.1. Провеждане на процедура за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди.....	60
II.3.2. Утвърждаване на площадки и трасета за линейни обекти за проектиране и терени за включване в границите на урбанизираните територии (населените места и селищните образувания).....	61
II.3.3. Промяна на предназначението на земеделските земи за собствени неземеделски нужди	66
II.3.4. Промяна на предназначението на земеделски земи – собственост на физически или юридически лица, за държавни и общински нужди	68
II.3.5. Промяна на предназначението на земеделски земи в строителните граници на населените места или селищните образувания	69
II.3.6. Правно действие на решението за промяна на предназначението на земеделска земя	70
II.3.7. Временно ползване на земеделска земя.....	72
II.4. Процедури по предоставяне на разрешения от Изпълнителната агенция по горите (ИАГ)	73
II.4.1. Предварително съгласуване за промяна на предназначението по чл. 62 от ЗГ	76
II.4.2. Учредяване на сервитут за инвестиционни намерения, по чл. 63, ал. 1, от ЗГ, свързани с изграждане на „енергийни обекти“ по смисъла на § 1, т. 23, от Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката (ДП на ЗЕ).....	77
II.4.3. Промяна на предназначението по чл. 77, ал. 1, от ЗГ	79
II.4.4. Придобиване на собственост след промяна на предназначението	79
II.4.5. Учредяване право на ползване върху поземлени имоти в горски територии по чл. 70 от ЗГ	80
II.5. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на културата (МК)	81
II.5.1. Съгласуване по реда на чл. 84, ал. 1 и 2, от Закона за културното наследство (ЗКН) за проектите и инвестиционните намерения по Раздел V „Териториалноустройствена защита“ с компетентен орган министърът на културата	81

II.5.2. Издаване на разрешение за спасителни археологически проучвания или за издирване на археологически обекти	82
II.5.3. Издаване на разрешение за теренни проучвания с международно участие.	82
II.5.4. Приемане на приключили теренни археологически проучвания	85
II.6. Процедури по предоставяне на съгласувателни решения от Агенцията по геодезия, картография и кадастър (АГКК)	86
II.6.1. Услуги от кадастралната карта и кадастралните регистри	86
II.6.2. Услуги, предоставяни от Геокартфонд	91
II.7. Процедури пред Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) съгласно Закона за енергетиката	97
II.7.1. Процедури за големи газови инфраструктурни проекти, за които се допуска временно освобождаване (дерогация) от определени изисквания съгласно чл. 172г и чл. 172д от ЗЕ и чл. 36 от Директива 2019/692	97
II.7.1а. Процедура съгласно чл. 172г, ал. 1, от ЗЕ	98
II.7.1б. Процедура съгласно чл. 172д, ал. 1, от ЗЕ.....	100
II.7.1в. Общи правила за процедурите по III.8.1а. и III.8.1б	100
II.7.2. Процедури по издаване на лицензии от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) съгласно Закона за енергетиката	101
II.7.3. Издаване на лицензии без провеждане на конкурс преди изграждане на енергийните обекти.....	103
II.7.4. Процедури по проекти, за които са налице условията за изменение и/или допълване на издадена от КЕВР лицензия по ЗЕ.....	105
II.7.4а. Изменение и/или допълване на лицензия по инициатива на Комисията..	105
II.7.4б. Изменение и/или допълнение на лицензия по искане на лицензиант	106
II.7.5. Процедури по проекти, които попадат в приложното поле на чл. 16 от Регламент 2022/869	107
II.8. Процедури съобразно управлението при кризисни ситуации	109
II.8.1. Нормативни разпоредби, касаещи установяването на енергийните критични инфраструктури и предотвратяване заплахите за сигурността им (вкл. терористичните заплахи)	112
II.9. План на времеви график на процедурите за издаване на разрешения	113
Част III. Законодателство и контакти	114
III.1. Европейско и национално законодателство, обхващащо проектите от общ интерес	114
III.1.1. Европейско законодателство.....	114
III.1.2. Българско национално законодателство	115
III.2. Информация за заявленията	117
III.3. Контакти	119
Част IV. Приложения	123

IV.1. Приложение „Проект на времеви график за издаване на разрешителни на проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес“	123
IV.2. Приложение „Контролен лист при проверка на досието на заявлението“.....	133

Определения

„**Проект**“ означава един или няколко електропровода, газопровода, съоръжения, оборудване или инсталации, попадащи в категориите на енергийната инфраструктура;

„**Проект от общ интерес**“ означава проект, който е необходим за реализацията на приоритетните коридори и области на енергийната инфраструктура, който е включен в списъка на ЕС;

„**Проект от взаимен интерес**“ означава проект, насърчаван от ЕС в сътрудничество с трети държави съгласно писма за подкрепа от правителствата на пряко засегнатите държави или други необвързващи споразумения, който попада в една от категориите енергийна инфраструктура от приложение II на Регламента, който допринася за постигането на целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и на неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и който е в списъка на ЕС;

„**Конкуриращи се проекти**“ означава проекти, които изцяло или частично са насочени към преодоляването на един и същ установен недостиг на инфраструктура или задоволяването на регионална нужда от инфраструктура;

„**Национален компетентен орган**“ означава определен от държавата орган, който отговаря за улесняването и координирането на процеса на издаване на разрешения за проекти в списъка на ЕС;

„**Организатор на проект**“ означава:

а) оператор на преносна система, оператор на разпределителна система или друг вид оператор или инвеститор, разработващ проект в списъка на ЕС;

б) при наличието на няколко оператора на преносни системи, оператори на разпределителни системи, инвеститори, или на всякакво възможно тяхно групиране — юридическото лице по действащото национално законодателство, което е определено с договорно споразумение между тях и има правомощията да поема юридически задължения и да носи финансова отговорност от името на страните в договорното споразумение;

„**Енергийна инфраструктура**“ означава всякакво материално оборудване или съоръжения, попадащи в категориите на енергийната инфраструктура, които са разположени в ЕС или свързват ЕС с една или повече трети държави;

„**Недостатъчна преносна/пропускателна способност на енергийната инфраструктура**“ означава ограничаване на физическите потоци в рамките на

енергийна система поради недостатъчна преносна способност, което включва, наред с другото, липса на инфраструктура;

„Цялостно решение“ означава решение или множеството решения, взети от компетентен орган или компетентни органи на държава-членка, с изключение на съдилищата или трибуналите, в което се определя дали организаторът на даден проект е оправомощен да изгради енергийна инфраструктура, за да осъществи проект от общ интерес или проект от взаимен интерес, въз основа на обстоятелството, че има възможността да започне или да възложи и започне необходимите строително-монтажни работи, без да се засяга което и да е решение, взето в контекста на административна процедура за обжалване;

„Интелигентна електроенергийна мрежа“ означава електроенергийна мрежа, включително на островите, които не разполагат с междусистемни връзки или не са свързани в достатъчна степен с трансевропейските енергийни мрежи, която предоставя възможност за ефикасна от гледна точка на разходите интеграция и активен контрол на поведението и действията на всички ползватели, свързани с нея, включително производителите, потребителите и произвеждащите потребители, за да се гарантира икономически ефективна и устойчива електроенергийна система с ниски загуби и високо равнище на интегриране на възобновяеми източници, на сигурност на доставките и на безопасност, и в която операторът на мрежата може да осъществява цифрово наблюдение на действията на свързаните към нея ползватели, и информационни и комуникационни технологии (ИКТ) за комуникация със съответните оператори на мрежи, производители, съоръжения за съхраняване на енергия и потребители или произвеждащи потребители, за да се осигури устойчивост, икономическа ефективност и сигурност на преноса и разпределението на електроенергия;

„Интелигентна газопреносна мрежа“ означава газопреносна мрежа, в която се използват иновативни и цифрови решения за икономически ефективно интегриране на разнородни източници на нисковъглеродни газове и по-специално газове от възобновяеми източници в съответствие с нуждите на потребителите и изискванията към качеството на газа, за да се намали въглеродният отпечатък на съответното потребление на газ, да се осигурят условия за увеличаване на дела на газовете от възобновяеми източници и на нисковъглеродните газове и да се създадат връзки с други енергоносители и сектори, включително свързаното с това физическо модернизиране, ако те са абсолютно необходими за функционирането на оборудването и съоръженията за интегриране на нисковъглеродни газове и по-специално газове от възобновяеми източници;

„Съответен орган“ означава орган, който съгласно националното право е компетентен да издава различни разрешения и лицензи, свързани с планирането, проектирането и строителството на недвижими активи, включително енергийна инфраструктура;

„Национален регулаторен орган“ означава национален регулаторен орган, определен в съответствие с член 39, параграф 1 от Директива 2009/73/ЕО или регулаторен орган на национално равнище, определен в съответствие с член 57 от Директива (ЕС) 2019/944;

„Компетентен национален регулаторен орган“ означава националният регулаторен орган в държавите членки, в които се осъществяват проектите, както и в държавите членки, върху които проектът оказва значително положително въздействие;

„Строително-монтажни работи“ означава закупуването, доставката и внедряването на компонентите, системите и услугите, включително софтуера, извършването на свързани с проекта развойни дейности, дейности по промяна на предназначението и строителни и монтажни дейности, приемането на съоръженията и стартирането на даден проект;

„Проучвания“ означава дейностите, които са необходими, за да се подготви изпълнението на проект, като например проучвания за подготовка, осъществимост, оценка, изпитване и утвърждаване, включително софтуер, както и всякакви други мерки за техническа помощ, включително предварителни действия за определяне и разработване на даден проект и решенията относно неговото финансиране, например проучване на определените обекти и подготовка на финансовия пакет;

„Въвеждане в експлоатация“ означава процес на въвеждане в експлоатация на проект след неговото изграждане;

„Специални съоръжения за водород“ означава инфраструктура, която е в състояние да поеме чист водород без допълнителни работи за приспособяване, включително тръбопроводни мрежи или хранилища, които представляват новоизградени съоръжения, преоборудвани съоръжения за природен газ или и двете;

„Промяна на предназначението“ означава техническа модернизация или модификация на съществуващата инфраструктура за природен газ с цел да се гарантира, че тя е специално пригодена за използването на чист водород;

„Адаптиране към изменението на климата“ означава процес, който гарантира, че устойчивостта на енергийната инфраструктура спрямо възможни неблагоприятни въздействия на изменението на климата е осигурена посредством оценка на уязвимостта и риска, свързани с климата, включително посредством целесъобразни мерки за адаптиране.

Част I. Регламент (ЕС) 2022/869

I.1. Въведение

Настоящият Наръчник за процедурите в процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес от списъка на ЕС в Република България е изготвен съгласно Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на Регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на Директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013.

Настоящият Наръчник е актуализирана версия на публикувания през 2014 г. на страницата на Министерството на енергетиката, с първа ревизия през 2016 г., Наръчник за процедурите в процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес от списъка на ЕС в Република България, изготвен съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 347/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура.

В съответствие с член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/869, този Наръчник не е предназначен да бъде правно обвързващ документ. Наръчникът се отнася до съответните законови разпоредби и има за цел да подпомага организаторите на енергийни проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес, и да се осигури информация за участието на обществеността. Целта е да се гарантира, че проектите са законосъобразни и организаторите на проекти са придобили всички необходими разрешения във възможно най-кратки срокове в съответствие с българската и европейска нормативна база.

Наръчникът определя практически насоки за организаторите на проекти от списъка на ЕС. Той е предназначен и за широката общественост, с цел прозрачност на процеса на реализиране на мащабни инфраструктурни енергийни проекти. Следва да се използва заедно с Регламента за трансевропейските енергийни мрежи (TEN-E) и други съотносими европейски законодателни актове. Наръчникът се отнася до процеса на издаване на разрешения, като се описват както разпоредбите от Регламента, така и необходимите разрешения и съгласия, изискуеми по българското законодателство.

Регламент (ЕС) 2022/869 установява правила за навременното разработване и оперативната съвместимост на приоритетните коридори и области на трансевропейската енергийна инфраструктура, които допринасят за гарантиране смекчаването на изменението на климата, и по специално за постигане на целите на ЕС до 2030 г. в областта на енергетиката и климата и за целта му за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г., и за гарантиране на осигуряването на междусистемни

връзки, енергийна сигурност, пазарна и системна интеграция и конкуренция, която е в полза на всички държави членки, както и на достъпни цени на енергията.

Регламент (ЕС) 2022/869 урежда статута на проектите от общ интерес (ПОИ) и проектите от взаимен интерес (ПВИ), като улеснява навременното им изпълнение чрез рационализиране, по-тясно координиране и ускоряване на процесите на издаване на разрешения, с повишаване на прозрачността и чрез активизиране участието на обществеността. Документът съдържа правила за трансгранично разпределяне на разходите и за стимули във връзка с риска при проекти в списъка на ЕС и определя условията, на които следва да отговарят проектите в списъка на ЕС, за да получават финансова помощ от страна на ЕС.

Регламентът установява, че за да се продължи политиката за трансевропейските енергийните мрежи на ЕС, трябва да бъде осигурена възможност за максимално съкращаване на сроковете в процеса на издаване на разрешителни, което юридически е възможно. За да се гарантира бързото третиране на процедурите, Регламентът определя общ график от 42 месеца за процеса на издаване на разрешителни, в това число с индикативния срок от 2 години за „процедурата преди подаването на заявление“ (тази процедура за предварително кандидатстване включва например подготовка на необходимите графици, издаване на решение за оценка за въздействието върху околната среда, концепцията за участие на обществеността и обществена консултация по предложения ПОИ), и 1,5 год. за издаване на отделните решения и цялостното решение. Регламентът за TEN-E е с "пряко приложение" в държавите членки на ЕС.

Регламентът определя насоки за оптимизиране на процесите по издаване на разрешителни и реализиране на големи енергийни инфраструктурни проекти, които допринасят за укрепване на европейските енергийни мрежи.

Основните акценти на Регламент (ЕС) 2022/869 са:

- Чл. 7 на Регламента определя на проектите в списъка на ЕС **статут на възможно най-висока национална значимост**, ако такъв статут съществува в националното право, и те се третират по подобаващ начин при процесите на издаване на разрешения. Този статут трябва да осигури ефективно и възможно най-бързо административно третиране при процедурите по издаване на разрешения, включително по отношение на ОВОС. Всички процедури за решаване на спорове, иски производства, жалби и средства за правна защита, свързани с проекти в списъка на ЕС, пред всякакви национални съдилища, трибунали и състави, включително за медиация или арбитраж, когато са предвидени в националното право, се третират като спешни, ако и доколкото националното право предвижда такива спешни процедури.

- Проектите от общ интерес следва да получат **приоритетен статут** на национално равнище.
- Във връзка с въздействията върху околната среда, разгледани в член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО и член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО, **проектите в списъка на ЕС се смятат за проекти от обществен интерес** от гледна точка на енергийната политика и могат да се разглеждат като проекти от първостепенен обществен интерес, ако са изпълнени всички условия, предвидени в посочените директиви.
- Изискване към страните-членки да определят един Национален компетентен орган, който да отговаря за улесняването и координирането на процеса по издаване на разрешения на ПОИ и ПВИ.
- Изискване към страните-членки или националния компетентен орган в сътрудничество с други съответни органи да публикува актуализиран Наръчник за процедурите по процеса на издаване на разрешения за ПОИ и ПВИ.
- За своевременното и бързо реализиране на ключовите за енергийната инфраструктура проекти, държавите членки имат ангажимент да осигурят **ускоряване на процедурите по издаване на разрешения**. Изискване към страните-членки е да въведат максимално допустима продължителност на процеса по издаване на разрешения, като поставеният в Регламента **срок е до 3 години и 6 месеца**, с възможност при определени обстоятелства срокът да бъде удължен с до 9 месеца. С цел осигуряване на ефективна административна обработка на документацията по заявката във връзка с проектите от общ интерес, организаторите на проекти и всички съответни власти осигуряват най-бързото юридически възможно третиране на тази документация.
- Въвеждат се методика и процес за разработване на хармонизиран и приложим за енергийните системи анализ на разходите и ползите от изпълнение на ПОИ и ПВИ.
- На база анализа разход-ползи се дава възможност на националните регулаторните органи да разпределят трансгранично разходите за проектите в съответствие с ползите в страните-членки, пряко или косвено свързани със съответния проект. Наличието на ясни и прозрачни правила за трансгранично разпределяне на разходите е необходимо за ускоряване на инвестициите в трансгранична инфраструктура. Когато се взема решение относно трансграничното разпределяне на разходите, националните регулаторни органи следва да гарантират, че неговото въздействие върху националните тарифи не представлява непропорционална тежест за потребителите.

- От националните регулаторни органи се изисква да предоставят подходящи тарифни стимули за ПОИ. При прилагането на правото за вътрешния енергиен пазар националните регулаторни органи следва да осигуряват стабилна и предвидима регулаторна рамка със стимули за проектите от общ интерес, включително дългосрочни стимули, които са съразмерни със специфичното равнище на риска при даден проект.
- Въвеждат се специфични изисквания за прозрачност, **повишаване на общественото участие** и предоставяне на обществена информация за изпълнението на ПОИ.

Линкове на ЕК за целите на ТЕН -Е е:

https://energy.ec.europa.eu/index_en

Trans-European Networks for Energy (europa.eu)

Projects of Common Interest (europa.eu)

I.2. Органи за вземане на решения

На национално ниво изпълнението на регламента се координира от Национален компетентен орган (НКО). На европейско ниво, в рамките на ЕК е създаден координационен комитет, който наблюдава предоставянето на финансова помощ за реализирането на ПОИ. Когато даден проект е изправен пред значителни трудности, Комисията може да назначи европейски координатор за срок от максимум една година, като срокът може да бъде подновен два пъти, с цел оказване на помощ за изпълнението на проекта.

Съгласно чл. 3, ал. 1, от Регламента се създават 14 регионални групи, участниците в които се определят въз основа на всеки приоритетен коридор и област и на техния съответен географски обхват. Всяка група приема регионален списък на проектите, като за всяко отделно предложение е необходимо одобрението на държавите членки, с чиято територия е свързан проектът. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове, за да определи списъка на ЕС.

За енергийния сектор, отговорността за управлението на енергийния бюджет на CEF е основно на Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA). CINEA играе ключова роля за наблюдението за изпълнението на програмата и постигането на основните цели за насърчване на енергийната сигурност, устойчивост и конкурентоспособност.

Бюджетът за трансевропейска енергийна инфраструктура за периода 2021-2027 възлиза на 5.84 милиарда евро.

На всеки две години ЕК изготвя нови списъци на проекти от общ интерес. ПОИ, които са завършени или които вече не отговарят на съответните критерии и изисквания на Регламента, не фигурират в последващите списъци на ЕС.

До 31 декември на всяка година след годината на включване на даден проект в списъка на ЕС, организаторите на проекта подават годишен доклад за всеки проект до националния компетентен орган.

До 28 февруари всяка година след годината, в която организаторът на проекта трябва да представи доклада, компетентните органи представят на Агенцията и на съответната група доклада, допълнен с информация за напредъка, съответно за закъсненията в изпълнението на проектите, както и за причините за тези закъснения.

До 30 април на всяка година, в която следва да бъде приет нов списък на ЕС, Агенцията представя на групите консолидиран доклад за проектите в списъка на ЕС, попадащи в обхвата на компетентността на националните регулаторни органи, в който се оценяват постигнатият напредък и очакваните промени в разходите за проекта, и по целесъобразност се отправят препоръки относно начините за преодоляване на закъсненията и срещнатите затруднения.

I.3. Национален компетентен орган

Съгласно чл. 8, ал. 1, на Регламент ЕС 347/2013 всяка държава членка трябва да определи един Национален компетентен орган, който да отговаря за улесняването и координирането на процеса на издаване на разрешения за проекти в списъка на ЕС. Изискването е заложено и в чл. 8, ал. 1, от Регламент 2022/869.

Регламентът изисква определянето на един Национален компетентен орган, който да отговаря за улесняването и координирането на процеса по издаване на разрешения за проекти от списъка на ЕС. Изискването е заложено в чл. 8, ал. 1, от Регламент (ЕС) 347/2013, в последствие и в чл. 8, ал. 1, от Регламент (ЕС) 2022/869.

С Решение 157 на Министерски съвет на Република България от 21 март 2014 г. за Национален компетентен орган (НКО), съгласно чл. 8, ал. 1, от по Регламент № 347/2013 г., е определен министърът на икономиката и енергетиката, който при осъществяване на своите функции се подпомага от постоянно действаща междуведомствена работна група, в която са представени всички съответни органи, имащи отношение с издаването на разрешения за ПОИ. Задачите на постоянната работна група бяха: координиране изпълнението при издаване на разрешения за проекти от общ интерес, с цел недопускане удължаване на сроковете при съгласувателните процедури и издаването на документи, а при възможност тези срокове да бъдат съкращавани.

След реструктурирането на държавната администрация и обособяването на Министерството на енергетиката (МЕ) в самостоятелно ведомство, през 2015 г. бяха предприети действия за актуализиране на нормативната база за определянето на Национален компетентен орган (НКО).

Устройственият правилник (УП) на МЕ (в сила от 18.12.2015 г., съгласно ПМС № 360 от 12 декември 2015 г., посл. изменен на 14.01.2022 г.) определя министъра на енергетиката за Национален компетентен орган по смисъла на Регламент № 347/2013. Раздел II. Правомощия на министъра, чл. 5, ал. 1, т. 34, гласи: (Министърът на енергетиката – б. а.) „изпълнява функциите на Национален компетентен орган, който да отговаря за улесняването и координирането на процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес по смисъла на чл. 8, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (ОВ, L, бр. 115 от 25.04.2013 г.)“. Съгласно УП, функциите на НКО се подпомагат от специализирана дирекция „Европейски проекти и международно сътрудничество“, която оказва институционална подкрепа за реализиране на проектите от общ интерес.

Разпоредбата на чл. 8, параграф 1 от новия Регламент (ЕС) 2022/869 изискваше до 23.06.2022 г. всяка държава-членка да актуализира, ако е необходимо, данните за определения един Национален компетентен орган. Тъй като в този срок страната ни не е счела за необходимо да актуализира тези данни, **министърът на енергетиката изпълнява функцията на НКО и по Регламент (ЕС) 2022/869.**

Националният компетентен орган (НКО) има следните функции:

- При разглеждане на всеки отделен случай подготвя подробен график за процеса по издаване на разрешения. Това следва да се направи в тясно сътрудничество и след консултация с организатора на проекта, както и с другите органи по издаване на разрешителни [Член 10.6 (б)].
- При необходимост променя графика в рамките на установените срокове по чл. 10.1 от Регламент (ЕС) 2022/869.
- Наблюдава спазването на срокове [Член 8.3].
- При необходимост удължава сроковете [Член 10.2].
- Определя индивидуални срокове, в които не са спазени първоначалните срокове [Член 8.3].

- Приема или отхвърля (когато проектът не е достатъчно обоснован) писмените уведомления, подадени от организаторите на ПОИ [Член 10.3].
- Одобрява или дава указания за промяна на концепцията за участие на обществеността, представена от организатора на проекта [Член 9.3].
- При постъпило уведомление от организатор на проект за намерение за съществена промяна в одобрената концепция за участие на обществеността, издава решение за изменение на концепцията.
- Определя обхвата на материалите и степента на подробност на информацията, които се представят от организатора на проекта като част от документацията по заявлението [Член 10. 6 (а)].
- Разглежда постъпилите заявления и приложената към тях документация за ПОИ, при необходимост иска разяснения относно посочените обстоятелства в документацията, изисква предоставянето на допълнителна информация и документи, като определя срок за предоставянето им и издава решение за приемане на заявлението (заявката) за разглеждане [Член 10.6].
- Изисква информация и документи от организаторите на проекти от общ интерес, при възникване на нови обстоятелства [Член 10.6 (в)].
- Представя годишен доклад до съответстващата група за напредъка или забавата на изпълнението на ПОИ по отношение на процесите на издаване на разрешения [Член 5.6].

Министърът на енергетиката, в качеството си на НКО, може да инициира предложение до Министерски съвет за определяне на конкретен обект/проект като „Обект с национално значение“. Съгласно Закона за устройство на територията "Обект с национално значение" е обект, определен като такъв със закон или с акт на Министерския съвет.

I.4. Избрана схема

При отчитане на националните особености в планирането и процесите на издаване на разрешения, по предложение на специална междуведомствена работна група към министъра на икономиката и енергетиката през 2014 г., на територията на Република България се прилага **координирана схема** при организацията на процеса на издаване на разрешения. В дейността на работната група участие взеха представители с необходимата експертиза от всички институции, имащи отношение към процеса на издаване на разрешителни. След проведен обстоен анализ бе установено, че избраната координирана схема е най-подходяща за приложение, с оглед спецификата на българските условия и законодателство.

При липса на промяна в обстоятелствата координираната схема продължава да се прилага и в условията на Регламент (ЕК) 2022/869.

По смисъла на Регламент (ЕК) 2022/869, при прилагането на координираната схема цялостното решение обхваща няколко отделни правно обвързващи решения, издавани от няколко съответни органа, които са координирани от компетентния орган. Компетентният орган може да определи работна група, в която са представени всички съответни органи с цел да се изготви график за издаване на разрешения и да се наблюдава и координира неговото изпълнение.

Компетентният орган, като се консултира с другите съответни органи, където е приложимо в съответствие с националното право, и без да се засягат сроковете, определени в съответствие с член 10 от Регламент (ЕС) 2022/869, установява за всеки отделен случай разумен срок, в който се издават индивидуалните решения. Компетентният орган може да приеме индивидуално решение от името на друг съответен национален орган, в случай че решението на този друг орган не бъде издадено в рамките на определения срок и ако закъснението не може да бъде подходящо обосновано; или, когато това е предвидено в националното право и доколкото това е съвместимо с правото на ЕС, компетентният орган може да счита, че друг съответен национален орган е дал своето одобрение или отказ за проекта, ако решението на органа не е представено в рамките на срока. Когато това е предвидено в националното право, компетентният орган може да не зачете отделно решение на друг съответен национален орган, ако счете, че решението не е достатъчно обосновано от гледна точка на обуславящите го данни, представени от съответния национален орган; при това компетентният орган осигурява спазване на съответните изисквания по международното право и законодателството на ЕС и надлежно обосновава своето решение.

I.5. Роля на властите, издаващи разрешителни

При координираната схема цялостното решение обхваща няколко индивидуални правно обвързващи решения, издавани от няколко съответни органа, като решенията се координират от националния компетентен орган. По смисъла на Регламента тези съответни органи трябва:

- Да си сътрудничат с Националния компетентен орган с оглед оценка на проектната документация, представена от организатора на проекта, с цел потвърждаване на уведомлението и отбелязване на началото на процеса на предоставяне на разрешение [Член 10.6 (а)].
- Да си сътрудничат с Националния компетентен орган при определянето на срокове за своите решения [Член 10.6 (б)].

- Да информират Националния компетентен орган, когато не се очаква решението да бъде издадено в срок и да представят мотиви за забавянето [Член 8.3].
- Да улеснят издаването на цялостното решение и да сътрудничат по съответния начин с националния компетентен орган [Член 8.3].

I.6. Задължения на организаторите на проекти от общ интерес

Задължения на организаторите на ПОИ са следните:

- Да изготвят план за изпълнение на проекта [Член 5.1].
- Да осигурят разумно подробно описание на проекта, при инициране на процеса на ПОИ [Член 10.3].
- Да се съобразят с основните принципи, посочени в Регламента, с цел увеличаване на общественото участие в процеса на издаване на разрешения и осигуряване на предварителна информация и диалог с обществеността [Приложение VI (3)].
- Да изготвят и представят пред Националния компетентен орган концепция за участието на обществеността до 3 месеца от началото на процеса на издаване на разрешения [Член 9.3].
- Да осигурят пълнотата и адекватно качество на документацията за кандидатстване [Член 10.7].
- Да създадат, поддържат и актуализират интернет страница на проекта [Член 9.7].
- Да си сътрудничат изцяло с Националния компетентен орган, за да бъдат спазени сроковете и действията им да отговарят на подробния график за процеса на издаване на разрешение [Член 10.7].
- Да представят годишен доклад за изпълнението на проекта до Националния компетентен орган [Член 5.4].

Организаторите на ПОИ трябва да имат предвид, че Регламентът за TEN-E не променя по взаимно съгласие режими, приложими за енергийна инфраструктура в България; решението за даване на съгласие остава отговорност на съответния съгласувателен орган. Освен това, когато един проект е със статута на ПОИ, това не означава, че непременно ще трябва да получи разрешително. За да бъде предоставено разрешително, документацията по проекта задължително трябва да отговаря на изискванията на съответния съгласувателен режим.

Организаторите на ПОИ трябва да обърнат внимание, че проекти от общ интерес, които са на територията на повече от една държава-членка, ще имат определени национални компетентни органи във всяка държава-членка (например за един проект,

който е в България и Румъния, организаторът ще трябва да се ангажира с компетентните органи и в двете страни, съобразно и с предпочитания език за общуване).

I.7. Категории енергийна инфраструктура

Категориите енергийна инфраструктура, които следва да се развиват с цел осъществяване на приоритетите за енергийната инфраструктура, са следните:

1. По отношение на електроенергията:

а) въздушни електропроводи за високо и свръхвисоко напрежение, които пресичат граница или са разположени на територията на държава членка,

б) всяко оборудване или инсталация, попадащи в категорията енергийна инфраструктура по буква а) и енергийна инфраструктура за електроенергия от възобновяеми източници в морето;

в) отделни или агрегирани съоръжения за акумулиране на енергия, използвани за постоянно или временно акумулиране на енергия в наземна или подземна инфраструктура или в геоложки обекти, при условие че те са директно свързани към електропроводи за високо напрежение и електроразпределителни линии, проектирани за напрежение 110 kV или по-високо.

г) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системите, включително системите за защита, следене и управление за всички напрежения и подстанции;

д) интелигентни електроенергийни мрежи: всякакво оборудване или инсталации, цифрови системи и компоненти, интегриращи информационни и комуникационни технологии (ИКТ);

е) всякакво оборудване или инсталации, които попадат в категорията, посочена в буква а), и имат двойна функционалност, съвместно с категориите, посочени в б), в), г) и д).

2. По отношение на интелигентните газопреносни мрежи: всяко от следните съоръжения или инсталации, предназначени за създаване на възможности и за улесняване на интегрирането в газопреносната мрежа на разнородни нисковъглеродни газове, и по-специално газове от възобновяеми източници, включително биометан или водород: цифрови системи и компоненти, интегриращи ИКТ, системи за управление и сензорни технологии с цел осигуряване на възможност за интерактивно и интелигентно следене, измерване, контрол на качеството и управление на производството, транспортирането, разпределението, съхраняването и потреблението на газ в газовата мрежа. Освен това тези проекти могат също да включват съоръжения, които създават възможност за реверсивно подаване на газ от разпределителното към преносното ниво, включително съответните физически модернизации, ако са необходими за

функционирането на оборудването и инсталациите за интегриране на нисковъглеродните газове, и по-специално на газове от възобновяеми източници;

3. По отношение на водорода:

а) тръбопроводи за транспортиране, основно под високо налягане, на водород, включително преоборудвана инфраструктура за природен газ, които предоставят достъп на множество ползватели на мрежата въз основа на прозрачни и недискриминиращи условия;

б) хранилища, свързани с посочените в буква а) тръбопроводи за транспортиране на водород под високо налягане;

в) съоръжения за приемане, съхранение и регазификация и понижаване на налягането на втечен водород или на водород, вграден в други химични вещества, с цел подаването на водорода в мрежата, ако е приложимо;

г) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на водородната система или за осигуряване на възможност за реверсивно подаване на газ, включително компресорни станции;

д) всяко оборудване или инсталация, позволяващи използването на водород или горива на базата на водород в транспортния сектор в рамките на основната мрежа на TEN-T, определени в съответствие с глава III от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета(1).

Всеки от активите, изброени в букви от а) до г), може да е създаден чрез ново строителство или чрез преобразуване на съоръжения за природен газ в съоръжения за водород, или чрез комбинация от двете;

4. Относно съоръженията за електролиза:

а) електролизьори:

i) които са с мощност от поне 50 MW, осигурена от един-единствен електролизьор или от набор от електролизьори, които образуват единен, координиран проект;

ii) чието производство съответства на изискването за намаление на емисиите от парникови газове през целия жизнен цикъл със 70 % спрямо емисиите на използваното за сравнение изкопаемо гориво, възлизащи на 94 g CO₂eq/MJ, както е установено в член 25, параграф 2 и в приложение V на Директива (ЕС) 2018/2001. Намаленията на емисиите на парникови газове през целия жизнен цикъл се изчисляват по методиката, посочена в член 28, параграф 5 от Директива (ЕС) 2018/2001, или като вместо нея се използва стандарт ISO 14067 или ISO 14064-1. Емисиите на парникови газове през целия жизнен цикъл трябва да включват непреките емисии. Количествено определеното намаление на емисиите на парникови за целия жизнен цикъл се проверява в

съответствие с член 30 от Директива (ЕС) 2018/2001, когато е приложимо, или от независима трета страна; и

iii) имат свързана с мрежата функция, особено с оглед на цялостната гъвкавост на системата и цялостната системна ефективност на електроенергийните и водородните мрежи;

б) оборудване, свързано с електролизаторите, включително тръбопроводна връзка към мрежата;

5. По отношение на въглеродния диоксид:

а) специално предвидени за целта газопроводи, различни от тези на газопроводната мрежа за транспортиране от находището, използвани за транспортиране на въглероден диоксид, получен от повече от един източник, с цел постоянно геоложко съхраняване на въглероден диоксид в съответствие с Директива 2009/31/ЕО;

б) фиксирани съоръжения за втечняване, буферно съхранение и конвертори на въглероден диоксид с оглед на по-нататъшното му транспортиране по тръбопроводи и в специални видове транспорт като кораби, баржи, камиони и влакове;

в) без да се засяга забраната за съхранение на въглероден диоксид в геоложки формации в държава членка, повърхностните съоръжения и съоръженията за инжектиране, свързани с инфраструктурата в рамките на геоложка формация, която се използва в съответствие с Директива 2009/31/ЕО за постоянно съхранение на въглероден диоксид в геоложки формации, когато те не включват използването на въглероден диоксид за засилено извличане на въглеводороди и са необходими, за да се даде възможност за трансграничен пренос и съхранение на въглероден диоксид;

г) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за правилната, сигурна и ефективна работа на въпросната система, включително системи за защита, следене и управление.

I.8. Проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес

I.8.1. Проекти от общ интерес (ПОИ)

Проектите от общ интерес, които попадат в обхвата на определените категории енергийна инфраструктура, се превръщат в съставна част на съответните регионални инвестиционни планове, съгласно член 34 от Регламент (ЕС) 2019/943, както и на съответните национални десетгодишни планове за развитие на мрежата, съгласно член 51 от Директива (ЕС) 2019/944, а също и на други съответни национални планове за

инфраструктура, по целесъобразност. На тези **проекти от общ интерес се отрежда най-високият възможен приоритет в рамките на тези планове.**

ПОИ, които попадат в определените категории енергийна инфраструктура и които са конкурентни проекти или проекти, които не са достигнали достатъчна степен на зрялост, за да се предостави изготвен конкретно за проекта анализ на разходите и ползите, могат да бъдат включени в съответните регионални инвестиционни планове, националните десетгодишни планове за развитие на мрежата и други национални инфраструктурни планове, по целесъобразност, като проекти в процес на разглеждане.

Проектите от общ интерес следва да отговарят на общи, прозрачни и обективни критерии, с оглед на техния принос към целите на енергийната политика. За да отговарят на условията за включване в списъците на ЕС, **проектите за електроенергия и за водород следва да са включени в последния наличен десетгодишен план за развитие на мрежата в целия Съюз.** По отношение на проектите за водород това изискване следва да се прилага след 1 януари 2024 г.

Проектът от общ интерес трябва да отговаря на следните общи критерии:

1. Проектът трябва да е необходим за поне един от приоритетните коридори и области на енергийната инфраструктура;
2. Потенциалните общи ползи от проекта надвишават разходите за него, включително в дългосрочен план;
3. Проектът отговаря на някой от следните критерии:
 - засяга най-малко две държави членки, като пряко или непряко (чрез междусистемна връзка с трета държава) пресича границата на две или повече държави членки;
 - разположен е на територията на една държава членка (на сушата или в морето, включително на острови) и има значително трансгранично въздействие.

Специфични критерии към проектите от общ интерес:

1. За проектите за пренос, разпределение и акумулиране на електроенергия, попадащи в категориите енергийна инфраструктура: проектът има значителен принос за устойчивостта чрез интегрирането на енергия от възобновяеми източници в мрежата, пренос или разпределение на енергията, произведена от възобновяеми източници, до основни центрове на потребление и съоръжения за акумулиране, и за намаляване на ограничаването на производството на енергия, и допринася за изпълнението на поне един от следните специфични критерии:
 - пазарна интеграция, постигната чрез премахване на енергийната изолация на поне една държава членка и намаляване на участъците с недостатъчна

преносна/пропускателна способност в енергийната инфраструктура, конкуренция, оперативна съвместимост и гъвкавост на системата;

- сигурност на доставките, постигната чрез оперативна съвместимост, гъвкавост на системата, киберсигурност, подходящи връзки, сигурност и надеждност;

2. За проектите за интелигентни електроенергийни мрежи, попадащи в категорията енергийна инфраструктура: проектът има значителен принос за устойчивостта чрез интегриране на енергия от възобновяеми източници в мрежата, и допринася за изпълнението на поне два от следните специфични критерии:

- сигурност на доставките, постигана чрез ефективност и оперативна съвместимост на преноса и разпределението на електроенергия в ежедневната работа на мрежата, избягване на претоварвания и интегриране и приобщаване на ползвателите;

- пазарна интеграция, постигана чрез ефективна работа на системата и използване на междусистемни връзки;

- сигурност на системата, гъвкавост и качество на доставките, постигана чрез възприемането на повече иновации в областта на балансирането, пазарите за гъвкавост, киберсигурността, наблюдението, управлението на системата и отстраняването на грешки;

- интелигентна секторна интеграция – или в енергийната система чрез свързване на различни енергоносители и сектори, или в по-широк мащаб, като се насърчават полезните взаимодействия и съгласуването между секторите на енергетиката, транспорта и телекомуникациите;

3. За проектите за транспортиране и съхранение на въглероден диоксид, попадащи в обхвата на категориите енергийна инфраструктура: проектът трябва да има значителен принос към устойчивостта чрез намаляване на емисиите на въглероден диоксид в свързаните промишлени съоръжения и допринася за изпълнението на всеки от следните специфични критерии:

- избягване на емисиите на въглероден диоксид, като в същото време се поддържа сигурността на доставките;

- повишаване на устойчивостта и сигурността на преноса и съхранението на въглероден диоксид;

- ефективното използване на ресурсите, чрез осигуряване на възможност да бъдат свързани няколко източника на въглероден диоксид и обекти за съхранение чрез обща инфраструктура и свеждане до минимум на екологичното натоварване и рискове;

4. За проектите за водород, попадащи в категориите енергийна инфраструктура: проектът трябва да има значителен принос за устойчивостта, постигана чрез намаляване

на емисиите на парникови газове, увеличаване на внедряването на въглерод от възобновяеми източници или нисковъглероден водород, с акцент върху водорода от възобновяеми източници, по-специално в приложения за крайно потребление, например сектори с трудно намаляване на емисиите, в които решения с по-висока енергийна ефективност не са изпълними, и подпомагане на различни производства на електроенергия от възобновяеми източници чрез осигуряване на гъвкавост, решения за съхранение или и двете, и проектът допринася значително за изпълнението на поне един от следните специфични критерии:

- пазарна интеграция, постигана чрез свързване на съществуващи или развиващи се мрежи за водород на държавите членки или чрез друг принос за развитието на мрежа за пренос и съхранение на водород в целия Съюз, и гарантиране на оперативната съвместимост на свързаните системи;

- сигурност на доставките, постигана чрез подходящи връзки и създаване на условия за сигурност и надеждност в работата на системата;

- конкуренция, постигана чрез осигуряване на достъп до множество източници на доставка и ползватели на мрежата при прозрачни и недискриминиращи условия;

5. За електролизьорите, попадащи в категориите енергийна инфраструктура - проектът има значителен принос с оглед на всеки от следните специфични критерии:

- устойчивост, постигана чрез намаляване на емисиите на парникови газове и засилване на внедряването на водород от възобновяеми източници или нисковъглероден водород, и по-специално от възобновяеми източници, както и синтетични горива с такъв произход;

- сигурност на доставките, постигана чрез принос за сигурната, ефикасна и надеждна работа на системата или чрез осигуряване на решения за съхранение и/или гъвкавост, като услуги за реакция на потреблението и балансиране;

- осигуряване на възможност за услуги за гъвкавост, например реакция на потреблението и съхранение чрез улесняване на интеграцията на интелигентния енергиен сектор посредством създаване на връзки с други енергоносители и енергийни сектори.

6. За проектите за интелигентни газопреносни мрежи, попадащи в категориите енергийна инфраструктура: проектът има значителен принос за устойчивостта, като осигурява интеграцията в газопреносните и газоразпределителните системи или в системите за съхранение на разнородни нисковъглеродни газове, и по-специално газове от възобновяеми източници, включително в случаите, когато снабдяването с тях се извършва на местно равнище, като биометан или водород от възобновяеми източници, с цел да се намалят емисиите на парникови газове, и проектът има значителен принос за изпълнението на поне един от следните специфични критерии:

- сигурност на мрежата и качество на доставките, постигнати чрез подобряване на ефикасността и на оперативната съвместимост на газопреносните или газоразпределителните системи или системите за съхранение на газ в ежедневната работа на мрежата, наред с другото чрез преодоляване на затрудненията, произтичащи от нагнетяването на газове с различни качества;
- функциониране на пазара и услуги за клиентите;
- улесняване на интеграцията на интелигентния енергиен сектор чрез свързване на други енергоносители и сектори, както и чрез създаване на възможност за реакция на потреблението.

I.8.2. Проекти от взаимен интерес (ПВИ)

Проектите от взаимен интерес следва да се считат за допълнителен инструмент за разширяване на обхвата на настоящия регламент, за да включва трети държави, извън онези проекти от общ интерес, които допринасят за реализацията на приоритетните коридори или области на енергийната инфраструктура, както се посочва в приложение I на Регламента. Поради това, когато проект с трета държава допринася за реализацията на приоритетен коридор или област на енергийна инфраструктура, той следва да отговаря на условията за кандидатстване за статут на проект от общ интерес, съгласно Регламент 2022/869. На същия принцип проектите за електроенергийни междусистемни връзки с трети държави, които са получили статут на проекти от общ интерес, съгласно Регламент (ЕС) № 347/2013, могат да бъдат избрани като проекти от общ интерес, при условие, че преминал процес на подбор и отговарят на критериите за проекти от общ интерес.

Проектът от взаимен интерес отговаря на следните общи критерии:

1. Проектът има значителен принос за постигането на целите на Регламента и на целите на третата държава, по-специално като не възпрепятства способността на третата държава да изведе постепенно от експлоатация производствените мощности за вътрешно потребление, използващи изкопаеми горива, както и за устойчивостта, включително чрез интегриране на енергия от възобновяеми източници в мрежата и пренос и разпределение на енергията, произведена от възобновяеми източници, до основни центрове на потребление и съоръжения за съхраняване;
2. Потенциалните общи ползи от проекта на равнището на ЕС надвишават разходите за него в рамките на ЕС, включително в дългосрочен план;
3. Проектът е разположен на територията на поне една държава членка и на територията на поне една трета държава и има значително трансгранично въздействие;

4. За частта, разположена на територията на държава членка, проектът е в съответствие с директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944, когато попада в категориите инфраструктура, описани в точки 1 и 3 от приложение II към Регламента;

5. Съществува висока степен на сближаване на рамката на политиката на участващата трета държава или държави и е доказано наличието на механизми за правоприлагане в подкрепа на целите на политиката на ЕС, за да се гарантират по-специално:

- добре функциониращ вътрешен пазар на енергия;

- сигурност на доставките, основана, наред с другото, на разнообразни източници, сътрудничество и солидарност;

- енергийна система, включително производство, пренос и разпределение, насочена към постигане на целта за неутралност по отношение на климата, в съответствие с Парижкото споразумение и целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г., и по-специално избягване на изместването на въглеродни емисии.

6. Съответната трета държава или съответните трети държави подкрепят приоритетния статут на проекта и се ангажират да следват подобен график за ускорено изпълнение и други мерки на политиката и мерки за регулаторна подкрепа, каквито са приложими за проекти от общ интерес в ЕС.

I.8.3. Допустимост на проектите за получаване на финансова помощ от ЕС

Проектите от общ интерес са допустими за получаване на финансова помощ от ЕС под формата на безвъзмездни средства **за проучвания и на финансови инструменти**, съгласно чл. 18 от Регламент 2022/869.

Допустими за получаване на финансова помощ от ЕС под формата на безвъзмездни средства **за строително-монтажни работи** са ПОИ, които отговарят на следните критерии:

- подготвеният анализ на разходите и ползите предоставя доказателства относно наличието на съществени положителни странични въздействия, като сигурност на доставките, гъвкавост на системата, солидарност или иновации;

- проектът е получил решение за трансгранично разпределение на разходите, или – ПОИ по отношение на водорода, когато не попада в компетентността на националните регулаторни органи и поради това не получава решение за трансгранично разпределение на разходите – проектът има за цел трансгранично предоставяне на услуги, въвежда технологична иновация и гарантира безопасната експлоатация на трансграничната мрежа;

- проектът не може да бъде финансиран от пазара или чрез нормативната уредба в съответствие с бизнес плана и други оценки.

За да се кандидатства за безвъзмездна финансова помощ **за строително-монтажни работи**, проектите от общ интерес трябва да попадат в следните категории енергийна инфраструктура:

- по отношение на електроенергията:
 - а) въздушни електропроводи за високо и свръхвисоко напрежение, които пресичат граница или са разположени на територията на държава членка, в т.ч. в изключителната икономическа зона, ако са проектирани за напрежение 220 kV или по-високо, и подземни и подводни кабелни електропроводи, ако са проектирани за напрежение 150 kV или по-високо. За държавите членки и малките изолирани системи, чиято преносна система като цяло е с по-ниско напрежение, тези прагове на напрежението са равни на най-високото напрежение в съответните им електроенергийни системи;
 - б) всяко оборудване или инсталация, попадащи в предходната категория енергийна инфраструктура и позволяващи пренос на електроенергия от възобновяеми източници от разположени в морето обекти за производство (енергийна инфраструктура за електроенергия от възобновяеми източници в морето);
 - в) отделни или агрегирани съоръжения за акумулиране на енергия, използвани за постоянно или временно акумулиране на енергия в наземна или подземна инфраструктура или в геоложки обекти, при условие че те са директно свързани към електропроводи за високо напрежение и електроразпределителни линии, проектирани за напрежение 110 kV или по-високо. За държавите членки и малките изолирани системи, чиято преносна система като цяло е с по-ниско напрежение, тези прагове на напрежението са равни на най-високото напрежение в съответните им електроенергийни системи;
 - г) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системите, включително системите за защита, следене и управление за всички напрежения и подстанции;
 - д) всякакво оборудване или инсталации, които попадат в категорията, посочена в буква а), и имат двойна функционалност: междусистемна свързаност и система за свързване на мрежите в морето от обектите за производство на енергия от възобновяеми източници, разположени в морето, до две или повече държави членки и трети държави, участващи в проекти, включени в списъка на ЕС, включително удължаване до сушата на това оборудване до първата подстанция от преносната система на сушата, както и всякакви съседни съоръжения или инсталации, които са разположени в морето и имат основно значение за безопасната, сигурна и ефективна експлоатация, включително системи за

защита, следене и управление, и необходимите подстанции, ако те също гарантират оперативна съвместимост, наред с другото, съвместимост на интерфейсите между различни технологии („мрежи за енергия от възобновяеми източници, разположени в морето“).

- по отношение на водорода:

а) тръбопроводи за транспортиране, основно под високо налягане, на водород, включително преоборудвана инфраструктура за природен газ, които предоставят достъп на множество ползватели на мрежата въз основа на прозрачни и недискриминиращи условия;

б) хранилища, свързани с тръбопроводи за транспортиране на водород под високо налягане;

в) съоръжения за приемане, съхранение и регазификация и понижаване на налягането на втечен водород или на водород, вграден в други химични вещества, с цел подаването на водорода в мрежата;

г) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на водородната система или за осигуряване на възможност за реверсивно подаване на газ, включително компресорни станции;

д) всяко оборудване или инсталация, позволяващи използването на водород или горива на базата на водород в транспортния сектор в рамките на основната мрежа на TEN-T.

Всеки от активите по проектите по отношение на водорода може да е създаден чрез ново строителство или чрез преобразуване на съоръжения за природен газ в съоръжения за водород, или чрез комбинация от двете.

Проектите от общ интерес, попадащи в следните категории енергийна инфраструктура, също са допустими за получаване на финансова помощ от ЕС под формата на безвъзмездни средства **за строително-монтажни работи**, когато съответните организатори на проекти – посредством оценка, извършена от компетентния национален орган или, ако е приложимо, от националния регулаторен орган – могат ясно да докажат наличието на значителни положителни странични въздействия от тези проекти, като сигурност на доставките, гъвкавост на системата, солидарност или иновации, и да предоставят ясни доказателства за тяхната липса на жизнеспособност от търговска гледна точка в съответствие с анализа на разходите и ползите, бизнес плана и оценките, извършени по-специално от потенциални инвеститори или кредитори, или ако е приложимо, от национален регулаторен орган:

- интелигентни електроенергийни мрежи: всякакво оборудване или инсталации, цифрови системи и компоненти, интегриращи информационни и комуникационни

технологии (ИКТ) посредством оперативни цифрови платформи, системи за управление и сензорни технологии на равнището на преносните мрежи и на разпределителните мрежи за средно и високо напрежение с цел изграждане на по-ефективни и интелигентни преносни и разпределителни мрежи, увеличаване на преносната способност, за да се интегрират нови форми за производство, акумулиране и потребление на енергия и да се улеснят нови бизнес модели и пазарни структури, включително инвестиции в острови и островни системи с цел намаляване на енергийната изолация, подпомагане на иновативните и други решения, включващи най-малко две държави членки, със значително положително въздействие върху целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и върху неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и оказване на значителен принос за устойчивостта на островната енергийна система и енергийната система на ЕС;

- интелигентните газопреносни мрежи: всяко от следните съоръжения или инсталации, предназначени за създаване на възможности и за улесняване на интегрирането в газопреносната мрежа на разнородни нисковъглеродни газове, и по-специално газове от възобновяеми източници, включително биометан или водород: цифрови системи и компоненти, интегриращи ИКТ, системи за управление и сензорни технологии с цел осигуряване на възможност за интерактивно и интелигентно следене, измерване, контрол на качеството и управление на производството, транспортирането, разпределението, съхраняването и потреблението на газ в газовата мрежа. Освен това тези проекти могат също да включват съоръжения, които създават възможност за реверсивно подаване на газ от разпределителното към преносното ниво, включително съответните физически модернизации, ако са необходими за функционирането на оборудването и инсталациите за интегриране на нисковъглеродните газове, и по-специално на газове от възобновяеми източници;
- по отношение на въглеродния диоксид:
 - специално предвидени за целта газопроводи, различни от тези на газопроводната мрежа за транспортиране от находището, използвани за транспортиране на въглероден диоксид, получен от повече от един източник, с цел постоянно геоложко съхраняване на въглероден диоксид в съответствие с Директива 2009/31/ЕО;
 - фиксирани съоръжения за втечняване, буферно съхранение и конвертори на въглероден диоксид с оглед на по-нататъшното му транспортиране по тръбопроводи и в специални видове транспорт като кораби, баржи, камиони и влакове;
 - без да се засяга забраната за съхранение на въглероден диоксид в геоложки формации в държава членка, повърхностните съоръжения и съоръженията за

инжектиране, свързани с инфраструктурата в рамките на геоложка формация, която се използва в съответствие с Директива 2009/31/ЕО за постоянно съхранение на въглероден диоксид в геоложки формации, когато те не включват използването на въглероден диоксид за засилено извличане на въглеводороди и са необходими, за да се даде възможност за трансграничен пренос и съхранение на въглероден диоксид;

- всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за правилната, сигурна и ефективна работа на въпросната система, включително системи за защита, следене и управление.

Проектите от взаимен интерес също са допустими за получаване на финансова помощ от ЕС. Що се отнася до безвъзмездните средства за строително-монтажни работи, проектите от взаимен интерес са допустими за получаване на финансова помощ от ЕС, при условие че отговарят на горепосочените критерии и проектът допринася за постигането на общите цели на политиката на ЕС в областта на енергетиката и климата.

I.9. Процес на издаване на разрешения

Регламентът за TEN-E определя конкретни срокове за действия, които са необходими за предоставянето на цялостно решение по чл. 10. Има няколко процедури (етапи) на Регламента, през които трябва да мине всеки един ПОИ. В България те до голяма степен са сходни с нормативно изискваните процедури за издаване на разрешения, но Регламентът налага и допълнителни изисквания за организаторите на ПОИ. Тези допълнителни изисквания включват изготвяне на план за изпълнение, създаване и поддържане на интернет страница на ПОИ, както и провеждането на най-малко една обществена консултация относно конкретния ПОИ.

Регламентът определя времетраенето и изпълнението на процеса на издаване на разрешения както по отношение на компетентния орган и съответните органи, издаващи отделните решения, така и по отношение на организаторите на ПОИ. Съгласно чл. 10, процесът на издаване на разрешение включва две процедури:

- Процедура преди подаване на заявление, включваща периода от началото на процеса на издаване на разрешения до приемането от НКО на подадената документация по заявлението, която се извършва в рамките на индикативен срок от 24 месеца. Тази процедура включва подготовката на всички доклади за околната среда.
- Нормативно изискваната процедура за издаване на разрешения, обхващаща периода от датата на приемането на подадената документация по заявлението до приемането на цялостното решение, която продължава не повече от 18 месеца.

I.9.1. Процедура преди подаването на заявление

Процедурата преди подаването на заявлението включва следните стъпки, посочени в чл. 10 (6) на Регламент 2022/869:

- Организаторът на проекта представя пред НКО уведомително заявление за проекта;
- Организаторът на проекта представя пред НКО достатъчно подробно общо описание на проекта;
- във възможно най-кратък срок и не по-късно от 6 месеца след получаване на **уведомлението, съгласно параграф 6**, националният компетентен орган определя, въз основа на контролния списък по точка 1, буква д), от приложение VI от Регламента и в тясно сътрудничество с другите съответни органи, и по целесъобразност въз основа на предложение от организатора на проекта, **обхвата на докладите и документите и степента на подробност на информацията**, които се подават от организатора на проекта като част от документацията по заявлението, за да може да поиска цялостно решение;
- националният компетентен орган, в тясно сътрудничество с организатора на проекта и останалите съответни, изготвя **подробен график** за процеса на издаване на разрешения в съответствие с указанията, посочени в точка 2 от приложение VI от Регламента;
- ако е целесъобразно, след получаването на проекта на документацията на заявлението националният компетентен орган от свое име или от името на други съответни органи отправя **искане до организатора на проекта за липсващата информация**.

Процедурата преди подаването на заявление включва изготвянето от организаторите на проекта на всички необходими доклади, свързани с въздействието върху околната среда, включително документацията относно адаптирането към изменението на климата.

I.9.1a. Уведомление

За да бъде установено началото на процеса за издаване на разрешения, организаторът на ПОИ е длъжен писмено да уведоми НКО за проекта, като приложи достатъчно подробно общо описание на ПОИ и ПВИ. (Фигура 1)

Писменото уведомление има за цел да се прецени дали предложеният проект е в подходящо състояние за стартиране на процеса за издаване на разрешителни, или да бъде отхвърлен, ако се прецени, че проектът не е достатъчно зрял.

Регламентът не определя формата, в която трябва да се направи писменото уведомление, какво трябва да представлява „достатъчно подробно общо описание“ или как да се тълкува степента на зрялост на проекта. Това позволява на държавите членки да проявяват гъвкавост или да прилагат действащи съгласувателни формати, когато е целесъобразно.

С цел да се избегне ненужната бюрокрация, България не възнамерява да въведе официална бланка за писмено уведомление. Уведомлението следва да бъде писмо със свободен текст, подадено до националния компетентен орган.

Писменото уведомление трябва да разполага с достатъчно подробна обща информация, за да може НКО да прецени дали проектът е достатъчно зрял и да бъде открита процедура за издаване на разрешения.

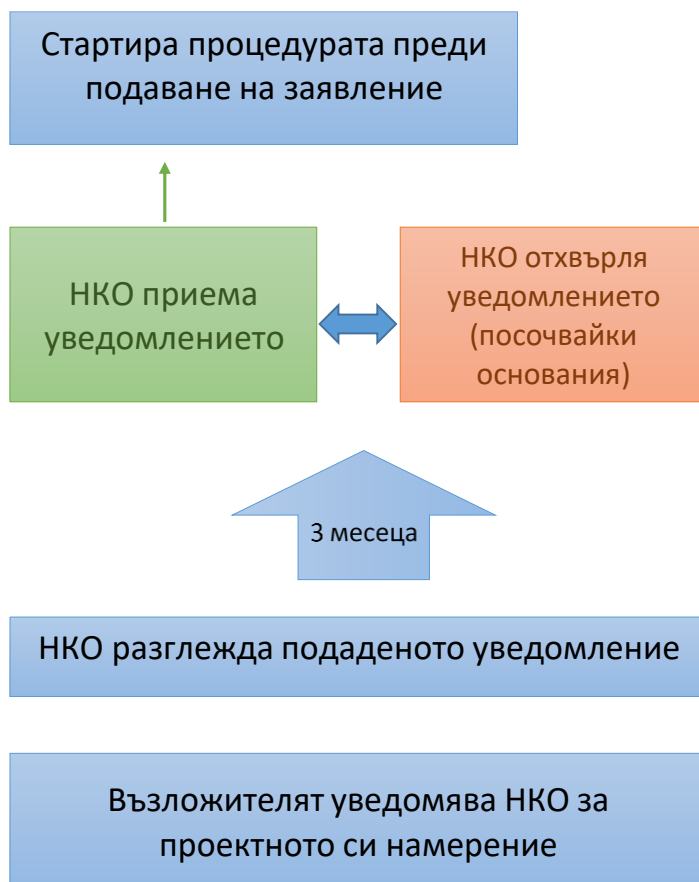
Формулировката „достатъчно подробно общо описание“ следва да включва подробности като:

- Описание на основни елементи на проекта в България;
- Описание на основните елементи на проекта в други държави членки;
- Местоположението на проекта (когато се разглеждат алтернативни коридори, трябва да се включи и подробна информация за алтернативите). Да се посочи дали трасето попада цялостно или частично в рамките на определена зона и точно в кой район – например по Натура 2000 и др.
- Ако има вероятност проектът да окаже значително въздействие върху околната среда, да се представи оценка на въздействието върху околната среда или скрининг за определяне на обхвата на становища от страна на съответните органи, или надеждни планове за искане на скрининг или определяне обхвата на очаквани становища или мнения;
- Главният организатор на проекта във всички съответни държави членки;
- Всички консултации или обществена информация за проекта, която вече е на разположение;
- Детайли за НКО в други държави членки, включително и за контакти;
- Временният график на проекта показва целевата дата за започване на работа по проекта (това може да е "план за изпълнение", изискван съгласно член 5 (1) от Регламента за TEN -E);
- Контакти на организатора и др.

В рамките на 3 месеца след получаването на уведомлението, НКО се произнася в писмена форма за неговото приемане или отхвърлянето.

Датата на подписване на приемане на уведомлението от НКО се счита за начална дата на процеса на издаването на разрешения. В случаите, при които проектът засяга две или повече държави членки, за начална дата на процеса на издаване на разрешения се счита датата, на която последното уведомление е прието от съответния Национален компетентен орган.

С потвърждаване на уведомлението от Националния компетентен орган започва да тече „процедурата преди подаване на заявление“.

Фигура 1 Процес на уведомление

Процедурата по предварително заявление обхваща периода от началото на процеса на издаване на разрешение до приемането на представените документи по заявлението от НКО. Този период трябва да се осъществи в рамките на приблизителен срок от 2 години. Член 10 (2) от Регламента предвижда удължаване на срока с не повече от 9 месеца (общо за двете процедури - за предварителното заявление и за нормативно изискваната процедура).

Следват стъпките:

- До 6 месеца се идентифицира информацията, която организаторът трябва да подаде пред НКО;
- Изготвя се подробен график за процеса за издаване на разрешения;

При спазване принципите за прозрачност се изработва Концепция за обществено участие и се осигурява участие на обществеността преди подаването на документацията за кандидатстване.

I.9.16. Идентифициране на информацията, която организаторът трябва да подаде пред НКО

След признаване на уведомлението, НКО е длъжен да осъществи две задачи, предприемайки консултации със съответните органи и по взаимно съгласие на организатора. Първата е да се идентифицира обхвата на материалите и степента на подробност на информацията, които трябва да бъдат подадени от организатора на проекта, като част от досието на заявлението. Втората задача е да се подготви подробен график за процеса на издаване на разрешение.

Идентифицирането на информацията, която организаторът трябва да подаде, се уточнява и съгласува с властите, които издават разрешения, и със самия организатор. В България тази информация включва необходимите приложения, които се изискват от органите, прилагащи съгласувателен и разрешителен режим.

Всички необходими екологични доклади трябва да бъдат подготвени от организатора на проекта в етапа на предварително прилагане.

Ръководителят на НКО възлага на експерт да извърши проверка на обхвата на материалите и степента на подробност на информацията, като резултатът от нея се попълва в контролен лист.

Контролният лист при проверка на досието на Заявлението, съгласно чл. 10, ал. 6, буква а), от Регламент (ЕО) № 2022/869, във връзка с Приложение VI, точка 1, буква д), е публикуван в *Приложение IV.4.* на настоящия Наръчник.

I.9.1в. Подробен график за процеса за издаване на разрешения

Компетентният орган изготвя подробен график за процеса на издаване на разрешение. Графикът се изготвя в тясно сътрудничество с организатора на проекта и другите заинтересовани органи. Следва да се отбележи, че този списък трябва да включва всички процеси по обжалване, съдържащи се в рамките на различните процедури по предоставяне на органите за съгласие, които могат да бъдат приложими към проекта.

Съгласно чл. 5 (1) от Регламента, организаторите на проекти трябва да изготвят план за изпълнение на ПОИ, който включва и график за:

- (а) провеждането на технико-икономически и проектни проучвания;
- (б) одобрение от националния регулаторен орган или от друг заинтересован орган;
- (в) изграждане строителство и въвеждане в експлоатация;
- (г) график за получаване на разрешения, посочен в чл. 10 (4 б) (б).

Приложение VI (2) от Регламента посочва насоките за изготвянето на графика. Като минимум графикът трябва да съдържа:

- Необходимите решения и становища, които трябва да бъдат получени.
- Органите, заинтересованите лица и обстоятелствата, които е вероятно да имат отношение към проекта.
- Отделните етапи на процедурата и тяхното времетраене.
- Основните възлови резултати, които трябва да бъдат постигнати с оглед приемането на цялостно решение, и съответните срокове.
- Планираните от органите ресурси и възможните потребности от допълнителни ресурси.

С цел подпомагане на НКО при изготвянето на графика за процеса на предоставяне на разрешение, е необходимо организаторът да предостави своите планове или графици за необходимите съгласия, които са изготвени като част от писменото уведомление. Графикът ще има за основа процедурите за съответните режими за даване на разрешителни и съгласие, които са посочени в настоящото ръководство и в българското законодателство.

За ПОИ, които изискват разрешения в две или повече държави членки, Регламентът на ТЕН-Е изисква НКО на държавите членки да подготвят съвместен график за издаване на разрешителни. Този факт ще изисква ранно ангажиране между националните органи на държавите членки, и би било полезно, ако организаторите подпомагат с кореспонденцията си с НКО на другите държави членки.

I.9.1г. Концепция за обществено участие

Член 9.3. от Регламент 2022/869 предвижда, че организаторите на ПОИ, в рамките на индикативен срок от три месеца от началото на процеса на издаване на разрешение по член 10 (1) (а) изготвя и представя концепция за участието на обществеността до компетентния орган. Компетентният орган трябва или да поиска изменения или да одобри концепцията в рамките на 3 месеца. Приложение VI (4) от Регламента определя минималната информация, която трябва да включва концепцията за обществено участие.

Концепцията задължително трябва да включва:

- (а) запитаните заинтересовани страни;
- (б) предвидените мерки, вкл. предложените места и дати на специалните срещи;
- (в) план-график;
- (г) човешките ресурси, разпределени за съответните задачи.

I.9.1д. Участие на обществеността преди подаването на документацията за кандидатстване

Чл. 9 от Регламента предвижда, без да се засягат изискванията съгласно конвенциите от Орхус и Еспо, и съгласно съответното право на ЕС, всички страни, участващи в процеса на предоставяне на разрешителни, да следват принципите за участие на обществеността, уредени в приложение VI, т. 3. А това означава да бъдат предварително информирани за проектните намерения всички заинтересовани страни, които биха могли да бъдат засегнати от даден проект от общ интерес, включително съответните национални, регионални и местни власти, собственици на земя и граждани, живеещи в околностите на проекта, широката общественост, неправителствени организации. Идеята е засегнатите страни да бъдат информирани и консултирани на ранен етап, когато потенциални опасения от страна на обществеността все още могат да бъдат взети под внимание по открит и прозрачен начин. Когато е уместно, НКО подкрепя дейностите, предприети от организаторите на проекти.

Приложение VI (5) от Регламента, във връзка с чл. 9, ал. 4, определя минимума от информация и действия от съответните страни за **провеждането на обществена консултация преди подаването на документацията по заявката**. Този минимум включва следните стъпки, които организаторите на проекти трябва да предприемат:

- (а) да публикуват информационна брошура от не повече от 15 страници, която прави ясен и сбит преглед на описанието, целта и предварителния времеви график на проекта, на националния план за развитие на мрежата, на разгледаните алтернативни трасета, видовете и характеристиките на възможното въздействие, включително когато има презграничен или трансграничен характер, и възможните мерки за тяхното смекчаване, като тази информационна брошура трябва да бъде публикувана преди началото на консултацията, и в нея се посочват уебсайта на проекта от общ интерес, на платформата за прозрачност, и на наръчника за процедурите;
- (б) да публикуват информацията за консултацията на уебсайта на проекта от общ интерес, посочен в член 9, параграф 7, на информационните табла в помещенията на местните администрации и в най-малко едно или, ако е приложимо, две местни средства за масово осведомяване;

(в) да поканят в писмена форма съответните заинтересовани страни на специални срещи, по време на които се обсъждат проблеми.

Въпросите за дискусиата трябва да бъдат ясно посочени в уведомлението за общественото допитване.

Организаторът обявява електронен и пощенски адрес за получаване на мнения и становища от засегнатите страни. Коментари и възражения са допустими от фиксираното от организатора начало на общественото допитване до изтичане на посочен краен срок.

Организаторът на проекта подготвя доклад, обобщаващ резултатите от всички дейности, свързани с участието на обществеността преди подаването на заявлението. Докладът се представя пред НКО.

I.9.1e. Участие на обществеността в процеса на извършване на екологична оценка и/или оценка на въздействието върху околната среда и/или оценка за съвместимост

Съгласно ЗООС, процедурата по преценка за необходимостта от ОВОС /скрининг/ завършва с решение, което може да бъде с характер „да се извърши ОВОС“ или „да не се извърши ОВОС“. Процедурата по задължителен ОВОС има няколко основни етапа: уведомление; задание за обхват и съдържание на доклада по ОВОС; изготвяне и одобряване от компетентния орган на доклад по ОВОС; провеждане на обществено обсъждане на ДОВОС; постановяване на решение по ОВОС /което може да бъде за одобряване или неодобряване на проекта/. Документацията на всеки един от етапите е публично достъпна с възможност за изразяване на становища от всички заинтересовани лица.

Обществено допитване се провежда по време на процеса на Оценката на въздействието върху околната среда. Възложителят на инвестиционното предложение информира още в най-ранния етап на своето намерение съответните институции и засегнатото население, като го обявява писмено. Законово изискване е за изготвянето на ОВОС организаторът да представи всички становища и мнения на засегнатата общественост и на всички заинтересовани страни в резултат от проведените консултации. След положителна оценка възложителят организира съвместно с определените от съответната институция представители обществено обсъждане на доклада за ОВОС в засегнатите населени места. Организаторът на проекта уведомява засегнатите страни за мястото и датата на обсъждането чрез средствата за масова информация или по друг подходящ начин най-малко 30 дни преди срещата за обществено обсъждане. През това време се осигурява обществен достъп до документацията по ОВОС. Представителите на обществеността представят писмено своите становища до 7 календарни дни след

обсъждането. Решението по ОВОС се взема едва след отчитане на резултатите от общественото обсъждане.

Процедурата за общественото обсъждане по чл. 127 от ЗУТ се съвместява с консултациите по екологичната оценка и/или оценката за съвместимост, които възложителят на проекта организира и провежда по Закона за опазване на околната среда и/или Закона за биологичното разнообразие, и съответната подзаконова уредба, включително Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО).

I.9.1ж. Уебстраница на проектите от общ интерес

От организаторите на проектите от общ интерес се изисква да бъде изготвена и редовно актуализирана уебстраница за всеки ПОИ, която включва информацията, посочена в Приложение VI (6) на Регламента. Сайтът трябва да съдържа минимум следната информация:

- а) датата на последното актуализиране на уебсайта на проекта;
- б) преводи на неговото съдържание на всички езици на държавите членки, които имат отношение към проекта или върху които проектът оказва значително трансгранично въздействие;
- в) информационна брошура, актуализирана с най-новите данни относно проекта;
- г) редовно актуализирано нетехническо обобщение, отразяващо текущото състояние на проекта, включително географска информация, с ясно посочване, в случай на актуализации, на измененията спрямо предишните версии;
- д) планът за изпълнение, съгласно член 5, параграф 1 от Регламента, актуализиран с най-новите данни за проекта;
- е) финансовите средства, предвидени и предоставени от ЕС за проекта;
- ж) планирането на проекта и допитването до обществеността с ясно посочване на датите и местата за допитванията до обществеността и изслушванията, както и предвидените тематични въпроси, свързани с тези изслушвания;
- з) координати за контакт, на които може да бъде получена допълнителна информация или документи;
- и) координати за контакт за предаване на становища и възражения по време на обществените консултации.

I.9.2. Нормативно изискваната процедура за издаване на разрешения за ПОИ

Законоустановената процедура за предоставяне на разрешения обхваща периода от датата на приемане на представените документи по заявлението до вземането на цялостно решение. Член 10.1 (б) от Регламента предвижда, че периодът не следва да надхвърля една година и шест месеца. Комбинираното времетраене на двете процедури – предварителната и законоустановената, не трябва да надвишава период от 3 години и 6 месеца.

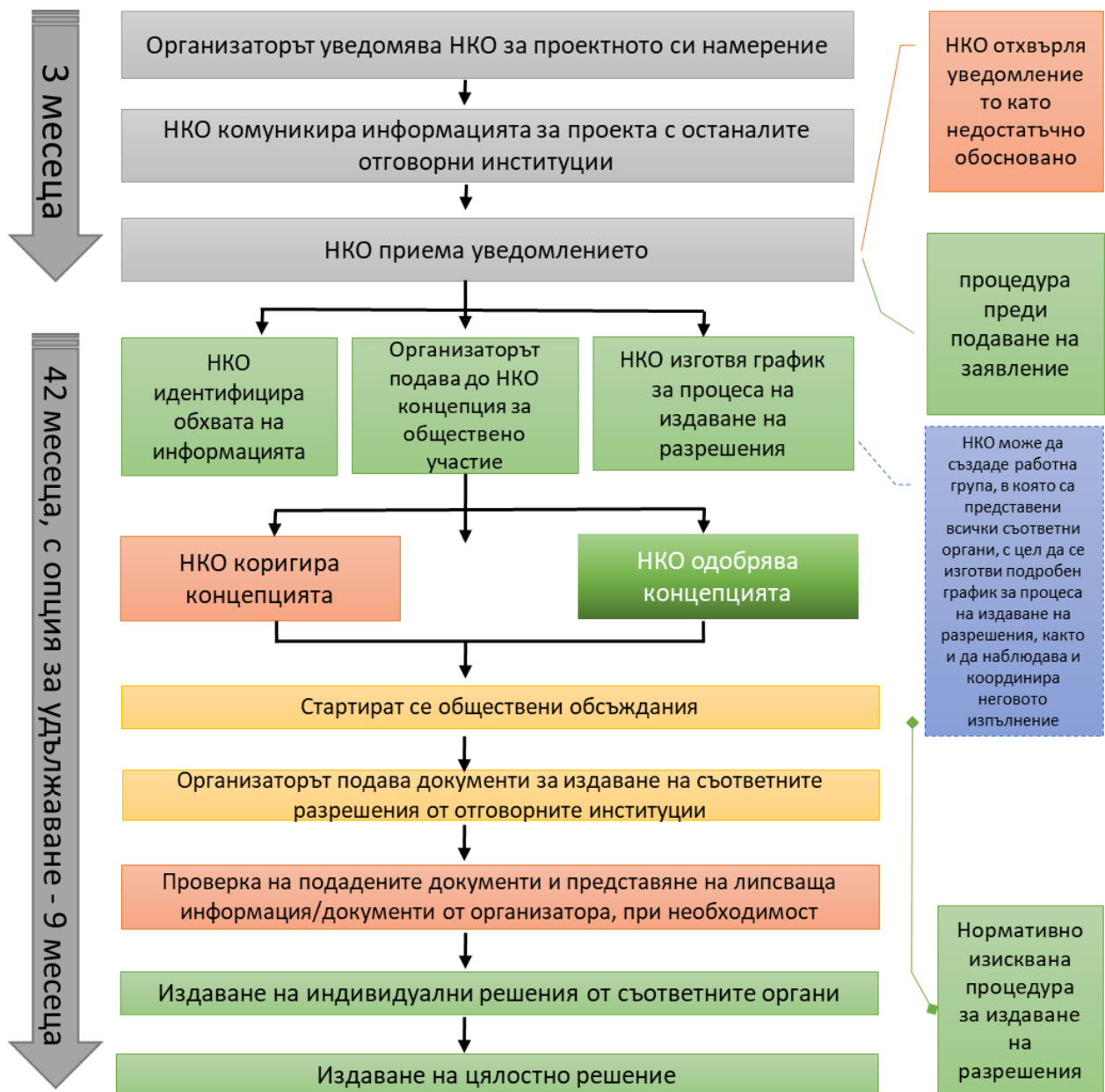
Когато компетентният орган смята, че едната или двете процедури (процедура за предварително заявление и нормативно изискваната процедура за издаване на разрешения), няма да бъдат завършени преди установения срок, НКО може да реши преди изтичането на сроковете и за всеки конкретен случай поотделно, да удължи единия или и двата срока най-много с девет месеца общо за двете процедури.

Всеки отделен орган, който издава разрешителни, ще разглежда тези елементи на проекта от гледна точка на своите функции. Ако конкретен орган основателно реши да откаже издаването на разрешително от своето ведомство, то това ще доведе до отказ и на издаване на цялостно решение.

Процедурите по издаване на разрешения завършват с приемането на цялостното решение – състояние на готовност за стартиране на строителство.

Цялостният процес от уведомяване до издаване на цялостно решение е представен във фигура 2.

Фигура 2. Процесът от уведомяване до издаване на цялостно решение

I.10. Приоритетни коридори и области на енергийна инфраструктура с българско участие

Определените 14 приоритетни коридора за трансевропейската енергийна инфраструктура обхващат различни географски региони или тематики в областта на инфраструктурата за пренос и акумулиране на електроенергия, пренос на водород и електролизьори и коридори на мрежи, разположени в морето.

Република България попада в обхвата на:

1. Приоритетни електропреносни коридори:

Електроенергийни междусистемни връзки север – юг в Централна, Източна и Югоизточна Европа („NSI East Electricity“ — „МВСЮ Източен електроенергиен регион“): междусистемни връзки и вътрешни електропроводи по направленията север – юг и изток – запад за доизграждане на вътрешния пазар и интегриране на електропроизводството от възобновяеми енергийни източници, за да се сложи край на изолацията на Кипър, и за гарантиране на необходимото удължаване до сушата на мрежите за енергия от възобновяеми източници, разположени в морето, и на укрепването на вътрешната мрежа, необходимо за осигуряване на адекватна и надеждна преносна мрежа и за снабдяване на държавите членки без излаз на море с електроенергия, произведена в морето.

2. Приоритетни коридори за мрежи, разположени в морето:

Мрежи, разположени в южни и източни морета (SE offshore): развитие на електроенергийни мрежи в морето, развитие на интегрирана електроенергийна мрежа – както и, ако е целесъобразно, на мрежа за пренос на водород – в морето и свързаните с нея междусистемни връзки в Средиземно море, Черно море и съседните води с цел пренос на електроенергия или, ако е целесъобразно на водород от инсталации на база възобновяеми енергийни източници, разположени в морето, до центрове за потребление и акумулиране или с цел увеличаване на трансграничния обмен на електроенергия от възобновяеми източници.

3. Приоритетни коридори за пренос на водород и електролизьори:

- Междусистемни връзки за водород в Централна, Източна и Югоизточна Европа („НI East“ — „МСВВ Изток“): инфраструктура за водород и промяна на предназначението на газовата инфраструктура, създаващи условията за развитието на интегрирана опорна мрежа за водород пряко или косвено (чрез междусистемна връзка с трета държава), която свързва държавите в региона, отговаря на техните специфични нужди от инфраструктура за водород и способства за развитието на мрежа за транспортиране на водород, обхващаща целия Съюз, и която, що се отнася до островите и островните системи, също така намалява енергийната изолация, подкрепя иновативните и други решения, включващи най-малко две държави членки, със значително положително въздействие върху целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и върху неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и допринася значително за устойчивостта на островната енергийна система и енергийната система на ЕС.

- Електролизьори: подпомагане на внедряването на съоръжения за преобразуване на електроенергия в газ, чиято цел е да се създадат предпоставки за намаляване на

емисиите на парникови газове и да се допринесе за сигурната, ефикасна и надеждна работа на системите и за интегрирането на интелигентни енергийни системи, и освен това, що се отнася до островите и островните системи, подпомагане на иновативните и други решения, включващи най-малко две държави членки, със значително положително въздействие върху целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и върху неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и оказване на значителен принос за устойчивостта на островната енергийна система и енергийната система на ЕС.

4. Приоритетните тематични области, които обхващат всички държави членки, са:

- Внедряване на интелигентни електроенергийни мрежи
- Трансгранична мрежа за въглероден диоксид
- Интелигентни газопреносни мрежи

I.11. Проекти от общ интерес с българско участие

За да бъдат включени в списъците на ЕК, проектите трябва да попадат в обхвата на определените категории енергийна инфраструктура и изрично да отговарят на посочените в Регламент 2022/869 критерии към проектите от общ интерес и проектите от взаимен интерес.

Република България води прозрачна енергийна политика в защита на държавния и обществен интерес. В тази връзка в Министерството на енергетиката са разработени стратегически документи, като Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г., Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г., с хоризонт до 2050 г., Териториални планове за справедлив енергиен преход, Пътна карта за климатична неутралност на Република България, в които са заложили ключовите енергийни проекти.

I.11.1. Проекти от общ интерес с българско участие съгласно Регламент (ЕС) № 347/2013

Първият списък с ПОИ е приет от Европейската комисия през 2013 г., като списъците се актуализират на всеки 2 години и се публикуват като делегиран акт на Комисията. Петият списък, съгласно Регламент № 347/2013, е публикуван от ЕК на 19.11.2021 г. и включва следните проекти с българско участие:

- ❖ Клъстер № 6.8. за развитие и укрепване на инфраструктурата, който да позволи развитието на Газов хъб "Балкан", включващ следните ПОИ:

- 6.8.1 Междусистемна връзка Гърция — България (IGB), въведена в експлоатация през октомври 2022 г.;
- 6.8.2 Рехабилитация, модернизация и разширение на българската преносна мрежа, с приключена Фаза 2 през 2022 г.;
- 6.8.3 Междусистемна газова връзка България — Сърбия (IBS), с издадено разрешително за ползване през октомври 2023 г.;
- 6.20.2 Разширение на подземното газохранилище Чирен (BG), със стартирано строителство през 2023 г.

В предходните от 1-ви до 4-ти списък са включвани проекти, които впоследствие са отпаднали поради тяхното успешно финализиране, като следните електроенергийни ПОИ:

- ❖ Клъстер България-Гърция и необходимото изграждане на инфраструктура на територията на България:

- Междусистемен електропровод 400 kV между подстанция „Марица Изток“ и подстанция „Неа Санта“ (Гърция);
- Вътрешен електропровод 400 kV между подстанция „Марица Изток“ и подстанция „Пловдив“;
- Вътрешен електропровод 400 kV между подстанция „Марица Изток“ и ОРУ на ТЕЦ „Марица Изток 3“;
- Вътрешен електропровод 400 kV между подстанция „Марица Изток“ и подстанция „Бургас“.

- ❖ Клъстер България-Румъния за увеличаване на капацитета („Коридор Черно море“), който включва вътрешен електропровод 400 kV между подстанция Варна и подстанция Бургас.

Проектът за увеличаване обема на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ с изграждане на язовир "Яденица" фигурираше от 1-ви до 4-ти списък с ПОИ под номер 3.23. В 3-ти и 4-ти списък беше включен и проектът за изграждане на LNG терминала до Александрополис.

В списъците с ПОИ са фигурирали и проектите на идейна фаза - междусистемна газова връзка България – Турция (ITB); клъстер за поетапно увеличаване на пропускателната способност на двупосочния преносен коридор България — Румъния — Унгария — Австрия (известен като „ROHUAT/BRUA“); газопроводна система от България през Румъния и Унгария до Словакия („Eastring“); връзка на Северния пръстен на българската газопреносна система с газопровод Подишор–Хория и разширяване на капацитета на

газопроводен участък Хурезани-Хория-Ксанадпалота; газопровод за разширяване на капацитета на взаимно свързване на Северния пръстен на българската и румънската газопреносни мрежи.

I.11.2. Проекти от първи списък с българско участие съгласно Регламент (ЕС) 2022/869 (шести поред списък с ПОИ на ЕС)

На 28 ноември 2023 г. ЕК публикува първия списък с проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес за ЕС, съгласно новия Регламент 2022/869. Това е Шести поред списък с проекти от общ интерес на ЕС от 2013 година до сега.

Проектите с българско участие в новия списък са следните:

10.3.2. Проект "Водородопреносна инфраструктура в България"

Това е първият водороден проект за България, който е ключов за реализиране на концепцията за транспортиране на чист водород, с организатор „Булгартрансгаз“ ЕАД. Проектът е включен в група 10.3. „Водороден интерконектор между Гърция и България“, като вътрешната водородна инфраструктура е насочена към границата с Гърция. Към българската граница е насочен и сходен проект в Гърция, който е включен в същата група.

Планираната инфраструктура се състои от нов тръбопровод с дължина около 250 км и две компресорни станции в района на Дупница и Кулата. Предвижда се създаването на водородна точка на междусистемно свързване с мрежата на гръцкия газопреносен оператор DESFA в района на Кулата/Сидирокастро. Новата инфраструктура ще позволява двупосочен пренос както на водород, произведен в страната, така и на водород от Гърция.

12.2. Проект "Кармен 2"

„Кармен 2“ е съвместен проект между българския „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и румънските преносен оператор „Транселектрика“ и разпределителното дружество Delgaz Grid S.A. Проектът е насочен към дигитализация и разширяване на електропреносната мрежа на България и Румъния с цел модернизиране и увеличаване на нейните преносни способности за присъединяване на новоизграждащите се ВЕИ мощности.

В рамките на проекта ЕСО ЕАД ще изпълни инвестиции в размер на близо 600 млн. лв. за модернизиране на електропреносната мрежа и увеличаване на нейния капацитет в Североизточна България с цел оползотворяване на високия потенциал за производство на възобновяема електроенергия от над 8 000 MW, включително под формата на зелен водород. ЕСО ЕАД планира изграждането на нови изцяло цифровизирани подстанции 400/110 kV, реконструкция и модернизация на съществуващите подстанции и

увеличаване на капацитета им, чрез трансформация от ниво на напрежение 220/110kV към 400/110 kV. Електропреносният оператор на България планира и изграждането на 222 км нови цифровизирани електропроводи 400 kV.

Част II. Процедури по предоставяне на разрешения

II.1. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)

Информацията съдържа разписание и указания за последователността на изпълнение на стъпките/процедурите по Закона за устройство на територията (ЗУТ), които са задължителни за прединвестиционния процес: разрешаване на изработването на подробните устройствени планове за обектите, разглеждането им, издаване на заповедите за одобряване на ПУП, одобряването на инвестиционните проекти, издаване на разрешение за строеж. Министърът на регионалното развитие и благоустройството е органът, който издава всички необходими разрешителни, вкл. разрешението за строеж за обекти с обхват повече от една област, за обекти с национално значение и/или национални обекти (каквито по смисъла на Регламента са проектите от общ интерес) и за републиканските пътища, железопътните магистрали и железопътните линии. Министърът на регионалното развитие е подпомаган в дейността си от Национален експертен съвет по устройство на територията и регионална политика (НЕСУТРП) към МРРБ.

За обекти на техническата инфраструктура с обхват повече от една община или за обекти с регионално значение, документите се издават от областния управител, подпомаган от Областен експертен съвет по устройство на територията.

II.1.1. Стъпки за издаване на разрешителни

Процедурите към МРРБ са по Закона за устройство на територията (ЗУТ) и съдържат следните последователни стъпки, които възложителят на инвестиционен проект е необходимо да извърши до издаване на разрешение за строеж:

Стъпка № 1

АУ10 (1945) - Разрешаване изработването на устройствени планове и техните изменения ((чл. 124, ал. 2, чл. 124а, ал. 4 и ал. 9, чл. 135, ал. 3, от Закона за устройство на територията (ЗУТ) ; чл. 526, ал. 3, чл. 75, ал.6 и 9, чл. 112а, ал. 3, чл. 112д, ал.5, 7 и 8, от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ)) – I. Приложение: АУ10 (1945)

Срок за предоставяне:

- 1 месец от постъпване на искането за Разрешение за изработване на проект за подробен устройствен план;
- 1 месец от постъпване на заявлението за изменение на ПУП

или

АУ23 (2422) - Разрешаване изработване на комплексен проект за инвестиционна инициатива (чл. 150, ал. 1, от ЗУТ)

Срок – Комплексен проект за инвестиционна инициатива се изработва за линейните обекти на техническата инфраструктура, като съставните му части се съгласуват, одобряват и съобщават едновременно. Срокът по чл. 145, ал. 4, за издаване на разрешение за строеж започва да тече след приключването на отчуждителните производства или уреждането на други отношения, свързани със собствеността. Разрешението за строеж се съобщава само по реда на чл. 149, ал. 5, от ЗУТ.

Забележка: За обектите на енергетиката специален закон е Законът за енергетиката (ЗЕ) и одобряването на инвестиционните проекти и издаването на разрешенията за строеж се прилагат и специалните правила на ЗЕ.

Стъпка № 2

Извършване на действия от възложителя по съобщаване и разглеждане на изработения проект за ПУП от общинските администрации (съгласно ЗУТ);

Срок за изпълнение: в сроковете по чл. 128, ал. 1-5, от ЗУТ.

Стъпка № 3

Съгласуване от възложителя на проектите за подробни устройствени планове от заинтересованите централни и териториални администрации, а при необходимост – и със специализираните контролни органи и експлоатационните дружества по реда на чл. 127, ал.2 и чл. 128а от ЗУТ;

Срок за изпълнение: в сроковете по чл. 127, ал.2 и чл. 128а от ЗУТ.

Стъпка № 4

АУ13 (1427) – Приемане на проект за подробен устройствен план (ПУП) или на изменение на ПУП (ИПУП), и на специфични правила и нормативи (СПН) към ПУП\ИПУП, с които се допускат отклонения от правилата и нормативите за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (чл. 13, ал. 3, чл. 128, ал. 13, т. 2, чл. 136, ал.1, от Закона за устройство на територията (ЗУТ), § 25, ал. 1, § 45, § 52, ал. 1 и 2, § 57, ал. 1, § 80, § 124 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ, чл. 52б, ал. 5, чл. 75, ал. 6 и 9, чл. 112д, ал. 6, 7 и 8, от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ)) - (IV. Приложение: АУ13 (1427));

Срок за предоставяне: 1 месец.

Стъпка № 4а (изпълнява се, когато изработването на подробен устройствен план (ПУП) за някой от обектите от Списъка налага да се измени действащ ПУП за дадена територия, което от своя страна налага изменение на действащия ОУП за тази територия).

АУ11 (568) - Приемане на проект за общ устройствен план (ОУП) или за изменение на общ устройствен план и на специфични правила и нормативи към общ устройствен план или към изменение на общ устройствен план, с които се допускат отклонения от правилата и нормативите за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (чл. 13, ал. 3, чл. 127, ал. 5 и 10, чл. 136, ал. 1 от ЗУТ, чл. 19, ал. 3 от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие (ЗУЧК), § 25, ал. 1, § 45, § 52, ал. 1, § 57, ал. 1, § 124, § 80 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ) - (II. Приложение: АУ11 (568));

Срок за предоставяне: 1 месец.

Забележка: Съгласно чл.109(3) от ЗУТ, извън случаите по ал. 2, когато няма действащ общ устройствен план, подробен устройствен план за един поземлен имот или за група поземлени имоти извън границите на урбанизираните територии може да се разработва за **обекти с национално значение и национални обекти** по смисъла на Закона за държавната собственост (каквито са проектите от общ интерес).

Стъпка № 5

АУ14 (1946) - **Одобряване на проект за подробен устройствен план (ПУП) или на изменение на ПУП (ИПУП)** и на специфични правила и нормативи (СПН) към ПУП\ИПУП, с които се допускат отклонения от правилата и нормативите за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (чл. 13, ал. 3, чл. 129, ал. 3, т. 2, чл. 136, ал.1 от ЗУТ, § 25, ал. 1, § 45, § 52, ал. 1 и 2, § 57, ал. 1, § 80, § 124 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ, чл. 52б, ал. 5, чл. 75, ал. 6 и 9, чл. 112а, ал. 6, чл. 112в, ал.3, чл. 112д, ал.5, 6 и 7, чл. 112п, ал. 1, от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ)) - (V. Приложение: АУ14 (1946));

Срок за предоставяне: 1 месец.

Стъпка № 5а (изпълнява се, когато изработването на подробен устройствен план (ПУП) за някой от обектите от Списъка налага да се измени действащ ПУП за дадена територия, което от своя страна налага изменение на действащия ОУП за тази територия)

АУ12 (1495) - **Одобряване на общ устройствен план (ОУП) или на изменение на ОУП (ИОУП) за селищно образувание с национално значение или на община по черноморското крайбрежие** и на специфични правила и нормативи (СПН) към ОУП/ИОУП, с които се допускат отклонения от правилата и нормативите за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (чл. 13, ал. 3, чл. 127, ал. 10, чл. 136, ал. 1, от ЗУТ, чл. 19, ал. 3, от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие

(ЗУЧК), § 25, ал. 1, § 45, § 52, ал. 1, § 57, ал. 1, § 80, § 124 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ) - III.
Приложение: АУ12 (1495);

Срок за предоставяне: 1 месец.

Стъпка № 6 (при необходимост от извършване на геозащитни мерки и дейности и за строителство на сгради и съоръжения, предвидени с ПУП в райони с наложена строителна забрана във връзка с извършване на геозащитни мероприятия)

АУ17 (1737) - Издаване на предварително съгласие за строителство в свлачищни райони (чл. 96, ал. 3 и ал. 4, от ЗУТ; Вътрешни правила за организация на административното обслужване в МРРБ) - (VII. Приложение: АУ17 (1737));

Срок за предоставяне: 1 месец.

Стъпка № 7

АУ26 (644) – Оценяване на съответствието на инвестиционни проекти, подлежащи на одобряване от министъра на регионалното развитие и благоустройството (чл. 142, ал. 6, т. 1, от ЗУТ)

Срок за предоставяне: 1 месец.

Стъпка № 8

АУ20 (643) - Одобряване на идеен/технически/работен инвестиционен проект за обект с обхват повече от една област, за обект с национално значение и/или национален обект, за републикански пътища, железопътни магистрали и железопътни линии и за обекти по Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) (чл. 142, ал. 1 и 2, чл. 145, ал.1, т.3, от ЗУТ, § 26, ал.1, § 46, § 52, ал. 3, 5 и 7, § 55, ал. 1, § 58, ал. 1, § 81, ал. 1, и § 125, ал. 1 от ПЗР към ЗИД на ЗУТ, чл. 52в, ал. 2, чл. 75, ал. 7, чл. 112г, ал. 3 и 4, чл. 112о, ал.3, от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) - VIII. Приложение: АУ20 (643);

Срок за предоставяне: 14-дни при изготвена оценка за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите по чл. 142, ал. 6, т. 2, от ЗУТ.

Стъпка № 9

АУ22 (978) - Издаване на разрешение за строеж за обект с обхват повече от една област, за обект с национално значение и/или национален обект, за републиканските пътища, железопътните магистрали и железопътните линии, и за обекти по Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и

пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) (чл. 148, ал. 3, т. 2, от ЗУТ, чл. 52в, ал. 3, чл. 75, ал. 7, чл. 112г, ал. 3 и 4, чл. 112о, ал. 3, от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ), § 26, ал. 1, § 46, ал. 1, § 52, ал. 3, 5 и 7, § 55, ал. 1, § 58, ал. 1, § 81, ал. 1, § 125, ал. 1, от ПЗР към ЗИД на ЗУТ) - IX. Приложение: АУ22 (978);

Срок за предоставяне: 1 месец.

Други стъпки, при необходимост:

Стъпка (при необходимост)

АУ24 (1043) - Презаверяване на разрешение за строеж, което е загубило правно действие (чл. 153, ал. 4, от ЗУТ)

Срок за предоставяне: в 14-дневен срок от подаване на заявлението.

Стъпка (по време на строителството, при необходимост, в обхвата на допустимите съществени отклонения по ЗУТ)

АУ25 (1955) - Издаване на заповед за допълване на издадено разрешение за строеж за изменения в одобрен инвестиционен проект при промяна на инвестиционните намерения след издаване на разрешение за строеж (чл. 154, ал. 5, от ЗУТ, § 52, ал. 7, от ПЗР на ЗИД на ЗУТ);

Срок за предоставяне: 14 дни - при изготвена оценка по чл.142, ал. 6, т. 2, от ЗУТ ; 1 месец - при изготвена оценка по чл. 142, ал.6, т.1, от ЗУТ.

Стъпка (при необходимост)

АУ18 (1499) – Разрешаване изработване на план-извадка от подробен устройствен план (ПУП) (чл. 133, ал. 1, 3, 4, 7, 8 и 9, от ЗУТ)

Срок за предоставяне – 1 месец.

Стъпка (при необходимост)

АУ21 (1270) – Одобряване на проект – заснемане на извършен строеж за възстановяване на изгубени одобрени инвестиционни проекти (чл. 145, ал. 5, от ЗУТ)

Срок за предоставяне – 1 месец.

Други срокове (след издаване на акта на министъра на регионалното развитие и благоустройството по ЗУТ) могат да възникнат съобразно допустимите в ЗУТ процедури:

- Жалбите и протестите се подават чрез органа, чийто акт се обжалва или протестира, в 14-дневен срок от съобщаването му, а когато актът се съобщава чрез обнародване в "Държавен вестник" - в 30-дневен срок от обнародването му.

- Жалбите и протестите срещу актове, с които се одобрява подробен устройствен план или се издава разрешение за строеж на общински обект от първостепенно значение, се подават чрез органа, издал акта, в 14-дневен срок от обнародването на акта в "Държавен вестник".

- Жалбите и протестите срещу актове, с които се одобрява подробен устройствен план за обект с национално значение и/или национален обект, се подават чрез органа, издал акта, в 14-дневен срок от обнародването на акта в "Държавен вестник".

- Жалбите и протестите срещу разрешение за строеж на министъра на регионалното развитие и благоустройството или отказ за издаване се подават в 14-дневен срок от обнародването на обявлението за издаване на акта в "Държавен вестник".

Разпоредбата на Закона за устройство на територията изрично предвижда в чл. 156а, че след допускане/възлагане изработването на подробен устройствен план за изграждане на национален обект всички органи и лица извършват административно обслужване или съгласуване по този закон в срокове, с една втора по-кратки от предвидените.

В Част IV Приложения към настоящия Наръчник е представена подробна информация за гореописаните услуги – правно основание, процедура по предоставянето, необходимите документи и съответните срокове.

II.2. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на околната среда и водите (МОСВ)

Проектите с участието на България, включени в списъка към Регламента са в обхвата на инвестиционните предложения в Приложение № 1 и № 2 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и за същите следва да бъдат проведени процедури по реда на глава шеста от ЗООС и по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Съгласно чл. 81 от ЗООС екологична оценка (ЕО) и оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) се извършват на планове, програми и инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или техни изменения или разширения, при чието осъществяване са възможни значителни въздействия върху околната среда, както следва:

1. Екологичната оценка се извършва на планове и програми, които са в процес на изготвяне и/или одобряване от централни и териториални органи на изпълнителната власт, органи на местното самоуправление и Народното събрание;

2. ОВОС се извършва на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 1 и 2 на ЗООС.

За плановете, програмите и инвестиционните предложения или техните изменения или разширения, попадащи в обхвата на оценките по ал. 1, се извършва и оценка за съвместимостта по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

II.2.1. Екологична оценка

Компетентният орган за издаване на становище или решение по екологична оценка на плановете и програми е министърът на околната среда и водите или директорът на съответната РИОСВ. Екологичната оценка е задължителна за плановете и програми в областите селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на отпадъците, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, електронни съобщения, туризъм, устройствено планиране и земеползване, когато тези плановете и програми очертават рамката за бъдещото развитие на инвестиционни предложения по приложения № 1 и 2 на ЗООС.

Компетентният орган преценява с решение необходимостта от екологичната оценка за предложен план и програма или за тяхно изменение съгласно процедурата, определена с Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО на плановете и програми.

Екологичната оценка се извършва в следната последователност:

1. уведомяване на компетентния орган за определяне на приложимата процедура по ЕО;
2. преценяване на необходимостта за ЕО;
3. определяне на обхвата и съдържанието на ЕО;
4. изготвяне на доклад за ЕО;
5. провеждане на консултации с обществеността, заинтересувани органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана или програмата;
6. отразяване на резултатите от консултациите по доклада за ЕО;
7. издаване на становище по ЕО;
8. наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата

Мотивирано решение за преценяване необходимостта от екологичната оценка се издава в срок до 30 дни от внасянето на искане от възложителя на плана или програмата в зависимост от спецификата и сложността им и се обявява публично, съгласно чл. 85, ал. 5, на ЗООС.

II.2.2. Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)

Съгласно ЗООС, процедурата по преценка за необходимостта от ОВОС /скрининг/ завършва с решение, което може да бъде с характер „да се извърши ОВОС“ или „да не се извърши ОВОС“. Процедурата по задължителен ОВОС има няколко основни етапа: уведомление; задание за обхват и съдържание на доклада по ОВОС; изготвяне и одобряване от компетентния орган на доклад по ОВОС; провеждане на обществено обсъждане на ДОВОС; постановяване на решение по ОВОС /което може да бъде за одобряване или отхвърляне на проекта/. Документацията на всеки един от етапите е публично достъпна с възможност за изразяване на становища от всички заинтересовани лица.

Уведомлението е по утвърдена форма и съдържание, съгласно Наредбата за ОВОС.

За ускоряване на процедурите и улесняване на процеса на одобряване на проектите може да се планира едновременното провеждане на необходимите процедури по ЗООС, ЗУТ и пр., като следва да се съобразява, че влезният в сила административен акт по ОВОС е задължително условие за последващото разрешаване на проекта по реда на специален закон.

ОВОС задължително се извършва на:

1. Инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложение № 1 на ЗООС;
2. Инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии с трансгранично въздействие върху околната среда.

Министърът на околната среда и водите е компетентен орган за вземане на решение по ОВОС за инвестиционни предложения, разширения или изменения, съгласно чл. 94 от ЗООС.

С наредбата за ОВОС се определят изискванията за:

1. Оценка на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционните предложения по приложение № 2 на ЗООС;
2. Условието и реда за извършване на консултации с органите, обществеността и лицата, които има вероятност да бъдат засегнати от реализацията на инвестиционното предложение;
3. Обхвата, съдържанието и формата на доклада за ОВОС;
4. Критериите за оценяване на качеството на доклада за ОВОС;
5. Реда и начина за организиране на общественото обсъждане на доклада за ОВОС;

6. Мотивите за вземане на решение по ОВОС, включително начина, по който общественото мнение е взето предвид;
7. Реда и начина за осъществяване на наблюдение и контрол по изпълнение на решенията, включително условията и мерките в тях;
8. Съдържанието и поддържането на регистъра с данни за процедури по ОВОС.

Уведомяване. Оценка на необходимостта от извършване на ОВОС

Възложителят информира писмено компетентния орган по околна среда (МОСВ или РИОСВ) за своето инвестиционно предложение на най-ранен етап, като внася **уведомление** по образец в един екземпляр на хартиен носител и на електронен носител, съдържащо информацията по чл. 4, ал. 3, от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредба за ОВОС)*. Възложителят обявява своето предложение на интернет страницата си, ако има такава, и чрез средствата за масово осведомяване и/или по друг подходящ начин.

Компетентният орган или оправомощено от него длъжностно лице обявява предложението на интернет страницата си и уведомява писмено кмета на съответната община, район и кметство в срок до 3 дни от получаването на уведомлението. Кметът на съответната община, район и кметство обявява инвестиционното предложение на интернет страницата си, ако има такава, и на обществено достъпно място в срок до 3 дни от получаването на уведомлението, за което предоставя информация на компетентния орган.

Информацията се съобразява с особеностите на инвестиционното предложение, като съдържа:

1. Данни за възложителя;
2. Резюме на предложението, в т.ч. описание на основните процеси, капацитет, обща използвана площ; посочва се дали е за ново инвестиционно предложение и/или за разширение, или изменение на производствената дейност, необходимост от други, свързани с основния предмет, спомагателни или поддържащи дейности, в т.ч. ползване на съществуваща или необходимост от изграждане на нова техническа инфраструктура (пътища/улици, газопровод, електропроводи и др.); за предвидени изкопни работи, предполагаема дълбочина на изкопите, ползване на взрив;
3. Връзка с други съществуващи и одобрени с устройствен или друг план дейности в обхвата на въздействие на обекта на инвестиционното предложение, необходимост от издаване на съгласувателни/разрешителни документи по реда на специален закон; орган по одобряване/разрешаване на инвестиционното предложение по реда на специален закон;

4. Местоположение на площадката - населено място, община, квартал, поземлен имот, географски координати или правоъгълни проекционни UTM координати в 35 зона в БГС2005, собственост, близост до или засягане на елементи на Националната екологична мрежа (НЕМ), обекти, подлежащи на здравна защита и територии за опазване обектите на културното наследство, очаквано трансгранично въздействие, схема на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура;
5. Природни ресурси, предвидени за използване по време на строителството и експлоатацията, предвидено водовземане за питейни, промишлени и други нужди - чрез обществено водоснабдяване (ВиК или друга мрежа) и/или водовземане или ползване на повърхностни води и/или подземни води, необходими количества, съществуващи съоръжения или необходимост от изграждане на нови съоръжения;
6. Очаквани вещества, които ще бъдат емитирани от дейността, в т.ч. приоритетни и/или опасни, при които се осъществява или е възможен контакт с води;
7. Очаквани общи емисии на вредни вещества във въздуха по замърсители;
8. Отпадъци, които се очаква да се генерират, и предвиждания за тяхното третиране;
9. Очаквано количество и вид на формираните отпадъчни води по потоци (битови, промишлени и др.), сезонност, предвидени начини за третирането им (пречиствателна станция/съоръжение и др.), отвеждане и заустване в канализационна система/повърхностен воден обект/водоплътна изгребна яма и др.;
10. В случаите по чл. 103, ал. 1, от ЗООС – очаквани количества, вид и класификация на опасните вещества съгласно приложение № 3 към ЗООС, както и капацитета на съоръженията, в които се очаква те да са налични.

В срок до един месец от внасянето на искането компетентният орган се произнася с решение по необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за ОВОС.

II.2.3. Процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС

Съобразно характеристиките на инвестиционното предложение възложителят определя с кои специализирани ведомства и представители на засегнатата общественост да извърши консултациите с обществеността.

Компетентният орган по околна среда провежда консултации със специализираните компетентни органи на Министерството на здравеопазването, като при необходимост може да проведе консултации и с други специализирани ведомства (напр. съответната басейнова дирекция, дирекция на национален парк, дирекция на природен парк, община/район/кметство).

- **В срок до един месец** от внасяне на искането, компетентният орган определя степента на значимост на въздействието върху околната среда и се произнася с решение по необходимостта от извършване на ОВОС. В този срок **не се включва** времето за провеждане на консултациите с други ведомства.

II.2.4. Провеждане на процедура по ОВОС

- Възложителят провежда консултации с компетентните органи по околна среда, с други специализирани ведомства и засегнатата общественост. При консултациите възложителят предоставя достатъчна информация за изясняване на намеренията си и време на специализираните ведомства и засегнатата общественост за изразяване на становище.
- Възложителят осигурява изработване на задание за обхват и съдържание на ОВОС за инвестиционните предложения.
- Възложителят възлага изготвянето на доклад за ОВОС на колектив от независими експерти с ръководител, притежаващи определена квалификация, и представя на компетентния орган доклада за оценяване на качеството му. Ако във връзка със съвместената процедура по ОС, по реда на *Закона за биологичното разнообразие*, за инвестиционното предложение се изисква и изготвяне на доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) върху защитени зони, като приложение към доклада за ОВОС се представя и ДОСВ.
- Компетентният орган оценява качеството на доклада по ОВОС в **30-дневен срок**. При необходимост докладът се допълва или връща за допълнителна работа.
- След положителна оценка на качеството на доклада възложителят организира съвместно с определени от компетентния орган засегнати общини, кметства и райони обществено обсъждане на доклада за ОВОС, уведомява заинтересуваните физически и юридически лица за мястото и датата на обсъждането чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин най-малко **30 дни** преди срещата за общественото обсъждане. Компетентният орган или оправомощено от него длъжностно лице осигурява обществен достъп до документацията по ОВОС за период **30 календарни дни** преди началото на обсъждането.

Общественото обсъждане на доклада за ОВОС се извършва в следния ред:

1. Възложителят предоставя по един екземпляр от доклада за ОВОС с всички приложения към него на определените органи по чл. 16 заедно с писмено искане по чл. 97, ал. 2, от ЗООС;
2. Засегнатите общини, райони или кметства по чл. 16 потвърждават писмено мястото, датата и часа за провеждане на срещата/срещите за обществено

обсъждане, мястото и времето за обществен достъп до доклада за ОВОС и приложенията към него, както и мястото за предоставяне на писмени становища или правят друго предложение в срока по чл. 97, ал. 2, от ЗООС, като при непроизнасяне в 7-дневния срок се смята, че предложението на възложителя е прието; възложителят ги обявява в средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин най-малко 30 дни преди срещата/срещите за общественото обсъждане; обявата се изготвя по образец съгласно приложение № 3;

3. Засегнатите общини/райони/кметства уведомяват населението за предстоящото обществено обсъждане, включително чрез поставяне на обява на обществено достъпно място в сградата на общината/района/кметството, за което се съставя протокол, копие от който се предоставя на компетентния орган;
 4. Възложителят уведомява писмено компетентния орган за мястото, датата и часа за провеждане на срещата/срещите за общественото обсъждане, за оповестяване от компетентния орган чрез неговата интернет страница на определено за целта място и представя доказателства за изпълнението по т. 2 в срок най-малко 30 дни преди срещата/срещите за обществено обсъждане;
 5. По своя преценка възложителят може да уведоми писмено и други специализирани лица, органи и организации за срещата/срещите за обществено обсъждане;
 6. Срещата/срещите за общественото обсъждане се ръководи от възложителя или от упълномощено от него лице, които запознават присъстващите накратко с инвестиционното предложение;
- Възложителят осигурява присъствието на ръководителя и на представители на колектива от независими експерти на срещата/срещите, като те запознават присъстващите накратко с резултатите от извършената ОВОС, като използват и карти, схеми и др. нагледни материали; в случаите на приложен доклад за оценка на степента на въздействие към доклада за ОВОС възложителят осигурява присъствие и на представители на колектива, изготвили оценката за съвместимост, които запознават също накратко присъстващите с резултатите от извършената от тях оценка. В срок до **7 дни** след срещата/последната среща за обществено обсъждане възложителят представя на компетентния орган протокола/протоколите от проведените срещи и всички предоставени писмени становища. В срок **10 дни** след срещата/последната среща за обществено обсъждане възложителят представя на компетентния орган и на съответните общини/райони/кметства писмено становище по предложенията, препоръките, мненията и възраженията в резултат на общественото обсъждане.

- В срок до **45 дни** след провеждането на общественото обсъждане, компетентният орган взема **решение по ОВОС** въз основа на доклада за ОВОС, документацията и становищата, получени в хода на проведената процедура, съгл. чл. 99, ал. 2, от ЗООС. Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по ОВОС по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването.

Решението по ОВОС съдържа:

1. Наименованието на органа, който го издава;
2. Името на възложителя, местожителството/седалището;
3. Правните и фактическите основания за постановяване на решението;
4. Характеристиките на инвестиционното предложение и условията на околната среда;
5. Мотиви, съдържащи обосноваването на заключението на компетентния орган относно значителното въздействие на инвестиционното предложение върху околната среда и човешкото здраве, като се вземат предвид резултатите от оценяването по чл. 96, 97 и където е приложимо - по чл. 98, и собственото му допълнително оценяване;
6. Разпоредителна част;
7. Условия за изпълнение, в т.ч. мерки за предотвратяване, намаляване и при възможност - премахване на неблагоприятните въздействия върху околната среда и човешкото здраве, срокове за изпълнение, където е необходимо, както и план за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 8;
8. Отговорността при неизпълнение на условията, определени в решението;
9. Орган и срок, в който може да се обжалва;
10. Дата на издаване и подпис.

Решението по ОВОС или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС, е елемент от фактическия състав от процедурата за издаване на акта за одобряване/разрешаване на инвестиционното предложение (разрешението за строеж) по реда на специален закон (*Закона за устройство на територията*) и е приложение - неразделна част от този акт.

Организаторите на ПОИ следва да имат предвид, че при оценката на въздействието върху околната среда се преценява и съответствието на проекта с Директива 92/43/ЕИО относно опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, Директива 2009/147/ЕО година относно опазването на дивите птици, Директива 2000/60/ЕО за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за водите (Рамкова директива за водите), Директива 2008/56/ЕО за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за

морска стратегия), Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването), Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета.

II.2.5. Провеждане на процедура по ОВОС в трансграничен контекст

По реда на чл. 98 от ЗООС, за инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии на територията на Република България, за които се предполага значително въздействие върху околната среда на територията на друга държава или държави, министърът на околната среда и водите уведомява засегнатите държави на възможно най-ранния етап на инвестиционното предложение, но не по-късно от датата на уведомяване на собственото население. При съгласие за участие в процедурата по ОВОС предоставя на засегнатата държава описание на инвестиционното предложение и възможната информация за евентуално трансгранично въздействие върху околната среда, както и информация за характера на решението, което се предполага, че ще бъде взето.

Процедура за ОВОС в трансграничен контекст се извършва в следната последователност:

- уведомяване на компетентните органи и засегнатата общественост;
- при предположение за значително въздействие върху околната среда на територията на друга държава или държави, включително трансгранично въздействие от големи аварии, министърът на околната среда и водите уведомява засегнатата държава или държави и определя срок за отговор дали съответната (засегнатата) държава ще участва в процедурата; към уведомлението се прилага описание на инвестиционното предложение и наличната информация (която не представлява тайна съгласно Закона за защита на класифицираната информация) за евентуално трансгранично въздействие върху околната среда, както и информация за характера на решението, което се предполага, че ще бъде взето;
- консултации между двете държави: дали ще се следва процедурата, установена от националното законодателство; ако предложението не е включено в приложение № I към Конвенцията по ОВОС в трансграничен контекст, но е включено в приложение № 2 към ЗООС; предоставяне на информация за основните изисквания на законодателството; времето за консултации се определя между държавите за всеки отделен случай;

- определяне обхвата на информацията, която възложителят следва да включи в доклада за ОВОС, като се обърне особено внимание на аспектите с трансгранично въздействие и на мерките за тяхното предотвратяване и ограничаване;
- изготвяне на доклад за ОВОС; възложителят е длъжен да представи на компетентния орган допълнително копие от доклада, превод на целия или на част от доклада, ако това е договорено между компетентните органи на двете държави, както и превод на нетехническото резюме;
- оценка на качеството на доклада за ОВОС; освен всички изисквания по глава четвърта компетентният орган отделя особено внимание на трансграничните въздействия и на мерките за тяхното предотвратяване и ограничаване;
- изпращане на доклада за ОВОС (неговия превод, ако е договорено) и превода на нетехническото резюме на компетентния орган на засегнатата държава и предоставяне на възможност за провеждане на консултации относно: потенциалните трансгранични въздействия и мерките за предотвратяване или намаляване на въздействието; възможните предлагани алтернативи на инвестиционното предложение; други въпроси от взаимен интерес;
- предоставяне на възложителя на постъпилата документация от проведените консултации;
- обществено обсъждане на доклада за ОВОС с възможност за пряко участие на представител на компетентния орган на засегнатата държава и нейната общественост;
- предоставяне на информация на засегнатата държава за обобщените резултати от проведените консултации и за начина на включването им или вземането им предвид;
- вземане на решение по ОВОС с отчитане на забележките и предложенията, направени от засегнатата държава, участваща в процедурата по ОВОС;
- обявяване на решението по ОВОС и съобщаване на решението на засегнатата държава;
- контрол на изпълнението на решението; при изрична предварителна договореност компетентният орган на държавата на произход уведомява компетентния орган на засегнатата държава за осъществените контролни мерки и за направените констатации.

При необходимост от издаване на **комплексно разрешително:**

Комплексното разрешително е задължително за издаване на разрешение за строеж. Допуска се чрез процедурата по ОВОС да бъде оценено прилагането на най-добри

налични техники за инсталациите/съоръженията, като в случай, че компетентният орган по околна среда потвърди прилагането на НДНТ, комплексното разрешително се издава преди въвеждане в експлоатация. За целите на съкратено административно производство е създадена обща процедура за ОВОС, Комплексно разрешително и/или предприятия/съоръжения с рисков потенциал, съгласно чл. 94, ал. 1, т. 9, от ЗООС, при която посредством процедурата по ОВОС се издава и Комплексно разрешително и се одобрява Доклад за безопасност, при приложимост.

II.3. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на земеделието и храните

II.3.1. Провеждане на процедура за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди

Съгласно чл. 21 от Конституцията на Република България земята е основно национално богатство, което се ползва от особена закрила на държавата и обществото. Обработваемата земя се използва само за земеделски цели. Промяна на нейното предназначение се допуска по изключение при доказана нужда и при условия и по ред, определени със закон - **Закон за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ)**.

Съгласно чл.17а от ЗОЗЗ (2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2015 г., изм. и доп., бр. 83 от 2018 г.) **не се изисква утвърждаване на площадки и трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи за изграждането на линейни обекти на техническата инфраструктура**, когато те не са разположени на повърхността на терена и необходимата площ на всяко едно от прилежащите към тях съоръжения, разположени на терена, е до 15 кв. м, **за линейните обекти за пренос на електроенергия с ниво на напрежение 110 kV и по-високо – необходимата площ на всеки елемент от линейния обект е до 100 кв. м**, а за кранови възли, станции за катодна защита, свеци, контролно-измервателни прибори и електрически съоръжения към газопроводи с площ не по-голяма от 300 кв. м.

Във всички останали случаи, процедурата за промяната на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди е, както следва:

Промяна предназначение на земеделските земи за неземеделски нужди се разрешава в зависимост от продуктивните качества на земята и целите на промяната от:

- Комисиите по реда чл. 17, ал. 1, т. 1, от ЗОЗЗ към областните дирекции "Земеделие" - когато исканата площ е до 50 дка от пета до десета категория или не е поливна и земята е в землищата на населените места на територията на съответната област;

- Комисията за земеделските земи към Министерството на земеделието и храните по реда на чл. 17, ал. 1, т. 2, от ЗОЗЗ - за останалите случаи.

Определянето на категорията на земеделската земя се извършва по реда на **Наредбата за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение** (приета с ПМС № 261 от 17.10.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 93 от 9 ноември 2018 г.).

Акт за категоризиране на земеделска земя, чието предназначение ще се променя, се издава по искане на собственика на земята, а за земеделска земя, върху която се предлага изграждането на обект за държавни или общински нужди - по искане на инвеститора на обекта. Искането за издаване на акт за категоризиране на земеделска земя се отправя до съответната Областна дирекция „Земеделие“ към МЗХ по местонахождение на земята, като се прилагат следните документи:

1. Нотариален акт или друг документ за собственост на земята с отразена категория и придружен със скица; когато в документа за собственост не е отразена категорията на земята, се прилага удостоверение за категорията на земята при възстановяване на собствеността, издадено от Общинската служба по земеделие;
2. За трасета на линейните обекти – предварителен проект по чл. 126, ал. 6, т. 1, от Закона за устройство на територията, и регистър на засегнатите имоти, а за площадки – скица на имота/имотите в координатната система на кадастралната карта;
3. Удостоверение за поливност на земята съгласно чл. 30, ал. 1, т. 4, от ППЗОЗЗ.

Актът за категоризиране се връчва на собственика на земята или на инвеститора на обекта по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Издаденият акт за категоризиране може да се обжалва в 14-дневен срок от получаването му пред министъра на земеделието, храните и горите или пред съответния заместник-министър.

Процедурата се извършва на два етапа – утвърждаване на площадки и трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди.

II.3.2. Утвърждаване на площадки и трасета за линейни обекти за проектиране и терени за включване в границите на урбанизираните територии (населените места и селищните образувания)

1. Предложението за утвърждаване на площадка или трасе за израждане или разширение на обекти върху земеделски земи се прави до комисиите по чл. 17, ал. 1, от ЗОЗЗ от:

- физическото или юридическото лице – за извършване на строителство върху собствена земя; когато земята е съсобствена или наследствена, се прилага нотариално заверена декларация за съгласие за исканата промяна от съсобствениците (наследниците);

- кмета на общината за обекти за общински нужди, разположени на територията на съответната община или за включване на земеделски земи в границите на урбанизираните територии (населените места и селищните образувания);

- областния управител – за обекти за държавни нужди, разположени на територията на съответната област;

- министъра на регионалното развитие – за обекти за държавни нужди, разположени на територията на повече от една област.

2. За всеки обект се комплектува преписка, която съдържа документи, подробно изброени в чл. 30 от Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи (ППЗОЗЗ):

2.1. заявление по образец от лицата по чл. 18 и 19 от ЗОЗЗ за утвърждаване на площадка и/или трасе за изграждане или разширение на обекта върху земеделска земя;

2.2. скица на имота или скица-проект, когато площадката е за част от имота, с посочени граници и площ, определени с геодезическите координати на определящите ги точки, в два екземпляра;

2.3. в случаите, когато се засягат земи от горската територия, се прилага становище от съответната регионална дирекция по горите;

2.4. удостоверение поливна ли е земята, издадено от министъра на земеделието и храните или от упълномощено от него лице в 7-дневен срок; за линейните обекти на техническата инфраструктура се издава едно удостоверение за всички засегнати имоти, разположени на територията на едно землище;

2.5. акт за категорията на земята, издаден съгласно чл. 17, ал. 2, от ЗОЗЗ и Наредбата за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение, от областната дирекция "Земеделие" в 7-дневен срок;

2.6. становища или влезли в сила решения, издадени по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;

2.7. обяснителна записка по чл. 29, ал. 1.

2.8. когато е определена площадка или трасе за нуждите на физическо или юридическо лице, се прилага и копие от документа за собственост или предварителен договор за учредяване право на строеж върху земята. Когато имотът е съсобствен, се прилага и нотариално заверена декларация за съгласие за исканата промяна от съсобствениците. Заявление по образец от лицата, цитирани в предходната т. 1 за утвърждаване на площадка или трасе за изграждане или разширение на обекта върху земеделска земя.

2.9. за линейните обекти на техническата инфраструктура - предварителен проект по чл. 126, ал. 6, т. 1, от Закона за устройство на територията, придружен с регистър на засегнатите имоти, заверен от общинската служба по земеделие, съответно от службите по кадастър, и баланси по видове категория, видове собственост и вид територия. За трасета, преминаващи през територията на повече от една община, се допуска проектите да бъдат изработени и в по-дребен мащаб.

3. Когато за обекта са предложени две или повече площадки или трасета, се предлага мотивирано кой вариант да бъде утвърден като окончателен, като се прилага сравнителна таблица, в която се посочват площта, качеството, поливността, начинът на трайно ползване и собствеността на засегнатите земеделски земи.

4. Определянето на площадка или трасе за нуждите на физическо или юридическо лице върху земи от Държавния поземлен фонд или общинския поземлен фонд се извършва след предварително писмено съгласие на министъра на земеделието и храните.

5. Към определената със скица на имота или скица-проект, когато площадката е за част от имота с посочени граници и площ, определени с геодезическите координати на определящите ги точки, или площадка за разширение на съществуващ обект се прилага копие от документ за собственост на съществуващия терен, съответно документ, с който е предоставена, отчуждена или е променено предназначението на земята за съществуващия обект, и скица кадастрален план (карта) на изпълненото строителство.

6. В предложението за обекти за държавни и общински нужди се посочват размерът и местонахождението на възможните площадки, от които най-малко една да бъде върху слабопродуктивна или непригодна за земеделско ползване земя от седма до десета категория или не попадат в никоя категория. Посочват се също собствеността и културния вид на земята или решение на общинския съвет.

Съгласно чл. 23, ал. 1, от ЗОЗЗ не се допуска върху поливни площи и земи от първа до четвърта категория проектиране и изграждане на обекти с площ над 500 дка, освен с разрешение на Министерския съвет за всеки отделен случай по предложение на Комисията за земеделските земи.

При изграждане на национален обект по смисъла на Закона за държавната собственост или на общински обект от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията горепосочената разпоредба по ал. 1 не се прилага.

Не се допуска утвърждаване на площадки и/или трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи в границите на зона "А", зона "Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона "А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които попадат пясъчни дюни, освен в случаите по чл. 17а от същия закон. До отразяването на границите на пясъчните дюни в кадастралната карта и в специализираните карти и регистри по чл. 6, ал. 7, от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие утвърждаването на площадки и/или трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи в границите на зона "А", зона "Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона "А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие се разрешава след писмено становище на министъра на околната среда и водите или на оправомощено от него длъжностно лице, удостоверяващо, че в имота не попадат пясъчни дюни.

Изграждането и/или разширението на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници, използващи фотоволтаични (слънчеви) системи, освен в случаите, когато производството на електрическа енергия се използва за собствени нужди, се допуска върху неполивни земеделски земи от седма до десета категория или не попадат в никоя категория, при наличие на становище за присъединяване на обекта, издадено от съответния мрежови оператор.

На основание чл. 22, ал. 1, изречение второ от ЗОЗЗ, **решението за утвърждаване на площадка/трасе за проектиране на комисиите по чл. 17, ал. 1, от ЗОЗЗ се издава в едномесечен срок от подаване на писменото искане.**

Решението за утвърждаване на окончателна площадка за проектиране на обект губи правно действие, ако след изтичане на една година от влизането в сила на подробния устройствен план заинтересованото лице не направи искане за промяна предназначението на земята, съгласно разпоредбата на чл. 34, ал. 1, от ЗОЗЗ.

Когато обектът се изгражда на етапи, решението за утвърждаване на площадка или трасе губи правно действие, ако в едногодишен срок от влизането в сила на подробния устройствен план не бъде поискана промяна предназначението на земята за изграждане на първия етап.

След съобщаването по реда на чл. 24а от ЗОЗЗ за решението за утвърждаване на окончателна площадка или трасе собственикът на земята или инвеститорът на обекта внася подробния устройствен план за определената площадка или парцеларния план за определеното трасе за одобряване при условията и по реда на Закона за устройство на

територията, с който се доказват конкретният размер и границите на необходимата земеделска земя.

При наличие на влязъл в сила подробен устройствен план собственикът на земята или инвеститорът на обекта или лицето, което има право да строи в чужд имот, предлага промяна на предназначението на необходимата земеделска земя за неземеделски нужди.

Промяната на предназначението на земеделски земи от Държавния или от общинския поземлен фонд, необходими за изграждане на обекти на техническата инфраструктура или на други обекти от лица, на които продажбата или учредяването на право на строеж или сервитути върху държавни и общински имоти се извършва без търг или конкурс по силата на закон, може да се извърши за тяхна сметка след решение за предварително съгласие на министъра на земеделието и храните, съответно на общинския съвет, за изработване на подробен устройствен план въз основа на подадено от тях заявление. С решението министърът на земеделието и храните, съответно общинският съвет, определя и срока на валидност на предварителното съгласие.

При подаването на документите към заявлението се прилагат:

1. копие от документа за регистрация или единен идентификационен код съгласно Закона за търговския регистър, когато заявителят е юридическо лице или едноличен търговец, или копие от документа за самоличност, когато заявителят е физическо лице;
2. картен материал с отразено проектно ситуационно разположение на площадките или трасетата в имота/имотите с геодезически координати на определящите ги точки;
3. предварителни (прединвестиционни) проучвания.

След утвърждаване на площадка (трасе) и при влязъл в сила подробен устройствен план за земите министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице, съответно общинският съвет, продава земите или учредява ограничени вещни права или сервитути върху тях.

Промяна на предназначението на земеделски земи от Държавния или от общинския поземлен фонд за нуждите на физически или юридически лица може да се извършва и след като лицата ги придобият в собственост или им бъде учредено право на строеж върху тях или сервитути.

Промяна на предназначението на мери и пасища – общинска собственост се допуска по изключение по реда на чл. 25, ал. 3, от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ).

Общинският съвет приема решение за изразяване на предварително съгласие за промяна на предназначението по ал. 3 от ЗСПЗЗ и за учредяване на правата по ал. 4 с мнозинство две трети от общия брой на общинските съветници при спазване на специалните закони

и на нормативите за поддържане на резерв от постоянно затревени площи, както и при условие че не е налице недостиг от земи за нуждите на животновъдството. С решението общинският съвет определя и срока на валидност на предварителното съгласие.

II.3.3. Промяна на предназначението на земеделските земи за собствени неземеделски нужди

1. При наличие на влязъл в сила подробен устройствен план за обекта собственикът или лицето, което има право да строи в чужд имот, може да внесе предложение за промяна на предназначението на земята, когато обектът се изгражда за собствени нужди.

2. Лицата по предходната точка изготвят мотивирано предложение, придружено с документите по чл. 30 от ППЗОЗЗ до комисиите по чл. 17, ал. 1, от ЗОЗЗ, към което се прилагат:

- копие от влезлия в сила ПУП - в 2 екземпляра, заповедта на кмета или решението на общинския съвет за одобряването му и констативен акт, удостоверяващ влизането им в сила;
- за рудници (кариери) - проекти за експлоатация и рекултивация;
- за линейни обекти - копие от влезлия в сила подробен устройствен (парцеларен) план с координати на чупките на обекта в 2 екземпляра, заповедта на кмета или решението на общинския съвет за одобряването му и констативен акт, удостоверяващ влизането им в сила;
- здравно заключение, издадено по реда на чл. 18 от Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

3. Когато земята е собственост на физическо или юридическо лице и върху нея е утвърдена площадка или трасе за изграждане на обект, лицето, изграждащо обекта, или инвеститорът може да поиска промяна на предназначението на земеделската земя, след като придобие собственост или право на строеж върху нея.

4. Когато земята е в Държавния поземлен фонд или в общинския поземлен фонд и върху нея е утвърдена площадка или трасе за изграждане на обект от физическо или юридическо лице (инвеститор) за собствени нужди, то е длъжно да придобие право на собственост или право на строеж върху земята преди промяната на нейното предназначение по реда на т. 1 и 2.

5. По реда на т. 1 и 2 се прави предложение от инвеститора на обекта за промяна на предназначението на общински земи за общински нужди и на държавни земи за държавни нужди.

б. За територии с влезли в сила общи устройствени планове служебно се събира и прилага към документите извадка от плана с обхват на поземления имот (поземлените имоти) и удостоверение за устройствената зона чрез справка в съответния публичен регистър, а когато такъв не се поддържа - от съответната общинска администрация.

- **Промяна на предназначението на земеделски земи за изграждане на мощности за енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ)**

През месец септември 2023 г. с приетия от Народното събрание Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, с който се изменя Законът за опазване на земеделските земи, са въведени облекчени процедури за промяна на предназначението на земеделските земи при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници. Предвидено е изграждането на обектите за производство на електрическа енергия от слънчева енергия, които не възпрепятстват използването на земята за земеделското ѝ предназначение (агрофотоволтаици), да се извършва без промяна на нейното предназначение при условия и по ред, определени с Наредба №19 от 25.10.2012 г. за строителство в земеделските земи без промяна на предназначението им.

С разпоредбата на § 12 от Заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗР към ЗИД на ЗПЗП) е направено изменение относно разпореждането със земи по чл. 19 от ЗСПЗЗ, публикувано в ДВ, бр. 103/2020 г. Съгласно ал. 1 на цитираната норма в срок 5 години, считано от 23 декември 2020 г., земите по чл. 19, ал. 1, от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ) не могат да бъдат предмет на разпоредителни сделки извън посочените в § 12, ал. 1, от ЗР към ЗИД на ЗПЗП. Съобразно т. 2 от ал. 2 на § 12 от ЗР към ЗИД на ЗПЗП разпоредителните сделки могат да се извършват по решение на общинския съвет, прието с мнозинство две трети от общия брой на съветниците, когато в случаите за енергийни обекти са изчерпани земите от общинския поземлен фонд на територията на общината. За енергийни обекти, когато не са изчерпани земите от общинския поземлен фонд, разпоредителни сделки със земите, визирани в § 12, ал. 1, от ЗР към ЗИД на ЗПЗП, могат да се извършват след решение на общинския съвет, прието с мнозинство две трети от общия брой на съветниците, и предоставяне на равностоен имот от общинския поземлен фонд по оценка, изготвена от независим оценител по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2, от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (§ 12, ал. 3, от ЗР към ЗИД на ЗПЗП).

II.3.4. Промяна на предназначението на земеделски земи – собственост на физически или юридически лица, за държавни и общински нужди

1. При наличие на влязъл в сила подробен устройствен план за обекти за държавни нужди или за общински нужди, разположени върху земеделска земя – собственост на физически или юридически лица, а за рудници и кариери – и приет цялостен проект за добиви и проект за рекултивация, се внася мотивирано предложение до Комисията за земеделските земи за промяна на предназначението на необходимата земя.
2. Предложението се внася в срок до една година след влизането в сила на подробния устройствен план.
3. Когато обектът се изгражда на етапи, в посочения срок се внася предложение за промяна на предназначението на необходимата земя за изграждане на първия етап.
4. Едногодишният срок по т. 2 не се отнася за утвърдени трасета на автомагистрали, пътища от I, II и III клас, ж. п. линии, електропроводи, газопроводи, нефтопроводи и за утвърдени площадки за рудници, електроцентрали, депа за твърди битови отпадъци за градове с над 100 000 жители и други промишлени обекти с национално значение.

Комисията за земеделските земи обсъжда предложението и се произнася с решение. В решението на комисията се посочва размерът на таксата, която следва да се заплати по реда на чл. 30 от ЗОЗЗ за цялата площ на обекта или за съответния етап. Решението за промяна на предназначението на земята влиза в сила, след като бъде заплатена дължимата такса за обекта. Влязлото в сила решение за промяна на предназначението на земеделската земя - собственост на юридически и физически лица, необходима за публични държавни нужди или публични общински нужди, е основание за започване на процедура за отчуждаване на тези земи.

Земеделските земи се считат с променено предназначение от момента на влизане в сила на ПУП, предвиждащ **изграждане на национален обект** или на общински обект от първостепенно значение, които стават публична държавна или публична общинска собственост. В тези случаи в 14-дневен срок от влизането в сила на подробния устройствен план органът, одобрил плана, изпраща на министъра на земеделието и храните копие от него, придружено с констативен акт, удостоверяващ влизането му в сила, регистър на засегнатите имоти и решенията, определящи значението на обектите. Министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение, което да послужи за служебно отразяване на промяната на предназначението на земеделската земя в съответните регистри. Отказът за издаване на удостоверение подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Отчуждаването на земеделски земи за изграждане на обекти, представляващи публична държавна собственост, се извършва по реда на Закона за държавната собственост, а за

изграждане на обекти, представляващи публична общинска собственост - по реда на Закона за общинската собственост.

Процедурата по отчуждаване следва да започне в срок до три години от влизането в сила на решението за промяна на предназначението на земята.

Когато отчуждаването се извършва на етапи, в посочения срок следва да започне отчуждаването на земята, необходима за първия етап.

Когато отчуждаването на земи се извършва на етапи поради характера на изграждания обект, собствениците на земите ги ползват по тяхното първоначално предназначение без право за изграждане на обекти и влагане на инвестиции с дълготраен характер. При неспазване на тези ограничения собствениците не се обезщетяват за извършените подобрения и премахват изградените сгради и съоръжения за своя сметка.

Комисията по чл. 17, ал. 1, от ЗОЗЗ обсъжда предложението и в 30-дневен срок от внасянето му се произнасят с решение за промяна на предназначението на земеделската земя.

Решението за промяна на предназначението на земеделските земи влиза в сила след заплащане на дължимата такса. Промяната на предназначението на земеделската земя може да се решава на етапи.

Съгласно чл. 24а от ЗОЗЗ решенията на комисиите по чл. 17, ал. 1, се съобщават по реда на Административнопроцесуалния кодекс на заинтересуваните лица и могат да се обжалват при условията и по реда на същия кодекс. Решението на съда не подлежи на касационно обжалване.

II.3.5. Промяна на предназначението на земеделски земи в строителните граници на населените места или селищните образувания

1. За незастроени и застроени земеделски земи, включени в строителните граници на населените места и селищните образувания, определени със застроителен и регулационен план или с околоръстен полигон, одобрени по отменения Закон за териториално и селищно устройство след 1 юли 1973 г., за които не са извършени процедурите или те не са приключени с решения на Комисията за земята по отменения Закон за опазване на обработваемата земя и пасищата от 1996 г., комисиите по чл. 17, ал. 1, от ЗОЗЗ без провеждане на процедура по определяне и утвърждаване на площадка постановяват решение за промяна на предназначението на земята. В тези случаи се заплаща единичният размер на таксата по чл. 30 от ЗОЗЗ.

2. Доказването на горните обстоятелства се извършва с приложен заверен препис от заповедта за одобряване на плана и скица копие от одобрения план или околоръстен полигон.

3. За тези земи, както и за включване на земеделски земи в границите на населените места и селищните образувания, определени с общи и подробни устройствени планове, собственикът или лицето, което има право да строи в чужд имот, изготвя мотивирано предложение за промяна на предназначението му до комисиите по чл. 17, ал. 1, от ЗОЗЗ, към което се прилагат:

- копие от решението на комисиите по чл. 17, ал. 1, от ЗОЗЗ и извадка от картния материал към него - за земите по чл. 3, ал. 3, или посочените документи в ал. 3 - за земите по ал.2;

- копие от документ за собственост, за учредено право на строеж или друга суперфиция, действащ концесионен договор или друг документ, установяващ право да се строи в чужд имот по силата на специален закон, като в случаите, в които до тези документи е осигурен достъп по електронен път, се посочва само техният номер и мястото на публикуването им;

- скица на имота в координатната система на кадастралната карта - в 2 екземпляра;

- извадка от влязъл в сила подробен устройствен план, която засяга съответната територия, или копие от подробен устройствен план за урегулирания поземлен имот;

- акт за категория на земята, издаден от областната Дирекция "Земеделие";

- удостоверение поливна ли е земята;

- становища или влезли в сила решения, издадени по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

4. Таксата по чл.30, ал.1, от ЗОЗЗ се определя служебно от Министерството на земеделието и храните.

II.3.6. Правно действие на решението за промяна на предназначението на земеделска земя

На основание чл. 24, ал. 5, от ЗОЗЗ, решението за промяна на предназначението на земеделската земя губи правно действие, когато:

1. в тримесечен срок от съобщаването по реда на чл. 24а не е заплатена таксата по чл. 30, или

2. в тригодишен срок от влизането в сила на решението за промяна на предназначението не е поискано издаването на разрешение за строеж на обекта, или

3. в 6-годишен срок от влизането в сила на решението за промяна на предназначението изграждането на обекта не е започнало.

Съгласно чл. 24, ал. 6, от ЗОЗЗ при изграждане на обекти за държавни и общински нужди, за които се провеждат отчуждителни процедури, горепосочените разпоредби не се прилагат.

На основание чл. 24, ал. 7, от ЗОЗЗ, **земеделските земи се считат с променено предназначение от момента на влизане в сила на подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на национален обект или на общински обект от първостепенно значение, които стават публична държавна или общинска собственост, или изграждане на обект за производство на енергия от възобновяеми източници.**

"Обекти от първостепенно значение" (съгл. § 1., т. 6, от допълнителните разпоредби от Закона за общинската собственост) са: общински пътища, метрополитени, трамвайни трасета, улици от първостепенната улична мрежа, депа или други съоръжения за третиране на отпадъци, гробищни паркове, както и други обекти - публична общинска собственост, определени в годишната програма за управление и разпореждане с имотите - общинска собственост, по реда на Закона за общинската собственост за обекти от първостепенно значение.

"Национален обект" (съгл. § 1. от допълнителните разпоредби от Закона за държавната собственост) е обект, определен като такъв със закон, както и инфраструктурни обекти: изграждане и преустройство на транспортно-комуникационни мрежи и съоръжения - пътища от републиканската пътна мрежа, железопътни линии и обекти на железопътната инфраструктура, пристанища, летища и съоръжения към тях; на други мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура - водоснабдяване, канализация, пречистване на питейни и отпадъчни води, третиране на отпадъци, електрификация, топлофикация, газификация и електронни съобщителни мрежи и физическата инфраструктура за разполагането им, индустриални зони, технологични паркове или индустриални паркове по Закона за индустриалните паркове с необходимата техническа инфраструктура за привличане на инвестиции, определени като национални обекти с решение на Министерския съвет.

В случаите по ал. 7 такса по чл. 30, ал. 1 или 2, не се заплаща освен в случаите на изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници.

В случаите по ал. 7 в 14-дневен срок от влизането в сила на подробния устройствен план органът, одобрил плана, изпраща на министъра на земеделието и храните копие от него, придружено с констативен акт, удостоверяващ влизането му в сила, и регистър на засегнатите имоти. Министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение, което да послужи за служебно отразяване на промяната на предназначението на земеделската земя в съответните регистри. Отказът

за издаване на удостоверение подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

При отмяна на решението за промяна на предназначението на земята, както и в случаите по чл. 24, ал. 5, т. 2 и 3, от ЗОЗЗ, заплатената такса по чл. 30 от ЗОЗЗ не се възстановява.

Съгласно § 27 от ПЗР на ЗИД на ЗОЗЗ, когато към влизането в сила на този закон решението за промяна предназначението на земеделска земя не е отменено по чл. 35 с влязъл в сила административен акт или с акт на съда, то запазва действието си в следните срокове:

1. до изтичане на тригодишен срок от влизането в сила на този закон - когато процедурата за отчуждаване на земята за държавни или общински нужди не е започнала, или
2. до изтичане на 6-годишен срок от влизането в сила на този закон - когато изграждането на обекта не е започнало. Изграждането на обекта се счита за започнало, когато са изпълнени разпоредбите на чл. 157, ал. 1, от ЗУТ: *„За начало на строежа съобразно издаденото разрешение за строеж се счита денят на съставяне на протокола за откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво, а когато такъв не се изисква - датата на заверка на заповедната книга“*.

II.3.7. Временно ползване на земеделска земя

Временното ползване се разрешава с решение на Комисията за земеделските земи:

- при изграждане на обекти - публична собственост на държавата или общините, е възможно ползването на земя за определен срок извън площадката (трасето) на обекта;

- при ползване на земи, които са необходими временно при изграждането на подземни и въздушни линейни обекти;

- при ползване на земя, необходима за геоложки и други проучвания.

Временното ползване се разрешава с решение на комисията по чл. 17, ал. 1, т. 1, от ЗОЗЗ:

1. при изграждане на обекти от юридически и физически лица за собствени нужди се допуска ползването на земя извън площадката или трасето на обекта за не повече от 10 години;

2. за разполагане на преместваеми обекти, които не са трайно свързани с терена, както и за други нужди без застрояване се допуска ползване на земя от физически и юридически лица за не повече от 10 години;

3. когато земеделската земя не е собствена, условията за временно ползване се уреждат с договор между ползвателя и собственика на земята.

За всеки обект се комплектува преписка, която съдържа:

- предложение от собственика на земята или от инвеститора;
- копие от документа за собственост или изрично писмено съгласие от собственика на поземления имот;
- скица на имота (имотите) в два екземпляра в мащаб 1:500 до 1:5000 с нанесените граници на предложените площадки, заверена от общинската служба по земеделие, съответно от Агенцията по кадастъра;
- становище от съответната регионална инспекция по околна среда и води;
- проект на подбoren устройствен план или ситуационна скица за разполагане на временния обект.

II.4. Процедури по предоставяне на разрешения от Изпълнителната агенция по горите (ИАГ)

Процедурите по предоставяне на разрешителни от ИАГ се извършват съгласно **Закона за горите (ЗГ) за инвестиционни намерения, свързани с изграждане на „енергийни обекти“** по смисъла на § 1, т. 23, от Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката (ЗЕ):

I. Когато инвестиционните намерения засягат поземлени имоти в **горски територии** по смисъла на ЗГ, **приемането и одобряването на подробен устройствен план-парцеларен план (ПУП-ПП) и/или подробен устройствен-план за застрояване (ПУП-ПЗ) е допустимо:**

1. За линейни обекти: когато се засягат **горски територии – държавна и общинска собственост**, съгласно чл. 64, ал. 2, от ЗГ след уведомяване на лицата по чл. 62, ал. 1, от ЗГ, а в случаите на обекти с национално значение или общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ) съгласно чл. 64, ал. 3, от ЗГ не се изисква уведомяване:

- тъй като и в двата случая не се изисква издаване на административен акт, съгласуването на ПУП-ПП/ПУП-ПЗ следва да става без издаване на административен акт по Закона за горите по реда на чл. 127, ал. 2, т. 2, от ЗУТ от заинтересованите ведомства.

В случаите когато се засягат **горски територии, които не са държавна и общинска собственост**, законодателят е допуснал вещните права върху поземлени имоти горски територии да се уреждат по два различни начина:

- в нотариална форма за учреден сервитут съгласно чл. 65, ал. 1, от ЗГ;

- вещните права се уреждат по реда на ЗЕ.

2. За площадкови обекти: когато се засягат **горски територии - всички видове собственост, се извършва промяна на предназначението.**

След представяне на влязло в сила решение на предварително съгласуване, издадено от министъра на земеделието и храните за поземлени имоти (ПИ) в горски територии – публична държавна собственост, промяната на предназначението се извършва с:

- решение на комисията по чл. 74, ал. 2, т.1, в съответната регионална дирекция по горите по местонахождение на имота за ПИ с площ до 50 дка;

- решение на комисията по чл.74, ал.2, т.2, от ЗГ в Изпълнителната агенция по горите за ПИ с площ над 50 дка за друг вид собственост.

На основание чл. 76 от ЗГ не се изисква предварително съгласуване за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии в случаите по чл. 73, ал. 1, т. 3, 4 и т. 5, от ЗГ (т. 5 визира националните обекти по смисъла на Закона за държавната собственост, обекти, свързани с националната сигурност и отбраната на страната, с опазването на околната среда, за изграждането на които има решение на Министерския съвет, както и изграждане на индустриални паркове по смисъла на Закона за индустриалните паркове и общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията).

II. Когато инвестиционните намерения засягат *горски територии* по смисъла на ЗГ, издаването на разрешение за строеж е допустимо:

1. За линейни обекти: когато се засягат **горски територии – държавна и общинска собственост**, сервитутите на енергийните обекти се учредяват по реда на чл. 22 от Наредба № 16 от 9.06.2004 г., последно изм. от 28 април 2020 г., за сервитутите на енергийните обекти се издава административен акт и се подписва договор за учредяване на сервитут между заявителя и изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, съответно кмета на общината.

Забележка: Изготвен е проект за изменение и допълнение на Наредба 16 за сервитутите на енергийните обекти в съответствие с действащите нормативните изисквания на Закона за енергетиката и Закона за горите във връзка с възникването на сервитутите на линейните енергийни обекти в горски територии с цел отпадане на изискването за сключване на договор от МЗХ съгласно чл. 22 от Наредбата.

2. За площадкови обекти:

2.1. Когато се засягат **горски територии, се извършва промяна на предназначението** на съответния поземлен имот (ПИ). Процедурата включва издаден и влязъл в сила административен акт:

- решение на Министерския съвет за ПИ – публична държавна собственост, или
- решение на комисията към регионалните дирекции по горите по чл. 74, ал. 2, т. 1, за ПИ с площ до 50 дка, или
- решение на комисията към Изпълнителната агенция по горите по чл. 74, ал. 2, т. 2, за ПИ с площ над 50 дка.

Поземлени имоти в горски територии се смятат с променено предназначение от датата на влизане в сила на подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на национален обект или на общински обект от първостепенно значение по смисъла на Закона за държавната собственост и Закона за устройство на територията, които стават публична държавна или общинска собственост.

Процедурата приключва с издаване на удостоверение писмо от министъра на земеделието и храните за прилагане разпоредбата на чл. 73, ал. 5, от ЗГ.

Придобиване на собственост върху имота по реда на чл. 79 от ЗГ:

Поземлените имоти в горски територии, чието предназначение е променено по реда на ЗГ и за които дължимата цена е заплатена, се продават на лицето, по чието искане е станала промяната на предназначението.

Придобиване на собственост чрез безвъзмездно прехвърляне по реда на чл. 54 от ЗДС:

Безвъзмездно прехвърляне на собственост върху имот - частна държавна собственост, в полза на общини за изпълнение на техните функции или за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение при съобразяване на законодателството и правилата в областта на държавните помощи, се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Областният управител сключва договор за безвъзмездното прехвърляне, който се вписва в службата по вписванията.

Придобиване на възмездно право на строеж на основание чл. 7, ал. 5, от ЗДС във връзка с прилагането на чл. 62, ал. 1, от ЗЕ:

В случаите и при условията, определени със закон, с решение на Министерския съвет върху имоти - изключителна и публична държавна собственост, може да се учредяват ограничени вещни права, когато това е необходимо за: изграждане на национален обект, трайно задоволяване на обществени потребности и изграждане на линейни обекти на техническата инфраструктура. Когато изграждането или разширението на площадкови енергийни обекти, както и на надземни и подземни хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия или на части от тях и на свързаните с производството съоръжения и площадки за депониране на производствени отпадъци, се

извършва върху имот - държавна собственост, компетентните държавни органи учредяват в полза на лицето, което ще изгражда и експлоатира енергийния обект, възмездно право на строеж върху земята по реда на Закона за държавната собственост без търг или конкурс.

III. Във връзка с разпоредбите на чл. 69, ал. 1, т. 3, от ЗГ когато инвестиционните намерения засягат **горски територии** по смисъла на ЗГ, върху които са установени археологически ценности, е необходимо да бъде учредено **право на ползване за извършване на теренни проучвания на археологически ценности** по реда на чл. 70 от ЗГ. Това включва издаване на решение на Министерския съвет и подписване на договор за учредяване право на ползване.

Процедури, необходими документи и срокове:

II.4.1. Предварително съгласуване за промяна на предназначението по чл. 62 от ЗГ

Необходими документи по реда на чл. 75, ал. 2, т. 1-4, от ЗГ:

- скица на имота или скица-проект от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост;

- одобрено задание за изработване на подробен устройствен план, изготвено в съответствие с разпоредбите на Закона за устройство на територията;

- решение на общинския съвет - за поземлени имоти в горски територии - собственост на общините.

- становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице - за имотите по реда на чл. 17а от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие.

Освен изброените документи към преписките следва да бъдат приложени и:

- когато искането е за поземлен имот в горска територия - държавна собственост, – служебно становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство по реда на чл. 75, ал. 3, от ЗГ;

- документ, удостоверяващ собствеността на държавата върху поземления имот – изисква се служебно;

- официален документ (пълномощно) удостоверяващ представителната власт на подалия искането (когато представляващият юридическото лице не е управляващ или физическото лице е представлявано от пълномощник);

- платена такса за издаване на писмен документ;

- документ дали поземлените имоти попадат/не попадат върху подвижни (бели) дюни, неподвижни дюни с тревна растителност (сиви дюни) и облесени дюни, попадащи в границите на зона "А", зона "Б" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, във връзка със забраната, въведена с чл. 17а от него – забраната за строителство не се прилага при изграждане на обекти с национално значение и специални обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната, както и за подземни линейни обекти на техническата инфраструктура, неотговарящи на горните условия, но няма друга техническа възможност или друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно.

Срок за произнасяне: един месец.

Забележка: Скица на имота или скица-проект от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост задължително трябва да се придружава от извадка от кадастралния регистър или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партидите за тях.

II.4.2. Учредяване на сервитут за инвестиционни намерения по чл. 63, ал. 1, от ЗГ, свързани с изграждане на „енергийни обекти“ по смисъла на § 1, т. 23, от Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката (ДП на ЗЕ)

По реда на чл. 22, ал. 4, т. 1-3, от Наредба № 16 от 9.06.2004 г. за сервитутите на енергийните обекти се подават следните документи, придружени от доказателствени материали:

- писмено заявление;
- скица на имота от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, извадка от кадастралния регистър на недвижимите имоти или от картата на възстановената собственост с данни за имотите и партиди за тях или комбинирана скица, съдържаща същите данни;
- одобрен подробен устройствен план и удостоверение, че актът за одобряването му е влязъл в сила, издадено от органа, който го е одобрил;
- документ за определяне на цената за учредяване на сервитута;
- влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или по реда на Закона за биологичното разнообразие или становище на компетентния орган по околна среда;
- влязъл в сила акт на компетентен орган за одобряване на подробен устройствен план по чл. 64, ал. 4, т. 1, от Закона за енергетиката с приложена извадка от графичните и текстовите материали относно служещите имоти;

- документ за платена такса/оценка на имота съгласно Наредбата по чл. 86, ал. 2, от ЗГ.

Освен изброените документи към преписките следва да бъдат приложени и:

- документ, удостоверяващ собствеността на държавата върху поземления имот – изисква се служебно;

- при необходимост – документ, упълномощаващ заявителя да придобива и да се разпорежда с вещни права върху недвижими имоти (когато представляващият фирмата не е неин собственик);

- документ дали поземлените имоти попадат/не попадат върху подвижни (бели) дюни, неподвижни дюни с тревна растителност (сиви дюни) и облесени дюни, попадащи в границите на зона "А", зона "Б" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, във връзка със забраната, въведена с чл. 17а от него.

Обезщетението за безсрочни или за срочни сервитути на енергийните обекти върху поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, се определя от министъра на земеделието и храните. Компетентният орган се произнася с писмен акт по заявлението в едномесечен срок от датата на постъпването му, като определя обезщетение за сервитута или постановява отказ за определяне на обезщетение на сервитута. За сервитутите на енергийните обекти върху поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, се заплаща еднократно обезщетение. Обезщетението включва цената на сервитута, определена с Наредбата по чл. 86, ал. 2, от Закона за горите, и цената за компенсационно залесяване, определена по реда на чл. 86, ал. 5, от Закона за горите. Оценката на сервитутите на енергийните обекти върху поземлени имоти в горски територии - държавна и общинска собственост, включва и стойността на дървесината.

Издадените административни актове могат да се обжалват при условията и реда на Административнопроцесуалния кодекс. Еднократното обезщетение се заплаща в тримесечен срок от влизането в сила на акта. В случай че обезщетението не бъде заплатено в определения срок, правата на лицето, в чиято полза следва да възникне сервитутът, се погасяват. След заплащане на дължимите суми, определени с акта, титулярят на сервитута представя копия на платежните документи в Изпълнителната агенция по горите. Изпълнителната агенция по горите уведомява за извършеното плащане съответната регионална дирекция по горите, съответното държавно предприятие по чл. 163 от Закона за горите и съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.

Сроковете за произнасяне могат да се удължат, ако не са представени всички изискуеми документи, както и с времето, необходимо за издаването на документи за собственост и данъчните оценки, които се издават от други административни органи.

II.4.3. Промяна на предназначението по чл. 77, ал. 1, от ЗГ

Необходими документи по чл. 77, ал. 1, т. 1-5, от ЗГ:

- заявление по образец;
- документ за собственост - за поземлени имоти в горски територии, които не са държавна собственост, а когато заявлението е подадено от инвеститор - и писмено съгласие на собственика;
- скица на имота от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, съгласувана от съответната регионална дирекция по горите по местонахождение на имота;
- одобрен подробен устройствен план и удостоверение, че актът за одобряването му е влязъл в сила, издадено от органа, който го е одобрил;
- оценка на имота по наредбата по чл. 86, ал. 2;
- влезли в сила административни актове, издадени по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда или по реда на Закона за биологичното разнообразие или становище на компетентния орган по околна среда по двата закона;

Освен изброените документи към преписките следва да бъдат приложени и: протокол за определяне площта за компенсационно залесяване; копие от документ за самоличност, актуално удостоверение за вписване в търговския регистър или копие от код по ЕИК на заявителя; официален документ (пълномощно), удостоверяващ представителната власт на подалия искането (когато представляващият юридическото лице не е управляващ или физическото лице е представлявано от пълномощник); документ за платена такса; документ дали поземлените имоти попадат/не попадат върху подвижни (бели) дюни, неподвижни дюни с тревна растителност (сиви дюни) и облесени дюни, попадащи в границите на зона "А", зона "Б" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, във връзка със забраната, въведена с чл. 17а от него.

Срок за произнасяне за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии съгласно чл. 77, ал. 2, от ЗГ – един месец. Решението може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

II.4.4. Придобиване на собственост след промяна на предназначението

Със заповед министърът на земеделието и храните назначава комисия, която извършва продажбите на поземлените имоти в горски територии, чието предназначение е

променено по реда на ЗГ и за които дължимата цена е заплатена в срока по чл. 78, ал. 2, от ЗГ, на лицето, по чието искане е станала промяната на предназначението.

II.4.5. Учредяване право на ползване върху поземлени имоти в горски територии по чл. 70 от ЗГ

Съгласно чл. 69, ал.1, т. 3, и ал. 2 от ЗГ Министерският съвет учредява право на ползване върху поземлени имоти в горски територии за извършване на теренни проучвания и консервация на археологически ценности.

Необходими документи по чл. 70, ал. 2, от ЗГ:

- заявление по образец;
- скица на имота или скица-проект с координатите на точките, определящи границите на поземления имот от кадастралната карта или от картата на възстановената собственост, съгласувана от съответната регионална дирекция по горите, извадка от кадастралния регистър с данни за имотите или партиди за тях;
- оценка на имота съгласно чл. 86, ал. 2, от ЗГ;
- документ за платена такса.

Освен изброените документи към преписките следва да бъдат приложени и:

- когато искането е за поземлен имот в горска територия - държавна собственост, се прилага служебно становище от ТП ДГС/ДЛС по реда на чл. 70, ал. 3, от ЗГ;
- документ, удостоверяващ собствеността на държавата върху поземления имот – изисква се служебно;
- протокол на РДГ за определяне площта за компенсационно залесяване;

Посочват се основанията за учредяване право на ползване по този ред – например: писмен документ, издаден от културна, научна или университетска институция, дейността на която е свързана с опазване на археологическото наследство, договор за предварително археологическо проучване. Прилага се документ дали поземлените имоти попадат/не попадат върху подвижни (бели) дюни, неподвижни дюни с тревна растителност (сиви дюни) и облесени дюни, попадащи в границите на зона "А", зона "Б" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, във връзка със забраната, въведена с чл. 17а от него.

Срок за произнасяне: не е посочен.

Актовете на Министерския съвет могат да се обжалват при условията и реда на Административнопроцесуалния кодекс.

II.5. Процедури по предоставяне на разрешения от Министерството на културата (МК)

II.5.1. Съгласуване по реда на чл. 84, ал. 1 и 2, от Закона за културното наследство (ЗКН) за проектите и инвестиционните намерения по Раздел V „Териториалноустройствена защита“ с компетентен орган министърът на културата

Съгласуването на инвестиционни проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство в случаите, определени в Закона за културното наследство, се извършва с подаване на заявление по чл. 84, ал. 1 и ал. 2, от ЗКН (*Приложение IV.2, Образец 4 към настоящия Наръчник*) в Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН). Заявлението се подава до министъра на културата чрез директора на НИНКН.

Задължителните документи, придружаващи заявлението, са следните:

- оригинална скица с виза на главния архитект на общината, плюс едно копие;
- документ за собственост (копие) или договор за наем и съгласие на собствениците (пълномощно);
- съгласувана с НИНКН предхождаща документация за обекта (писмо, виза за проектиране, проекти, становища);
- фотодокументация за обекта (задължително);
- проект (становище) по част „Конструкции“ (с печат на технически контрол);
- архитектурно заснемане (при намеса върху обект недвижима културна ценност);
- удостоверение за статута на имота (предварително издадено от НИНКН, *Приложение IV.2, Образец 3 към настоящия Наръчник*);
- удостоверение по чл. 165 от ЗКН за недвижими културни ценности (НКЦ), резервати и археологически консервационно-реставрационни работи (КРР).

Съгласуването се извършва с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали в срок до 4 месеца от датата на постъпване на съответната документация в НИНКН.

Министърът на културата е органът, осъществяващ контрол върху дейността на органа по предоставянето на услугата - НИНКН.

При отказ за съгласуване по реда на чл. 84, ал. 5, от ЗКН се подава жалба до министъра на културата, ако са налице обстоятелства, неотразени в отказното становище, за

преразглеждане. Отказът за съгласуване на министъра на културата може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

II.5.2. Издаване на разрешение за спасителни археологически проучвания или за издирване на археологически обекти

Теренните археологически проучвания се извършват на основание ЗКН и Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания, издадена от Министерството на културата. Теренните проучвания на археологически ценности се извършват с разрешение на министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице въз основа на експертно становище на Съвета за теренни проучвания. Съгласно чл. 148, ал. 2, от ЗКН, когато теренните проучвания са спасителни или се извършват с цел издирване на археологически обекти с недеструктивни методи, разрешението за тях се издава от председателя на Съвета за теренни проучвания или от оправомощен от него със заповед на член на съвета. За издаденото разрешение председателят незабавно уведомява министъра на културата. Председател на Съвета за теренни проучвания е директорът на Националния археологически институт с музей при Българската академия на науките (НАИМ - БАН) съгласно чл. 149, ал. 1, от ЗКН.

II.5.3. Издаване на разрешение за теренни проучвания с международно участие

Теренните археологически проучвания са три вида: издирване на археологически обекти, археологическо наблюдение и археологически разкопки.

Съгласно чл. 161, ал. 1, от ЗКН осъществяването на инвестиционни проекти на физически и юридически лица в територии, за които има данни за наличие на археологически обекти, задължително се предхожда преди началото на строителните работи от спасителни теренни археологически проучвания, с които се установява дали няма да бъдат засегнати или нарушени археологически обекти.

Чл. 17 от Наредбата посочва лицата, даващи разрешение за археологически проучвания и наблюдения. Теренните археологически проучвания се извършват с разрешение за теренно археологическо проучване, издадено от министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице въз основа на експертно становище на Съвета за теренни проучвания. За спасителни проучвания, включително археологическо наблюдение по чл. 161, ал. 2, от ЗКН, както и такива с цел издирване на археологически обекти с недеструктивни методи, разрешението за тях се издава от председателя на Съвета за теренни проучвания.

Когато теренните проучвания са включени в международни научноизследователски проекти, се одобряват с разрешение на министъра на културата въз основа на експертно становище на Съвета за теренни проучвания.

Необходими документи:

Съгласно чл. 151 от ЗКН за провеждане на **археологическо издирване** към заявлението се прилагат:

1. копие на договор с български културен и/или научен институт или висше училище, дейността на които е свързана с опазване на археологическото наследство;
2. работна програма за теренното проучване и документ, удостоверяващ неговото финансиране;
3. искане за използване на специални технически средства, документ за регистрацията им, както и името на лицето, което ще работи с тях, или декларация, че не се предвижда ползване на такива средства.

За провеждане на **археологически разкопки** към заявлението се прилагат:

1. описание на обекта на проучване и обосновка;
2. копие на договор с български културен и/или научен институт или висше училище, дейността на които е свързана с опазване на археологическото наследство;
3. работна програма за теренното проучване, документ, удостоверяващ неговото финансиране, както и за теренна консервация;
4. искане за използване на специални технически средства, документ за регистрацията им, както и името на лицето, което ще работи с тях, или декларация, че не се предвижда ползване на такива средства;
5. писмено съгласие на собственика, концесионера или ползвателя на имота;
6. декларация, че лицето не участва в концесия на предвидената за проучване недвижима културна ценност.

Когато заявлението е за извършване на спасителни теренни проучвания, заявителят представя и мотивирано становище на регионалния инспекторат по опазване на културното наследство или на директора на съответния музей, а в случаите по чл. 160, ал. 2, се прилага и одобрен протокол от комисията по чл. 160, ал. 3, от ЗКН.

Към заявлението за издаване на разрешение за **теренно проучване** заявителят представя и:

1. документ за предаване на археологическите находки от предходни теренни проучвания, издаден на заявителя, в държавен, регионален или общински музей;
2. удостоверение за предадена теренна документация по чл. 153, ал. 2;
3. документ, удостоверяващ наличието на охрана на археологическия обект за времето на фактическо присъствие на проучваната територия.

Разрешение за извършване на теренни проучвания се издава въз основа на заявление от лице по чл. 150, ал. 1, от реда на ЗКН.

Разрешение за извършване на теренни проучвания се издава въз основа на заявление от лице по чл. 150, ал. 1, от реда на ЗКН.

За провеждане на **археологическо издирване** към заявлението се прилагат:

1. копие на договор с български културен и/или научен институт или висше училище, дейността на които е свързана с опазване на археологическото наследство;
2. работна програма за теренното проучване и документ, удостоверяващ неговото финансиране;
3. искане за използване на специални технически средства, документ за регистрацията им, както и името на лицето, което ще работи с тях, или декларация, че не се предвижда ползване на такива средства.

За провеждане на **археологически разкопки** към заявлението се прилагат:

1. описание на обекта на проучване и обосновка;
2. копие на договор с български културен и/или научен институт или висше училище, дейността на които е свързана с опазване на археологическото наследство;
3. работна програма за теренното проучване, документ, удостоверяващ неговото финансиране, както и за теренна консервация;
4. искане за използване на специални технически средства, документ за регистрацията им, както и името на лицето, което ще работи с тях, или декларация, че не се предвижда ползване на такива средства;
5. писмено съгласие на собственика, концесионера или ползвателя на имота;
6. декларация, че лицето не участва в концесия на предвидената за проучване недвижима културна ценност.

Когато заявлението е за извършване на **спасителни теренни проучвания**, заявителят представя и мотивирано становище на регионалния инспекторат по опазване на културното наследство или на директора на съответния музей, а в случаите по чл. 160, ал. 2, се прилага и одобрен протокол от комисията по чл. 160, ал. 3.

Към заявлението за издаване на разрешение **за теренно проучване** заявителят представя и:

1. документ за предаване на археологическите находки от предходни теренни проучвания, издаден на заявителя, в държавен, регионален или общински музей;
2. удостоверение за предадена теренна документация по чл. 153, ал. 2;

3. документ, удостоверяващ наличието на охрана на археологическия обект за времето на фактическо присъствие на проучваната територия.

Разрешението е със срок на действие в рамките на календарната година.

II.5.4. Приемане на приключили теренни археологически проучвания

За приемане на приключили теренни археологически проучвания или приключил техен етап, включително при възникнала необходимост от временно преустановяване на теренните проучвания върху целия терен или върху част от него, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице назначава експертна комисия, съгласно чл. 158а, ал. 1, от ЗКН.

Комисията се назначава по искане на ръководителя на проучването или на директора на съответния музей. Искането за назначаване на комисия се подава в Министерството на културата до 3 дни след приключване на срока на теренното проучване, определен в договора, сключен с възложителя. Комисията провежда оглед на място в двумесечен срок от датата на подаване на искането до министъра на културата.

Ръководителят на проучването представя на назначената от министъра комисия доклад с научна оценка за разкритите археологически структури. Въз основа на доклада и на проведеня оглед комисията съставя протокол, с който предлага последващи действия и временни мерки за опазване.

В зависимост от степента на проученост на археологическия обект комисията може да предложи с протокола изготвяне на предварителна или заключителна оценка.

Комисията въз основа на доклада с научната оценка на ръководителя на проучването изготвя предварителна оценка на разкритите недвижими археологически структури. Когато от изготвената оценка се установи, че археологическите структури:

- притежават признаци на недвижими културни ценности - с протокола комисията предлага провеждане на процедура по деклариране;
- не притежават признаци на недвижими културни ценности - с протокола комисията предлага на министъра на културата да издаде заповед за освобождаване на терена.

С предварителната оценка се установява и дали спасителното теренно археологическо проучване е завършило, или се нуждае от продължаване, като се посочва конкретен срок за приключване.

Протоколът се одобрява от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър в 7-дневен срок след приключване на дейността на комисията. Предложените с протокола действия и временни мерки за опазване на археологическата ценност са задължителни за изпълнение.

II.6. Процедури по предоставяне на съгласувателни решения от Агенцията по геодезия, картография и кадастър (АГКК)

Съгласуванията се издават съгласно Закона за имотния регистър и Наредба № РД-02-20-5 от 15 декември 2016 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастрална карта и кадастралните регистри.

Съгласно чл. 65, ал. 2, от Наредбата ПУП и техните изменения се съгласуват от службата по геодезия, картография и кадастър преди одобряването им. За съгласуването се представя проект за изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри в съответствие с предвижданите промени на граници по ПУП. Заявителят представя на службата по геодезия, картография и кадастър разрешение за изработване на ПУП, придружено от задание или скица с предложение за изменението му. Подробните устройствени планове по чл. 110 от ЗУТ и техни изменения, с които се променят граници на поземлени имоти, се отразяват в кадастралната карта и кадастралните регистри с проект за изменение без издаване на заповед, по реда на ал. 5.

АГКК предоставя следните административни услуги:

II.6.1. Услуги от кадастралната карта и кадастралните регистри

Орган по предоставянето на услугите е изпълнителният директор на АГКК.

Услугите се предоставят по електронен път:

1. Чрез Кадастрално-административната информационна система (КАИС);
2. Чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ).

Електронният адрес, на който се предоставят услугите, е: <https://kais.cadastre.bg>

Органът, пред който се обжалва индивидуалният административен акт, е съответният Административен съд.

АГКК предоставя следните услуги:

- **Услуга 352** Издаване на препис-извлечение от кадастралния регистър на недвижимите имоти в писмен вид

Срок за предоставяне: 3 работни дни; бърза услуга - 1 работен ден.

Необходими документи: заявление; документ за платена такса.

- **Услуга 360** Издаване на скица на поземлен имот в урбанизирана територия

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ за самоличност – при заявяване на място; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 555** Предоставяне на данни за точките от геодезическата основа

Срок за предоставяне: до един работен ден от подаване на заявлението.

Необходими документи: заявление.

- **Услуга 364** Издаване на препис-извлечение от кадастралния регистър на точките от работната геодезическа основа

Срок за предоставяне: до 1 работен ден от подаване на заявлението.

Необходими документи: заявление.

- **Услуга 554** Определяне и запазване на идентификатор на недвижим имот и нанасянето му в кадастралния регистър на идентификаторите и промените им

Срок за предоставяне: 3 работни дни.

Необходими документи: заявление.

- **Услуга 589** Издаване на удостоверение за наличие или липса на данни

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ за самоличност - при заявяване на място; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 755** Издаване на скица-проект за изменение на поземлен имот

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи:

1. Заявление (заявлението се попълва електронно от служител на СГКК - не е необходимо предварително попълнено заявление);
2. Документ за самоличност – при заявяване на гише или подписване на заявлението с квалифициран електронен подпис - при заявяване чрез КАИС за регистрирани потребители, от заинтересованото лице (собственик или носител на други вещни права върху имота) или упълномощено от него лице;
3. Номер на удостоверение за приет проект за изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри или име на заявителя;
4. Документ за собственост или друго вещно право - представя се, ако не е вписан в службата по вписванията и/или за него няма създадена имотна партида с идентификатор по реда на ЗКИР;
5. Удостоверение за гражданско състояние или копие на акт за гражданско състояние - в случаите, в които имотът е съпружеска имуществена общност, а в документа за собственост е посочен само един от съпрузите;

6. Удостоверение за идентичност на лица с различни имена - при необходимост;
7. Документ, доказващ правен интерес за заявяване на услугата - при липса на документ за собственост или друго вещно право;
8. Удостоверение за наследници – заявлението се подава от наследник;
9. Пълномощно - в случаите на упълномощаване;
10. Документ/данни за платена такса.

- **Услуга 760** Нанасяне на настъпили промени в кадастралния регистър на недвижимите имоти

Срок за предоставяне: до 14 дни.

Необходими документи:

1. Заявление (заявлението се попълва електронно от служител на СГКК - не е необходимо предварително попълнено заявление);
2. Документ за самоличност - при заявяване на място или подписване на заявлението с квалифициран електронен подпис от заинтересованото лице (собственик или носител на други вещни права върху имота) или упълномощено от него лице - при заявяване чрез КАИС за регистрирани потребители;
3. Документ за собственост или друго вещно право - представя се, ако не е вписан в службата по вписванията и/или за него няма създадена имотна партида с идентификатор по реда на ЗКИР;
4. Удостоверение за гражданско състояние или копие на акт за гражданско състояние - в случаите, в които имотът е съпружеска имуществена общност, а в документа за собственост е посочен само един от съпрузите;
5. Удостоверение за идентичност на лица с различни имена - при необходимост;
6. Документ, доказващ правен интерес за заявяване на услугата - при липса на документ за собственост или друго вещно право;
7. Удостоверение за наследници – заявлението се подава от наследник;
8. Пълномощно - в случаите на упълномощаване.

- **Услуга 790** Предоставяне на копие от кадастрална карта (без данните за собствеността) в цифров вид върху магнитен носител за урбанизирана територия

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 1653** Издаване на комбинирана скица

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ/данни за платена такса.

В заявлението следва да се посочи комбинацията от данните, които заявителят желае да получи.

- **Услуга 980** Предоставяне на списък с координати на подробни точки

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 1016** Нанасяне на настъпили промени в кадастралната карта

Срок за предоставяне: до 14 дни.

Необходими документи:

1. Заявление;
2. Документ за самоличност – при заявяване на гише или подписване на заявлението с квалифициран електронен подпис от заинтересованото лице (собственик или носител на други вещни права върху имота) или упълномощено от него лице - при заявяване чрез КАИС за регистрирани потребители;
3. Номер на удостоверение за приет проект за изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри или име на заявителя;
4. Документ за собственост или друго вещно право - представя се, ако не е вписан в службата по вписванията и/или за него няма създадена имотна партида с идентификатор по реда на ЗКИР;
5. Удостоверение за гражданско състояние или копие на акт за гражданско състояние - в случаите, в които имотът е съпругеска имуществена общност, а в документа за собственост е посочен само един от съпрузите;
6. Удостоверение за идентичност на лица с различни имена - при необходимост;
7. Документ, доказващ правен интерес за заявяване на услугата - при липса на документ за собственост или друго вещно право;
8. Удостоверение за наследници – заявлението се подава от наследник;
9. Пълномощно - в случаите на упълномощаване.

- **Услуга 1186** Издаване на удостоверение за приемане/неприемане на проект за изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 10 работни дни; бърза услуга - 5 работни дни.

Необходими документи: заявление; проект за изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, подписан с квалифициран електронен подпис от правоспособно лице по кадастър; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 1220** Предоставяне на копие от кадастрална карта (без данните за собствеността) в цифров вид върху магнитен носител за неурбанизирана територия

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 1449** Издаване на схема на самостоятелен обект

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ за самоличност - при заявяване на място; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 1682** Издаване на схема-проект за изменение на самостоятелен обект

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи:

1. Документ за самоличност – при заявяване на гише или подписване на заявлението с квалифициран електронен подпис при заявяване чрез КАИС;
2. Пълномощно - в случаите на упълномощаване;
3. Документ, удостоверяващ наличието на правен интерес (документ за собственост; удостоверение за наследници; удостоверение за гражданско състояние, удостоверение за идентичност на лица с различни имена и др.);
4. Номер на удостоверението за приет проект за изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри;
5. Документ/данни за платена такса.

- **Услуга 1683** Издаване на скица на поземлен имот в неурбанизирана територия

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ за самоличност - при заявяване на място; документ/данни за платена такса.

- **Услуга 1684** Предоставяне на копие от кадастрална карта или на част от нея в графичен вид

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи:

- Заявление - задължително се посочва територията и/или идентификаторите на имотите, за които се заявява услугата, или се прикачва файл, съдържащ обхващащия контур във формат CAD 4. Когато заявлението се подава по електронен път, предоставяните данни трябва да бъдат архивирани в *.rar формат и прикачени;

- Документ/данни за платена такса.

- **Услуга 2690** Издаване на скица на сграда

Срок за предоставяне: обикновена услуга - 7 работни дни; бърза услуга - 3 работни дни.

Необходими документи: заявление; документ за самоличност - при заявяване на място; документ/данни за платена такса.

II.6.2. Услуги, предоставяни от Геокартфонд

- **Услуга 353** Предоставяне на копие в графичен вид от оцифрен кадастрален план (без данните за собствеността)

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват наименование на населено място, година на плана, обхват на копието (напр. целият план или част, определена с номер на квартал, и имот или обхват около църква, училище, читалище или друг недвусмислено идентифициран обект). Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 593** Предоставяне на данни за еталонна гравиметрична точка, на хартия и/или в цифров вид (PDF формат)

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочва номерът на гравиметричната точка. Задължително се посочват и формата (в цифров вид и/или на хартия), и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 758** Предоставяне на сканирани контактни копия от аерофотоснимка

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват номер на снимката, номер на ключ на аерофотозаснемане и година на летене или година на аерофотозаснемане, координати на точка и зададен радиус /обхват около нея/, които да попадат в снимката. Задължително се посочва формата на предоставяне (само в цифров вид и/или разпечатано на хартия и заверено контактено копие) и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 770** Трансформиране на координати на точка от една координатна система в друга на хартия и/или в цифров вид

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват номерът, координатната система и координатите на точката (входни параметри); координатната система, в която да се трансформират координатите (изходен параметър). Задължително се посочват формата (в цифров вид и/или на хартия) и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 801** Предоставяне на координати на координатните кръстове на едромасщабна топографска карта или архивен план на хартия и/или в цифров вид

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват: описание на координатния кръст (напр. югозападен ъгъл на к. л. или в близост до имот № и др.) и/или номенклатурата на картния лист от ЕТК, и/или номерът на кадастралния лист и наименованието на архивния план. Задължително се посочват и формата (в цифров вид и/или на хартия), и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1011** Предоставяне на многоцветни картни листове в М 1:5000 на хартия

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочва номенклатурата на картния лист от ЕТК в мащаб 1:5000 или координати на точка и/или точки, определящи обхват, които следва да попаднат в картния лист/листове.

- **Услуга 1233** Предоставяне на едноцветни картни листове в М 1:5000 на хартия

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочва номенклатурата на картния лист от ЕТК в мащаб 1:5000 или координати на точка и/или точки, определящи обхват, които следва да попаднат в картния лист/листове. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1415** Предоставяне на данни от мареографните станции, на хартия и/или в цифров вид (PDF формат)

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: Заявление - задължително се посочва: името на мареографната станция и период, за който се иска осреднена/и/ стойност/и/. Задължително в заявлението се посочват и формата (в цифров вид и/или на хартия), и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1418** Предоставяне на едноцветни картни листове в М 1:10 000 на хартия

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочва номенклатурата на картния лист от ЕТК в мащаб 1:10 000 или координати на точка и/или точки, определящи обхват, които следва да попаднат в картния лист/листове. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1453** Издаване на препис-извлечение от регистъра на собствеността (разписния списък) към кадастралния план

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват: наименование на населено място, година на плана и номерата на имотите, за които се иска извлечение от регистъра. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1463** Предоставяне на сканирани изображения на издателски оригинали на картни листове от ЕТК в М 1: 5 000 и 1:10 000

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват номенклатурата на картния лист от ЕТК или координати на точка или точки, определящи обхват, които следва да попаднат в издателския оригинал, и видът на издателски оригинал/и/. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1695** Предоставяне на правоъгълни координати, височина и данни за геодезически основни точки

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление – за триангулационните точки задължително се посочват: координатна система (КС 1970 г. или КС 1950 г.), номерът на точката и номенклатурата на картния лист от ЕТК в М 1:5000, в който попада точката. За точките, определени с ГНСС технология, се посочват: номерът на точката и наименованието на обекта (ГММП или др.), в който е определена. Задължително в заявлението се посочват и формата (в цифров вид и/или на хартия), и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1696** Предоставяне на схема на основната геодезическа и нивелачна мрежа в М 1:25 000 в цифров вид (GIF или JPEG формати), в КС 1970 г. или КС 1950 г.

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват номенклатурата на картния лист в мащаб 1: 25 000 и начинът на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1698** Предоставяне на копие от архивен кадастрален и/или регулационен план

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочва:

- за архивни планове в земеделски земи: наименование на плана или класификатор от КАИС-Портал, номер на кадастрален лист, обхват на копието (напр. целият кадастрален лист или част, определена с номер на имот или обхват около воденица, каптаж или друг недвусмислено идентифициран обект);

- за архивни кадастрални и регулационни планове на населени места: наименование на населено място и година на влизане в сила на плана или класификатор от КАИС-Портал, обхват на копието (напр. целият план или част, определена с номер на квартал и имот или обхват около църква, училище, читалище или друг недвусмислено идентифициран обект).

Задължително се посочват желаната форма на предоставяне (документ в цифров вид или на хартия) и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1904** Предоставяне на топографско описание и височина на нивелачен репер на хартия и/или в цифров вид

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват: номер (от ДНМ или UELN) на нивелачния репер, номер и клас на нивелачната линия, номер на нивелачния полигон. Задължително в заявлението се посочват и формата (в цифров вид и/или на хартия), и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 965** Предоставяне на координати и височини на геодезическа точка, определена чрез ГНСС измервания, на хартия и/или в цифров вид (PDF формат)

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват номерът на точката и наименованието на обекта (ГММП или др.), в който е определена. Задължително в заявлението се посочват и формата (в цифров вид и/или на хартия), и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 1459** Предоставяне на многоцветни картни листове в М 1:10 000 на хартия

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочва номенклатурата на картния лист от ЕТК в мащаб 1:10 000 или координати на точка и/или точки, определящи

обхват, които следва да попаднат в картния лист/листове. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2684** Предоставяне на сканирани и геореферирани изображения на картни листове от едромащабната топографска карта (ЕТК)

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват номенклатурата на картния лист от ЕТК или координати на точка или точки, определящи обхват, които следва да попадат в картния лист, както и координатната система, в която да бъде геореферирано изображението. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2716** Предоставяне на топографско описание на точка в цифров вид

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват номерът на точката, наименованието на ГММП, в която е определена, и начинът на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2725** Предоставяне на схема на ГММП в цифров вид

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват наименованието на ГММП и начинът на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2726** Предоставяне на копие от оцифрен кадастрален план в цифров вид без данни за собствеността

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват: наименование на населено място, година на плана, обхватът на копието (напр. целият план или част, определена с номер на квартал и имот или обхват около църква, училище, читалище или друг недвусмислено идентифициран обект). Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2727** Предоставяне на копие от оцифрен кадастрален план в цифров вид с данни за собствеността

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление, в което задължително се посочват: наименование на населено място, година на плана, обхват на копието (напр. целият план или част, определена с номер на квартал и имот или обхват около църква, училище, читалище или

друг недвусмислено идентифициран обект). Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2728** Предоставяне на сканиран картен лист от Баланс на земята 1956 г. или 1968 г.

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочва номенклатура на картен лист и/или наименование на населено място, както и формата на предоставяне (само в цифров вид и/или на хартия). Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2729** Предоставяне на сканирани негативи на аерофотоснимки

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват номер на снимката, номер на ключ на аерофотозаснемане и година на летене или година на аерофотозаснемане, координати на точка и зададен радиус /обхват около нея/, които да попадат в снимката. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2730** Предоставяне на копие от единичен архивен документ в цифров вид

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочват наименование, номер, година на създаване и други атрибути, които точно да идентифицират документа или частта от него (напр. номер на ключ за аерозаснемане и година на летене или копие от „Условни знаци за топографски карти в мащаби 1:5000 и 1:10 000“ от 1959 г. – табла 3, 4, 5 и 6). Задължително се посочват и желаната форма, и начинът на предоставяне на услугата.

- **Услуга 2732** Предоставяне на извадка от едромасщабната топографска карта (ЕТК) в максимален обхват 5x5 км в цифров вид.

Срок за предоставяне: до 14 дни, считано от датата на заплащане на дължимата такса.

Необходими документи: заявление - задължително се посочва обхватът на извадката чрез координатите на долен ляв (югозападен) ъгъл и горен десен (североизточен) ъгъл. Координатите следва да са в Координатна система 2005 – UTM 35 зона. Обхватът (координатите) на извадката може да се определи и от карта в <https://gkf.cadastre.bg/>. Задължително се посочва и желаният начин на предоставяне на услугата.

II.7. Процедури пред Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) съгласно Закона за енергетиката

В зависимост от характера на проекта от общ интерес в контекста на Регламент № 2022/869 Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) провежда процедури, които условно могат да се разделят на три групи:

I. Процедури, свързани с големи газови инфраструктурни проекти, за които се допуска временно освобождаване (дерогация) от определени изисквания съгласно чл. 172г и чл. 172д от Закона за енергетиката (ЗЕ) и чл. 36 от Директива 2019/692 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО („Директива 2019/692 “);

II. Процедури по издаване на лицензии от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) съгласно Закона за енергетиката и Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, последно изм. и доп. 27 юни 2023 г.;

III. Процедури по проекти, които попадат в приложното поле на чл. 12 от Регламент № 2022/869.

II.7.1. Процедури за големи газови инфраструктурни проекти, за които се допуска временно освобождаване (дерогация) от определени изисквания съгласно чл. 172г и чл. 172д от ЗЕ и чл. 36 от Директива 2019/692

Процедура за даване на разрешение съгласно Директива 2019/692 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ:

Когато държава членка възнамерява да започне преговори с трета държава с цел изменение, удължаване, адаптиране, подновяване или сключване на споразумение във връзка с експлоатацията на преносен газопровод с трета държава по въпроси, попадащи изцяло или частично в обхвата на директивата, тя следва да уведоми Комисията за своето намерение писмено.

Уведомлението включва съответната документация и указва кои са разпоредбите, които подлежат на договаряне или предоговаряне, целите на преговорите и всяка друга информация, която е от значение, и се предава на Комисията най-малко пет месеца преди предвидената дата на започване на преговорите.

След получаване на уведомлението Комисията приема решение, с което дава на заинтересованата държава членка разрешение да започне официално преговори с трета държава за частта, която може да засегне общите правила на ЕС, освен ако не прецени, че започването на преговорите:

- а) би довело до противоречие с правото на ЕС, различно от несъответствията, произтичащи от разпределението на компетентността между ЕС и държавите членки;
- б) би било във вреда на функционирането на вътрешния пазар на природен газ, конкуренцията или сигурността на доставките в дадена държава членка или в ЕС;
- в) би засегнало постигането на целите на текущи преговори за междуправителствени споразумения на ЕС с трета държава;
- г) би било дискриминационно.

При извършване на оценката Комисията ще отчита дали предвиденото споразумение се отнася до преносен газопровод или добивен газопровод, които допринасят за диверсификацията на доставките на природен газ и на доставчиците чрез осигуряването на нови източници на природен газ.

В срок от 90 дни от получаването на уведомлението Комисията следва да приеме решение за разрешаване или отказ за даване на разрешение на държава членка да започне преговори с цел изменение, удължаване, адаптиране, подновяване или сключване на споразумение с трета държава. Когато за приемането на решение е необходима допълнителна информация, 90-дневният срок започва да тече от датата на получаване на допълнителната информация.

Ако Комисията приеме решение, с което отказва да разреши на държава членка да започне преговори с цел изменение, удължаване, адаптиране, подновяване или сключване на споразумение с трета държава, тя ще информира заинтересованата държава членка и трябва да посочи мотивите за това.

Комисията може да даде насоки и може да поиска включването на специални клаузи в предвиденото споразумение, за да се гарантира съвместимост с правото на ЕС в съответствие с Решение (ЕС) 2017/684 на Европейския парламент и на Съвета.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 25, от Закона за енергетиката КЕВР, в съответствие с правомощия, които има, отправя до компетентните институции на Европейския съюз искания и уведомления за предоставяне на временно освобождаване от прилагането на разпоредби от правото на Европейския съюз и преходни периоди в енергетиката в случаите, предвидени в правото на Европейския съюз.

II.7.1a. Процедура съгласно чл. 172г, ал. 1, от ЗЕ

Съгласно чл. 172г, ал. 1, от ЗЕ при изграждане на голяма нова газова инфраструктура, както и при значително увеличаване капацитета на съществуваща газова инфраструктура и на разширяване, реконструкция и модернизация на такава инфраструктура, които дават възможност за развитието на нови източници на газове

доставки, при определени в закона предпоставки Комисията може да предостави временно освобождаване от задълженията за:

- независимост на оператора по чл. 81в, чл. 81ж, ал. 2, и чл. 81л, ал. 2, т. 1, от ЗЕ;
- предоставяне на достъп;
- регулиране на цените на предоставяните услуги.

Посочената възможност е регламентирана и в чл. 36 от Директива 2019/692, който предвижда, че голяма нова газова инфраструктура, например междусистемни газопроводи, съоръжения за втечняване на природен газ и съоръжения за съхранение, може да бъде освободена за определен период от време съгласно разпоредбите на чл. 9, 32, 33 и 34 и член 41, параграф 6, 8 и 10, от Директива 2009/73/ЕО.

За да бъде реализирана тази възможност, е необходимо собственикът или операторът на новата инфраструктура да подаде **молба до КЕВР** за освобождаване на целия или на част от капацитета на новата инфраструктура. Към молбата се прилагат правила за управление и разпределение на капацитета на новата инфраструктура, включващи:

- Изискване всички потенциални ползватели на инфраструктурата да бъдат поканени да изявят интерес при договарянето на капацитет преди извършване разпределението на капацитета на новата инфраструктура, включително за собствени нужди;
- Задължение в случай на претоварване неизползваният капацитет да бъде предлаган на пазара, а ползвателите на инфраструктурата да имат право да търгуват с договорения си капацитет.

При вземане на решение за освобождаване Комисията взема предвид резултатите от процедурата за разпределение на капацитет и одобрява правилата и механизмите за управление и разпределяне на капацитета. Наред с това КЕВР разглежда необходимостта от налагане на условия относно продължителността на освобождаването и недискриминационния достъп до инфраструктурата, като взема предвид допълнителния капацитет, който ще се изгради, или изменението на съществуващия капацитет, експлоатационния период на инфраструктурата и националните особености.

Комисията разглежда молбата за освобождаване и се произнася с мотивирано решение, което се публикува на интернет страницата ѝ.

Преди да приеме решението по ал. 6, Комисията провежда консултации:

1. с регулаторните органи на държавите членки, чиито пазари е вероятно да бъдат засегнати от новата инфраструктура;

2. със съответните компетентни органи на трети държави, когато инфраструктурата е свързана с мрежата на Европейския съюз под юрисдикцията на Република България и е с начало или завършва в една или повече трети държави.

Срок за произнасяне на Комисията: не е предвиден.

Описаната по-горе процедура се отнася до нова газова инфраструктура, която е разположена единствено на територията на Република България.

II.7.16. Процедура съгласно чл. 172д, ал. 1, от ЗЕ

Съгласно чл. 172д, ал. 1, от ЗЕ, когато новата газова инфраструктура е разположена на територията на Република България и най-малко на още една държава членка на Европейския съюз, собственикът или операторът на съответната инфраструктура подава **молба за освобождаване до Комисията и до компетентния регулаторен орган на съответната държава членка на Европейския съюз.**

В срок до 6 месеца от датата, на която молбата е получена от последния регулаторен орган, Комисията провежда консултации с компетентните регулаторни органи на съответната държава членка за постигане на споразумение по искането за дерогация. По искане на КЕВР и на компетентния друг регулаторен орган този срок може да бъде удължен от Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (АСРЕ) с не повече **от три месеца.**

АСРЕ взема решение за освобождаване в случаите, при които в рамките на посочените по-горе срокове не се постигне споразумение между регулаторните органи или по тяхно съвместно искане.

Когато съответната инфраструктура представлява преносен газопровод между Република България и трета държава и когато първата точка на междусистемно свързване с мрежата на държавите членки е разположена на територията на Република България, преди да приеме решението по ал. 2 във връзка с освобождаването, Комисията може да се консултира с компетентния орган на третата държава, за да се гарантира спазването на българското законодателство по отношение на съответната инфраструктура на територията на Република България, а когато е приложимо - в териториалното море на Република България. Комисията може да приеме решение по ал. 2 и в случаите, когато органите на третата държава, към които е отправено искане за консултация, не отговорят на искането в тримесечен срок.

II.7.1в. Общи правила за процедурите по III.8.1а. и III.8.1б

Комисията уведомява Европейската комисия за всяка подадена молба за освобождаване и за решение по чл. 172г, ал. 6, и чл. 172д, ал. 2, от ЗЕ. Уведомяването за взето решение за освобождаване е придружено с цялата свързана с него информация, включително:

1. Основанията за взетото решение;
2. Анализа за влиянието върху конкуренцията и ефективното функциониране на вътрешния пазар;
3. Обосновка за срока на освобождаването и освободения дял от общия капацитет на инфраструктура;
4. Споразумението с другите регулаторни органи при молба за освобождаване по чл. 172д от ЗЕ;
5. Приноса на инфраструктурата за диверсификацията на доставките. Комисията предоставя допълнителна информация по искане на Европейската комисия в срока, посочен в искането или определен по взаимно съгласие между Комисията и Европейската комисия, или уведомява Европейската комисия, че смята уведомлението за пълно.

Когато изисканата информация не бъде предоставена в определения срок, уведомлението се смята за оттеглено, освен ако Комисията е заявила, че смята уведомлението за пълно.

Комисията привежда решението относно освобождаването в съответствие със становището на Европейската комисия. Изменението или оттеглянето на решението за освобождаване се извършва в срок от **един месец**, за което Комисията информира Европейската комисия.

Решението за освобождаване влиза в сила след приключване на гореописаните процедури.

Решението за освобождаване губи силата си две години след становището на Европейската комисия, ако в рамките на този срок не е започнало изграждането на инфраструктурата или ако в срок от 5 години от приемането му инфраструктурата не е въведена в експлоатация, освен ако Комисията след консултации с Европейската комисия реши, че забавянето се дължи на значителни пречки, които са извън контрола на лицето, на което е предоставено освобождаване.

II.7.2. Процедури по издаване на лицензии от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) съгласно Закона за енергетиката

Процедура за издаване на лицензия по чл. 39 от ЗЕ

Дейностите, подлежащи на лицензиране по реда на глава Четвърта от ЗЕ, са:

1. производство на електрическа и/или топлинна енергия;
2. пренос на електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ;
3. разпределение на електрическа енергия или природен газ;

4. съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение и/или втечняване на природен газ или внасяне, разтоварване и регазификация на втечнен природен газ в съоръжение за втечнен природен газ;
5. търговия с електрическа енергия или природен газ;
6. организиране на борсов пазар на електрическа енергия или на природен газ;
7. обществена доставка на електрическа енергия или природен газ;
8. разпределение на електрическа енергия или природен газ в затворена електроразпределителна или затворена газоразпределителна мрежа;
9. снабдяване с електрическа енергия или природен газ от крайни снабдители;
10. разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт;
11. доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция.

Указано в чл. 11 от Наредба № 3, заявлението за издаване на лицензия съдържа:

1. данни на заявителя;
2. вида на исканата лицензия;
3. описание на енергийния обект;
4. предложение и обосновка за срока, за който се иска лицензията.

Към заявлението се прилагат: документ за актуално състояние; декларации; бизнес план; годишни финансови отчети на заявителя за последните 3 години, както и одиторският доклад; данни за източниците за финансиране на дейността и доказателства за наличието на тези източници; доказателства, че лицето съответства на изискванията на ЗЕ; данни за съдружници и акционери; данни за управленската и организационната структура на заявителя. Прилагат се и: разрешение за ползване на енергийния обект и прилежащата инфраструктура; технически данни на енергийния обект; писмени доказателства, че са спазени нормативните изисквания за експлоатация, за безопасни и здравословни условия на труд, за опазване на околната среда; документи за право на собственост; информация за територията, на която са разположени разпределителните мрежи, копия от действащи устройствени планове; становища за пожарна и аварийна безопасност и др. документи, подробно описани в Наредба № 3.

По реда на чл. 41, ал. 3, от ЗЕ в срок до три месеца от подаване на заявленията комисията издава или мотивирано отказва издаването на лицензия и утвърждава или определя съответните цени.

II.7.3. Издаване на лицензии без провеждане на конкурс преди изграждане на енергийните обекти

Съгласно чл. 18 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ), последно изм. и доп. 27 юни 2023 г., лицензия може да се издаде преди изграждане на енергийния обект, чрез който ще се извършва съответната дейност. Срокът на строителството на енергийния обект, чрез който ще се осъществява лицензионната дейност, не се включва в срока на лицензията.

Към заявлението се прилагат документите по чл. 11, ал. 2, както и:

1. Данни за източниците за финансиране за изграждане на енергийния обект и доказателства за наличието на тези източници; за наличието на привлечени средства се представя документ, който гарантира финансирането; за използване на собствени средства за финансиране на проекта се представя решение на управителния орган;
2. Идеен проект и/или технически проект, и/или работен проект за изграждане на енергийния обект, изготвен или одобрен съгласно ЗУТ;
3. Инвестиционен анализ и финансов модел, съдържащи прогнозните цени на енергията и/или на услугата. Представените финансови модели трябва да отговарят на следните условия:
 - предвидената ценова структура не може да създава тежести в нарушение интересите на клиентите чрез необосновано високи стойности на цените;
 - поетите от страните рискове да не създават условия за нарушаване интересите на клиентите;
4. Подробен график със срокове на строителството на енергийния обект, обвързан с инвестициите по години;
5. Предложение и обосновка на срок за осъществяване на дейността;
6. Предварителен договор с преносното или разпределителното предприятие за присъединяване към мрежата, освен в случай че няма друг източник на природен газ;
7. Бизнес план, в който да са посочени без ограничение: броят години, за които е съставен, като годината на издаване на лицензията да е посочена като нулева; планирани инвестиции, направени инвестиции до представяне на бизнес плана; прогнозни данни: структура на капитала, приходи и разходи, производствени и ремонтни програми и свързаните с тях разходи, възвръщаемост на капитала, годишни парични потоци, продажби, цени;
8. Оценка на наличния и прогнозния потенциал на ресурса, влезли в сила административни актове по реда на глава Шеста от Закона за опазване на околната среда

(ЗООС), чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, Закона за защитените територии (ЗЗТ), Закона за водите (ЗВ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), когато такива се изискват за дейността - предмет на лицензията;

9. Описание на територията, на която се иска лицензия за пренос на топлинна енергия, и заверени копия от утвърдените устройствени схеми и планове на населеното място;

10. Описание на територията, на която се иска лицензия за пренос през преносна или газоразпределителна мрежа, и заверени копия от утвърдените устройствени схеми и планове на населеното място.

В изменената и/или допълнена лицензия се определят условията за изграждане на енергийния обект и срок за започване на лицензионната дейност чрез този обект.

Преди започване на осъществяването на лицензионната дейност чрез енергийния обект, за който е изменена и/или допълнена лицензията, лицензиантът е длъжен да представи пред Комисията:

1. Документ за въвеждане на строежа в експлоатация, издаден при условията и по реда на ЗУТ;

2. Данни за техническите и експлоатационните характеристики на новоизградения обект и на обслужващата го инфраструктура и списък на основните и спомагателните съоръжения на енергийния обект;

3. Документи, доказващи правото на собственост, съответно ограниченото вещно право на ползване върху обекта (обектите), чрез които ще се осъществява лицензионната дейност, заедно със скици и карти на съответните мрежи;

4. Доказателства, че са изпълнени изискванията на нормативната уредба по околната среда за разрешаване въвеждането в експлоатация, и разрешение за водовземане, когато това се изисква съгласно Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), Закона за защитените територии (ЗЗТ) и Закона за водите (ЗВ);

5. Доказателства за назначения персонал и неговата квалификация, данни за управленската и организационната структура на лицензианта и за числеността и квалификацията на персонала, зает в упражняване на лицензионната дейност;

6. Актуализирани бизнес план и финансов модел.

Срокът за произнасяне относно започване осъществяването на лицензионната дейност е **един месец**. Комисията приема решение, с което разрешава старта на осъществяването на лицензионната дейност, дава задължителни указания или отнема издадената лицензия при неизпълнение на указанията в срок.

II.7.4. Процедури по проекти, за които са налице условията за изменение и/или допълване на издадена от КЕВР лицензия по ЗЕ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 1, от ЗЕ, КЕВР е оправомощена да изменя и/или допълва лицензии в предвидените от закона случаи. Процедурата по изменение и/или допълнение на лицензиите е регламентирана в ЗЕ и в Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ), последно изм. и доп. 27 юни 2023 г. Производството по изменение и/или допълнение на лицензията се образува по инициатива на Комисията или по искане на лицензианта.

II.7.4а. Изменение и/или допълване на лицензия по инициатива на Комисията

Съгласно чл. 61 от Наредба № 3 изменение и/или допълнение на лицензия по инициатива на Комисията се допуска при следните случаи:

1. За осигуряване на надеждността или за непрекъснатото и качествено снабдяване на клиентите с електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ;
2. При промяна на законодателството, както и за изпълнение на правно обвързващи решения на Европейската комисия или АСРЕ;
3. За осигуряване на националната сигурност и обществения ред, съгласувано със съответните компетентни държавни органи;
4. При опасност от увреждане на живота и здравето на гражданите, от замърсяване или увреждане на околната среда или на имуществото на трети лица, когато това не налага отнемане на лицензията, и/или по предложение на специализирани държавни органи в изпълнение на техните правомощия;
5. При разрешаване преобразуване на лицензиант или сделка на разпореждане, когато това не води до прекратяване на лицензията;
6. При решение на КЗК или при съдебно решение, което засяга условията по лицензията, свързани с нарушение на конкурентното право;
7. В изпълнение на контролните функции на комисията;
- 7а. При издаване на лицензия по чл. 9, ал. 1, т. 7а и 8а;
8. При допуснатата явна фактическа грешка.

По отношение на предложеното изменение и/или допълнение на лицензията КЕВР се произнася с решение, в което изрично посочва необходимостта и целта за предлаганото изменение и/или допълнение.

Когато Комисията открива по своя инициатива производство за изменение и/или допълнение на издадена лицензия, изпраща на лицензианта копие от решението си за

откриване на производството, като в него изрично се посочват основанията за предлаганото изменение и/или допълнение и съдържанието на предложената промяна на лицензията.

Лицензиантът може да даде писмено становище по основанията за изменение и/или допълнение на лицензията в **14-дневен срок от получаването**. Комисията може да изменя и/или допълва лицензия дори ако лицензиантът не даде писмено становище.

Срок за изменение на лицензията: няма законоустановен срок.

II.7.46. Изменение и/или допълнение на лицензия по искане на лицензиант

Процедурата за изменение и/или допълване на лицензията по искане на лицензиант се инициира с подаване на писмено заявление, което съдържа:

- Наименование и ЕИК на заявителя; дали е лице с регистрация по законодателството на друга държава членка на Европейския съюз, еквивалентна на регистрация по Търговския закон, седалище, адрес на управление;
- регистрационния номер на лицензията;
- основанията и мотивите на искането за изменение и/или допълване на лицензията;
- предложение за изменение и/или допълнение.

Към заявлението се прилагат: доказателства за обстоятелствата, които представляват основание на исканото изменение и/или допълнение и документ за внесена такса.

В зависимост от основанията за изменение на лицензия заявителя представя необходимите документи за преценка на искането.

В производството за изменение и/или допълване на лицензия се прилагат съответно редът и сроковете за подаване, разглеждане и решаване на заявленията за издаване на лицензия.

Заявлението с необходимите документи се подава в деловодството на Комисията или с препоръчано писмо с обратна разписка.

Срок за проверка на подаденото заявление за съответствие с изискванията на ЗЕ и НЛДЕ (формална проверка): **7 дни от подаване на заявлението**.

Когато се установи нередовност на заявлението, на заявителя се изпраща писмено съобщение да отстрани допуснатите нередовности в срок от **7 дни**. Ако в рамките на този срок заявителят не отстрани нередовностите, преписката не се разглежда по същество и се прекратява с решение на Комисията.

Срок за изменение и/или допълване, респективно отказ за изменение и/или допълване на лицензия: **3 месеца от подаване на заявлението**.

II.7.5. Процедури по проекти, които попадат в приложното поле на чл. 16 от Регламент 2022/869

Член 16 от Регламент 2022/869 указва, че ефективно направените инвестиционни разходи за проекти от общ интерес, които попадат в категориите от Приложение II, точка 1, буква а), б), в), г) и е) – по отношение на електроенергията, и точка 3 – по отношение на водорода, се поемат от съответните оператори на преносни системи или от организаторите на проекта на енергопреносната инфраструктура на държавите членки, на които проектът осигурява нетно положително въздействие, и доколкото не се покриват от такси за претоварване или от други такси, се заплащат от ползвателите на мрежата посредством тарифите за достъп до мрежата в същите държави членки.

Правомощията на КЕВР по отношение на посочените проекти се изразяват във вземането на **координирано решение** с останалите национални регулатори **относно трансграничното разпределяне на инвестиционните разходи за проекта**, които ще бъдат поети от всеки системен оператор, както и за включването на тези разходи в тарифите за достъп до преносните мрежи в държавите членки. Това решение се взема при следните условия:

1. Когато проектът от общ интерес е достигнал достатъчна степен на зрялост и се прогнозира, че през следващите 36 месеца ще е готов за започване на етапа на строителство, организаторът на проекта подава **инвестиционно искане** до всички компетентни национални регулатори във връзка с трансграничното разпределение на разходите, придружено от следната документация:

а) актуализиран изготвен конкретно за проекта анализ на разходите и ползите за конкретния проект, съставен въз основа на методиката, изготвена съгласно член 11 от Регламент 2022/869, и отчитащ ползите извън границите на съответната държава членка, на чиято територия е разположен проектът, чрез разглеждане най-малкото на съвместните сценарии, установени за планирането на развитието на мрежата. Ако се използват допълнителни сценарии, то те се съгласуват с целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и с неговата цел за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и подлежат на същото равнище на консултации и контрол като процеса, предвиден в член 12. Агенцията отговаря за оценката на всички допълнителни сценарии и за гарантирането на тяхното съответствие с Регламента.

б) бизнес план за оценка на финансовата жизнеспособност на проекта, включващ избрания вариант за финансиране, и в случай на проект от общ интерес, попадащ в категорията енергийна инфраструктура от Приложение II, точка 3, от Регламент 2022/869 – по отношение на водорода, резултатите от изпробване на реакцията на пазара; и

в) ако организаторите на проекта се споразумеят, обосновано предложение за трансгранично разпределение на разходите.

Ако даден проект се организира от няколко на брой организатори на проекти, те подават своето инвестиционно искане съвместно.

Компетентните национални регулаторни органи изпращат копие от полученото инвестиционно искане на АСРЕ.

2. Срокове за вземане на решение относно разпределяне на инвестиционните разходи за проекта.

В рамките на **шест месеца** от датата, на която инвестиционното искане е получено от последния от националните регулаторни органи, националните регулаторни органи, след като проведат консултация със съответните организатори на проекти, вземат съвместни координирани решения относно разпределянето на инвестиционните разходи за проекта, които ще бъдат поети от всеки системен оператор, както и за включването на тези разходи в тарифите или относно отхвърлянето на инвестиционното искане. Националните регулаторни органи могат да решат да разпределят само част от разходите или могат да решат да разпределят разходи за пакет от няколко проекта от общ интерес.

Регулаторните органи незабавно уведомят АСРЕ за разпределението на разходите, като приложат към уведомлението цялата информация във връзка с решението. Решението за разпределение на разходите се публикува.

Ако съответните национални регулаторни органи не успеят да постигнат съгласие относно инвестиционното искане в рамките на шест месеца от датата на получаване на искането от последния съответен национален регулаторен орган, те незабавно информират АСРЕ.

В такъв случай или ако бъде подадено съвместно искане от съответните национални регулаторни органи, решението по инвестиционното искане, включително относно трансграничното разпределение на разходите по параграф 5, както и относно начина на отразяване на инвестиционните разходи в тарифите, се взема от АСРЕ в рамките на **три месеца** от датата, на която въпросът е повдигнат пред АСРЕ. Преди да вземе решение, Агенцията се консултира с компетентните национални регулаторни органи и с организаторите на проекти. В случай че Агенцията поиска допълнително информация, посоченият 3-месечен срок може да бъде удължен с допълнителен период от 2 месеца, който започва да тече от деня на получаване на пълната информация. В рамките на оценката на Агенцията се разглеждат всички съответни сценарии за планиране на развитието на мрежата. При вземането на решение по инвестиционното искане, включително относно трансграничното разпределение на разходите, Агенцията оставя на съответните национални органи възможността да определят начина, по който

инвестиционните разходи се включват в тарифите в съответствие с предвиденото трансгранично разпределение на разходите към момента на прилагане на решението в съответствие с националното право.

Решението по инвестиционното искане, включващо трансграничното разпределение на разходите, се публикува.

Съгласно чл. 15 от Регламент 2022/869 най-късно до 24 юни 2024 г. ЕК, с участието на държавите членки, на съответните ОПС, Агенцията (АСРЕ) и националните регулаторни органи, ще разработи указания за конкретните анализи на разходите и ползите и за споделянето на разходите за целите на внедряването на плановете за развитие на интегрирани мрежи за морския басейн, разположени в морето.

II.8. Процедури съобразно управлението при кризисни ситуации

Сектор „Енергетика“ е посочен на първо място в списъка на секторите с критична инфраструктура в България.

Регламентът поставя изискване енергийната инфраструктура на ЕС да бъде подобрена с цел предотвратяване на техническа неизправност и подобряване на нейната устойчивост спрямо подобна неизправност, природни или предизвикани от човека бедствия, отрицателни въздействия от изменението на климата и заплахи за нейната сигурност, по-специално по отношение на европейските критични инфраструктури, съгласно определението в Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита. Директива 2008/114/ЕО относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури („Директива за ЕКИ“) беше първият правен инструмент за определяне на процедура в целия ЕС за установяване и означаване на европейски критични инфраструктури, както и на общ подход на ЕС за оценка на необходимостта от подобряване на защитата на тези инфраструктури срещу заплахи, които са резултат от човешка дейност — както умишлени, така и случайни - и срещу природни бедствия. Тя обаче бе насочена само към енергийния и транспортния сектори и защитата на критичната инфраструктура и в нея не бяха предвидени по-широки мерки за повишаване на устойчивостта на субектите, които експлоатират такава инфраструктура.

Поради все по-взаимосвързания и трансграничен характер на дейностите на вътрешния пазар беше необходимо да се обхванат повече от два сектора и да се надхвърлят мерките за защита на отделни активи. Ето защо през 2022 г. бяха приети Директива (ЕС) 2022/2557 за устойчивостта на критичните субекти („Директива за УКС“), която отмени Директива 2008/114/ЕО, както и Директива (ЕС) 2022/2555 относно мерки за високо

общо ниво на киберсигурност в ЕС („Директива МИС 2“). Целта е да се осигури цялостно ниво на физическа и цифрова устойчивост на критичните субекти.

Директивата за УКС влезе в сила на 16 януари 2023 г. и има за цел да помогне на държавите членки да повишат цялостната устойчивост на критичните субекти, като същевременно се засили координацията на равнището на ЕС. Директивата за УКС се прилага за 11 сектора, в т.ч. и енергетиката. С нея се измества насочеността от защитата на критичната инфраструктура към по-широката концепция за устойчивост на критичните субекти, които експлоатират такава критична инфраструктура, като се обхваща периодът преди, по време на и след даден инцидент. Директивата МИС 2 също влезе в сила на 16 януари 2023 г. и с нея се модернизира съществуващата правна рамка с оглед на адаптирането към повишената цифровизация и променящата се обстановка по отношение на киберзаплахите. С Директивата МИС 2 също така се разширява обхватът на правилата за киберсигурност, като се включват нови сектори и субекти и се подобряват способностите за устойчивост и реагиране при инциденти на публичните и частните субекти, компетентните органи и ЕС като цяло.

В този контекст на 8 декември 2022 г. по предложение на Комисията беше приета Препоръка на Съвета относно координиран подход на равнището на ЕС за укрепване на устойчивостта на критичната инфраструктура („Препоръката относно устойчивостта на критичната инфраструктура“). В тази препоръка се подчертава, наред с другото, необходимостта да се осигури на равнището на ЕС координиран и ефективен отговор на текущите и бъдещите рискове за предоставянето на основни услуги. По-конкретно Съветът прикани Комисията да изготви „подробен план за координиран отговор на смущения в критичната инфраструктура със значително трансгранично значение“. В препоръката се посочва, че подробният план следва да бъде съгласуван с протокола на ЕС за борбата с хибридните заплахи, да бъде взета предвид Препоръка 2017/1584 на Комисията относно координирана реакция на мащабни киберинциденти и кризи („подробен план в областта на киберсигурността“) и да се спазват договореностите за интегрирана реакция при политическа криза („IPCR“).

Нормативните определения за европейска критична инфраструктура и за критична инфраструктура са:

- **Критична инфраструктура** означава елемент, система или части от нея, намиращи се в държавите членки, които са от основно значение за поддържането на жизненоважни обществени функции, здравето, безопасността, сигурността, икономическото или социалното благосъстояние на населението и чието нарушаване или унищожаване би имало значителни последици в дадената държава членка в резултат на невъзможността да се запазят тези функции.

- **Европейски критични инфраструктури** означава критични инфраструктури, намиращи се в държавите членки, чието нарушаване или унищожаване би имало значителни последици за две или повече държави членки.

Защита на критични инфраструктури е съвкупност от дейности, целящи гарантиране на нормалното функциониране, непрекъснатостта и целостта на критичните инфраструктури с цел възпиране, намаляване, смекчаване или неутрализиране на заплахите, рисковете или уязвимостта им.

При осигуряване защитата на критичните инфраструктури се вземат предвид заплахите, които са резултат от човешка дейност, технологичните заплахи и природните бедствия, като се отдава обаче приоритет на терористичните заплахи. Държавите членки носят крайната отговорност за управлението на механизмите за защита на критичните инфраструктури в рамките на техните национални граници. Собственици/оператори на европейски критични инфраструктури са физически лица, юридически лица или организации, които отговарят за инвестирането или за нормалното функциониране, непрекъснатостта и целостта на определена система или част от нея. **Законът за защита при бедствия** въвежда в националното законодателство изискванията на европейските директиви за установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита с помощта на две наредби: Наредба на МС за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях, в сила от 23.10.2012 г., последно изм. от 5 април 2016 г., и Наредба за реда за установяването и означаването на европейски критични инфраструктури в Република България и мерките за тяхната защита, приета с ПМС № 38 от 18.02.2013 г.

Европейските критични инфраструктури се определят от установените критични инфраструктури в страната ни, като се направи последваща оценка на значимостта на трансграничните последици от тяхното повреждане или разрушаване.

Съгласно изискванията на Директива 2008/114/ЕО, впоследствие и на Директива (ЕС) 2022/2557 и Директива (ЕС) 2022/2555, както и на Закона за защита при бедствия, на Закона за защита на класифицирана информация и на Наредбата за реда за установяването и означаването на европейски критични инфраструктури в Република България и мерките за тяхната защита (чл. 18а, ал. 3, от ЗЗБ), информацията относно означаването на дадена инфраструктура като европейска критична инфраструктура и за мерките за защитата ѝ е със съответното ниво на класификация по Закона за защита на класифицираната информация и правото на Европейския съюз.

Съгласно изискванията на Закона за защита при бедствия и на Наредбата за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях (чл. 8а, ал. 1, от ЗЗБ) информацията за установяването на

критичните инфраструктури за страната и мерките за защитата им е класифицирана информация.

Мерките за подобряване защитата на една енергийна критична инфраструктура в по-голямата си част се дублират с мерките за подобряване защитата ѝ като европейска критична инфраструктура, което може да се използва при извършване анализа на разходите и ползите при всеки проект на ниво критична инфраструктура.

II.8.1. Нормативни разпоредби, касаещи установяването на енергийните критични инфраструктури и предотвратяване заплахите за сигурността им (вкл. терористичните заплахи)

Установяването става по два начина:

- по реда на Наредбата за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях, в която са включени и мерките за защитата им;

- по реда на ПМС № 181/20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност, последно изм. и доп. ДВ, бр. 100 от 1 декември 2023 г., и глава Четвърта от Правилника за прилагане на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“. **Съгласно нормативните разпоредби определените стратегически обекти от значение за националната сигурност по ПМС 181/20.07.2009 г. се считат за установени критични инфраструктури и по Наредбата за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях.** Мерките за защита са определени в ПМС № 181/20.07.2009 г., Правилника за прилагане на ЗДАНС и Инструкция № Из-3025 от 21.12.2010 г. за условията и реда за определяне на стратегическите зони на стратегическите обекти и зоните, последно изм. от 31.07.2020 г., свързани с изпълнението на стратегическите дейности от значение за националната сигурност, както и Указания на ДАНС. За определяне мерките за защита се извършва охранително обследване на обектите от органите на МВР и ДАНС.

Нормативните разпоредби, касаещи предотвратяване на заплахите от природни или предизвикани от човека бедствия, включително за енергийните инфраструктури, са по Закона за защита при бедствия и са в правомощията на министъра на вътрешните работи. Информацията не е класифицирана. Допълнително от значение са и разпоредбите на чл. 112, ал. 2, т. 12, чл. 106, т. 5, чл. 107, т. 6, чл. 220, ал. 3, от Закона за устройство на територията, касаещи защитата при бедствия в правомощията на министъра на вътрешните работи.

II.9. План на времеви график на процедурите за издаване на разрешения

Виж в IV.1. Приложение „Проект на времеви график на процедурите за издаване на разрешения“ към настоящия Наръчник.

Част III. Законодателство и контакти

III.1. Европейско и национално законодателство, обхващащо проектите от общ интерес

III.1.1. Европейско законодателство

- Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013;
- Регламент (ЕС) № 347/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура;
- Директива 92/43/ЕИО относно опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна;
- Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици;
- Директива 2000/60/ЕО за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за водите (Рамкова директива за водите);
- Директива 2008/56/ЕО за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия);
- Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването);
- Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета;
- Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита;
- Директива (ЕС) 2022/2557 за устойчивостта на критичните субекти („Директива за УКС“);

- Директива (ЕС) 2022/2555 относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в ЕС („Директива МИС 2“);
- Директива 2019/692 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО („Директива 2019/692“).

III.1.2. Българско национално законодателство

- Закон за енергетиката;
- Закона за енергията от възобновяеми източници;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ);
- Закон за ограничаване изменението на климата;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за защитените територии;
- Закон за енергийната ефективност;
- Наредба за условията и реда за извършване на ЕО;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредба за ОВОС);
- Закон за защита на класифицираната информация;
- Закон за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ);
- Правилник за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи (ППЗОЗЗ);
- Наредба за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение;
- Тарифа за таксите, които се заплащат при промяна на предназначението на земеделските земи (приета с ПМС № 112 от 31.05.2002 г., обн. ДВ, бр.56/2002 г., изм. ДВ, бр.10/2004 г., бр. 75/2006 г., изм. и доп. бр. 95/2008 г., изм. и доп. ДВ, бр.35 от 8 май 2012 г.);
- Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол;

- Закон за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ) и Правилник за прилагане на ЗСПЗЗ;
- Закон за общинската собственост;
- Закон за държавната собственост;
- Наредба № 16 от 9.06.2004 г., последно изм. от 28 април 2020 г., за сервитутите на енергийните обекти;
- Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ), последно изм. и доп. 27 юни 2023 г.;
- Закон за горите и Правилник за прилагане на Закона за горите (ЗГ);
- Закон за водите;
- Наредба за ползването на повърхностните води;
- Закон за кадастъра и имотния регистър;
- Закон за геодезията и картографията;
- Закон за устройството на Черноморското крайбрежие;
- Закон за културното наследство;
- Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания;
- Закон за държавните помощи;
- Закон за защита при бедствия;
- Закон за Държавна агенция „Национална сигурност“ и Правилник за прилагане на Закона за ДАНС;
- Наредба на Министерския съвет за реда, начина и компетентните органи за установяването на критичните инфраструктури и обектите им и оценката на риска за тях и мерките за защитата им;
- Наредба на Министерския съвет по реда на ЗЗБ за реда за установяването и означаването на европейски критични инфраструктури на територията на Република България и мерките за тяхната защита;
- ПМС № 181/20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност, изм. и доп. с ПМС № 240 от 24 ноември 2023 г.;
- Закон за авторското право и сродните му права;
- Закон за техническите изисквания към продуктите;

- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Закон за обществените поръчки;
- Закон за независимите оценители;
- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г.;
- Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 г., с хоризонт до 2050 г.;
- Териториални планове за справедлив енергиен преход;
- Пътна карта за климатична неутралност на Република България.

III.2. Информация за заявленията

Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)

Информацията за необходимите документи, изискващи се за изпълнение на предвидените процедури в Закона за устройство на територията (ЗУТ), е описана в **Административно обслужване, Административни услуги**, публикувани на уебстраницата на МРРБ: <https://www.mrrb.bg/>

Министерство на околната среда и водите (МОСВ)

Информация за провежданите в Министерството на околната среда и водите (МОСВ) процедури по реда на екологичното законодателство е налична на уебстраницата на МОСВ www.moew.government.bg.

Образци на заявления (уведомления и искания) са публикувани в секция „Превантивна дейност|ОВОС|Образци на заявления - ОВОС“ (за процедурите по оценка на въздействието върху околната среда - ОВОС), в секция „Превантивна дейност|Екологична оценки|Образци на заявления“ (за процедурите по екологична оценка - ЕО) и в секция „Природа|Натура 2000|Образци на заявления и уведомления“ (за процедурите по оценка за съвместимост - ОС).

Образци на заявления за откриване на процедура за издаване на разрешително по *Закона за водите* са публикувани в секция „Води|Административни услуги|Образци на заявления за издаване на разрешителни“.

Министерство на земеделието и храните

Предложенията за утвърждаване на площадка или трасе за проектиране и за промяна на предназначението на земеделска земя за държавни нужди се правят от министъра на регионалното развитие и благоустройството за обекти и съоръжения на територията на повече от една област, от областния управител - за обекти и съоръжения на територията

на съответната област, а за общински нужди - от кмета на съответната община, съгласно Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ).

Комисията за земеделските земи по реда на ЗОЗЗ (чл. 40, ал. 1) с решение утвърждава площадки и трасета за изграждане на всякакъв вид обекти върху земеделски земи с площ над 50 дка, за земеделски земи от първа до четвърта категория или поливни и когато земята е в землищата на населените места от повече от една област. КЗЗ с решение променя предназначението на земеделските земи за неземеделски нужди.

Заявленията се подават до КЗЗ. Информация за процедурите с образци и необходими документи е налична на страницата на Министерството на земеделието и храните: www.mzh.government.bg, Административно обслужване, Комисия за земеделските земи.

Изпълнителна агенция по горите

Образци на заявления за учредяване право на ползване и промяна на предназначение на горски територии по реда на глава Трета от Закона за горите са публикувани на уебстраницата на ИАГ www.iag.bg => Документи => Приложения/Образци.

Агенция по геодезия, картография и кадастър (АГКК)

Списъкът на предоставяните административни услуги от АГКК, описание за начините на подаване и предоставяне, необходими документи или информация, такси и срокове, изтегляне и изпращане на заявление и платежно нареждане са публикувани на сайта - www.cadastre.bg => За клиента => Описание на услугите.

Министерство на културата

1. За процедурата по ЗКН – информация на сайта на НИКН: <http://ninkn.bg> в секция Административни услуги, Образци на заявления за предоставяне на административни услуги;

2. За процедурата за спасителни теренни археологически проучвания – на сайта на НАИМ при БАН - www.naim.bg/

Комисия за енергийно и водно регулиране

Информацията за необходимите документи, изискващи се за изпълнение на предвидените процедури в Закона за енергетиката, е описана в образците на заявления, публикувани на уебстраницата на КЕВР на следния адрес: www.dker, За КЕВР, Форми и образци.

III.3. Контакти

Национален компетентен орган

Национален компетентен орган е министърът на енергетиката на Република България

гр. София, 1000, ул. „Триадица“ № 8

тел.: +359 2 9363 152

факс: +359 2 980 76 30

e-mail: e-energy@me.government.bg

интернет страница: www.me.government.bg

НКО - за контакт:

тел. +359 2 9263 326

e-mail: m.nenkova@me.government.bg

Институции, имащи отношение към издаването на разрешителни:

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

София, 1202, ул. "Св. Св. Кирил и Методий" № 17-19

тел.: 02/940 59 00

факс - 02/987 25 17

Център за административно обслужване: тел. 02/940 54 92

e-mail: e-mrrb@mrrb.government.bg

интернет страница: www.mrrb.government.bg

Министерство на околната среда и водите

Централна сграда: София, п.к.1000, бул. "Княгиня Мария Луиза" 22

Втора сграда: гр. София, п.к.1000, ул. "Уилям Гладстон" 67

телефон: 02/ 940 6000; 02/ 940 61 94

деловодство – тел.: 02/ 940 66 10

факс: 02/ 986 25 33

e-mail: minister@moew.government.bg

e-mail Едно гише: edno_gishe@moew.government.bg

интернет страница: www.moew.government.bg

Министерство на земеделието и храните

София, п.к.1040, бул. "Христо Ботев" № 55

телефон: 02/985 11 383; 02/985 11 384

e-mail: mail@mzh.government.bg

интернет адрес: www.mzh.government.bg

Изпълнителна агенция по горите

София, п. к. 1040, бул. „Христо Ботев“ № 55
към сградата на Министерството на земеделието и храните, етаж 5
Деловодство - тел.: 02/ 985 11 512
Изпълнителен директор - тел.: 02/ 985 11 503
е-mail: iag@iag.bg
интернет страница: www.iag.bg

Камара на независимите оценители в България:

гр. София 1000, ул. "Г. С. Раковски" № 122, вх. Б
тел.: +359 2 4833863; +359 884 113900; +359 882 433826
е-mail: office@ciab-bg.com
интернет страница: www.ciab-bg.com
Публичен регистър на независимите оценители с оценителска правоспособност за
поземлени имоти в горски територии: www.public.ciab-bg.com

Агенция по геодезия, картография и кадастър

София, п. к. 1618, кв. "Павлово", ул. "Мусала" 1
централа - тел.: 02/ 02/8188345
е-mail: sofia@cadastre.bg; интернет страница: <http://www.cadastre.bg/>
Геокартфонд - тел.: 02/8188 322
е-mail: geokartfond@cadastre.bg
Регистър на правоспособни лица - тел.02/ 8188 305
е-mail: pravosposobnost@cadastre.bg

Министерство на културата

София, бул. "Ал. Стамболийски" № 17
централа: +359 2 940 09 00
Деловодство - +359 2 940 00 (891, 859, 862, 214)
Официален вход - (+359 2) 940 08 00
Служебен вход - (+359 2) 940 09 01
е-mail: info@mc.government.bg; delovodstvo@mc.government.bg
интернет страница: <https://mc.government.bg>

Главна дирекция „Инспекторат за опазване на културното наследство“

тел.: 02/940 08 71; 02/940 09 86

Дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“

телефон: 02 /9400-938

Национален институт за недвижимо културно наследство

София, бул. "Ал. Стамболийски" № 17, Регистър: 02/448 48 11,
Архив: 02/448 48 12, 02/448 48 17
е-mail Архив: archive@ninkn.bg
е-mail: ninkn-sof@ninkn.bg
интернет страница: www.ninkn.bg

Национален археологически институт с музей – БАН

София, 1000, ул. „Съборна“ 2
Централа: 02 988 24 06
Директор: 02 988 24 06 (централа)
Зам.-директори: 02 988 14 73
Научен секретар: 02 980 65 14
Ръководител „Административен отдел“: 02 986 76 98
е-mail: naim@naim.bg
интернет страница: www.naim.bg

Комисия за енергийно и водно регулиране

София 1000,
бул. "Княз Дондуков" N: 8-10
деловодство – тел.: 02/ 9359 628 факс: 02/988 87 82

Справки относно лицензиране:

Електроенергетика – тел.: 02/ 9359 733
Топлоенергетика – тел.: 02/ 9359 650
Природен газ – тел.: 02/ 9359 634
е-mail: dker@dker.bg
интернет страница: www.dker.bg

ОРГАНИЗАТОРИ НА ПРОЕКТИ

„Български енергиен холдинг“ ЕАД

София 1000,
ул. "Веслец" № 16,
тел.: +359 (0) 2 926 38 00
факс: +359 (0) 2 925 04 01
е-mail: hq@bgenh.com
е-mail деловодство: delovodstvo@bgenh.com
интернет страница: <http://www.bgenh.com>

„Булгартрансгаз“ ЕАД

София 1336, п. к. 3, ж.к. "Люлин" 2
бул. "Панчо Владигеров" № 66

центра: (02) 939 63 00

факс: (02) 925 00 63

е-mail: info@bulgartransgaz.bg

интернет страница: <http://www.bulgartransgaz.bg>

„Национална електрическа компания“ ЕАД

София 1000, ул. Веслец 5

Централно управление - тел: (02) 9263 636

факс: 02/987 25 50

е-mail: nek@nek.bg

интернет страница: www.nek.bg

„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД

София 1618, район Витоша, бул. „Цар Борис III“ № 201

Деловодство, тел.: +359 2 9696 884, +359 2 9696 887

факс: +359 2 9626 129

е-mail: eso@eso.bg

интернет страница: www.eso.bg

Част IV. Приложения

IV.1. Приложение „Проект на времеви график за издаване на разрешителни на проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес“

Дейност	Отговорни инстанции	Срок	Нормативно основание	Необходими документи извън посочените в Част III и Част IV.1 и IV.2
1. Съгласуване на идеен инвестиционен проект	Областен управител/ министър на регионалното развитие и благоустройството за: а) обекти с обхват повече от една област; б) обекти с национално значение и/или национални обекти	1 месец	Чл. 141, ал. 8 от ЗУТ - <i>Идейните инвестиционни проекти се съгласуват или се отказва съгласуването им от компетентния орган:</i> 1. в едномесечен срок от внасянето им, когато предварителната оценка е изготвена по чл. 142, ал. 6, т. 1; 2. в 14-дневен срок от внасянето им, когато предварителната оценка е извършена по чл. 142, ал. 6, т. 2.	
2. Съгласуване на задание за проектиране на ПУП с МОСВ/РИОСВ	МОСВ/РИОСВ	21 дни	Чл. 125, ал. 7, от ЗУТ - <i>Кметът на общината или компетентният орган по чл. 124а, ал. 3, 4 и 6, в 7-дневен срок от постъпването на искането за даване на разрешение за изработване на устройствен план внася заданието по ал. 1 в МОСВ/РИОСВ за определяне на приложимите процедури по реда на глава Шеста и глава Седма, раздел I, от ЗООС и чл. 31 от ЗБР. МОСВ/РИОСВ предоставят исканата информация в 14-дневен срок от поискването. ЕО е част от УП.</i>	Задание за проектиране
3. Съгласуване на задание за проектиране на ПУП с МК	Министерство на културата	До 4 месеца	Чл. 125, ал. 6, от ЗУТ - <i>Кметът на общината или компетентният орган по чл. 124а, ал. 3, 4 и 6, в 7-дневен срок от постъпването на искането за даване на разрешение за изработване на УП внася заданието по ал. 1 за защитени територии за опазване на културното наследство в МК за съгласуване по реда на ЗКН.</i> Чл. 84, ал. 1, от ЗКН - <i>Съгласуването по този раздел се извършва с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали в срок до 4 месеца от датата на постъпване на съответната документация в НИНКН или в общината, определена по чл. 17, ал. 3.</i>	Задание за проектиране
4. Допускане за изработване на ПУП	МРРБ/ областна администрация/община	1 месец	Чл. 124, чл. 124а и чл. 124б от ЗУТ Чл. 124б, ал. 1 - <i>С разрешенията по чл. 124 и 124а се одобряват заданията по чл. 125. Разрешенията се издават в едномесечен срок.</i>	Задание за проектиране и становища по т. 1 и т. 2
5. Процедура по Закона за	МОСВ/РИОСВ	В зависимост от характера	Съгласно ЗООС, ЗБР и др.	Уведомление за инвестиционно

опазване на околната среда		на инвестиционно то предложение.		предложение/ преценка за ОВОС/ ОВОС
6. Изработване на ПУП	Възложителят	В зависимост от характера и сложността на обекта.	Съгласно ЗУТ	
7. Заявяване на скици за имотите, в които ще се разположат площадковите обекти	ОСЗ/СГКК	14 дни	Чл. 60 от Наредба №3 за създаване на кадастралната карта – скица-проект за прилагане на ПУП; Изисква се за утвърждаване на трасе и площадки от МЗХ (чл. 30, ал. 1, т. 2, от ППЗОЗЗ).	Инвеститорът е длъжен да осигури актуални скици при изготвяне на заданието и възлагане на поръчката.
8. Съгласуване на ПУП с общински служби земеделие и службите по кадастъра	ОСЗ/СГКК	1 месец	Изисква се за утвърждаване на трасе и площадки от МЗХ (чл. 30, ал. 1, т. 2, и ал. 6 от ППЗОЗЗ).	Изработен ПУП
9. Издаване на актове за категоризация и удостоверения за поливност	ОДЗ и Напоителни системи	1 месец	Изисква се за утвърждаване на трасе и площадки от МЗХ (чл. 30, ал. 1, т. 4 и т. 5, от ППЗОЗЗ) <i>Чл. 30, ал. 1, т. 4 - удостоверение поливна ли е земята, издадено от министъра на земеделието, храните и горите или от упълномощено от него лице в 7-дневен срок; за линейните обекти на техническата инфраструктура се издава едно удостоверение за всички засегнати имоти, разположени на територията на едно землище;</i> <i>Чл. 30, ал. 1, т. 5 - акт за категорията на земята, издаден съгласно чл. 17, ал. 2, от ЗОЗЗ и Наредбата за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение от областната дирекция "Земеделие" в 7-дневен срок.</i>	Изработен ПУП и скици на имотите
10. Съгласуване на ПУП със заинтересовани централни и териториални организации и с експлоатационните дружества и специализираните контролни органи		1 месец	Чл. 127, ал. 2, във връзка с чл. 128, ал. 6, от ЗУТ Чл. 127, ал. 2, т. 2 - издаване на писмени становища и/или участие на представители на заинтересовани ведомства в заседанието на експертния съвет, когато за съгласуването не се изисква издаване на акт по т. 1; в този случай, ако в едномесечен срок от постъпване на искането за съгласуване не е представено писмено становище и на заседанието на експертния съвет не присъства представител на заинтересуваното ведомство се смята,	Изработен ПУП

			<i>че проектът е съгласуван без забележки.</i>	
11. Археологично проучване, първи етап – издирване на археологични обекти	Министерство на културата, НАИМ-БАН, регионални музеи след възлагане чрез договор от възложителя на инвестиционното намерение	Срокът се определя с договора (обикновено 2 месеца).	<u>Чл. 56, ал. 1, от Закона за културното наследство - Идентифицирането на обектите на недвижимото културно наследство включва: издирване, изучаване и предварителна оценка.</u>	Изработен ПУП
11.1.Право на ползване върху горски територии за извършване на теренни проучвания на археологически ценности	ИАГ/МЗХ/ Министерският съвет на РБ	В Закона за горите не е предвиден срок.	<u>Чл. 69, ал. 1, т. 3, от Закона за горите - Право на ползване върху поземлени имоти в горски територии може да се учреди: за извършване на теренни проучвания и консервация на археологически ценности - за срок не по-дълъг от три години.</u>	Документите по чл. 70, ал. 2, от ЗГ
12. Предварително съгласие за преминаване през имоти общинска собственост	Общинските съвети на общините, през които минава трасето	1 месец	<u>Чл. 29, ал. 1, от ЗОЗЗ - Промяната на предназначението на земеделски земи от Държавния или от общинския поземлен фонд, необходими за изграждане на обекти на техническата инфраструктура или на други обекти от лица, за които продажбата или учредяването на право на строеж или сервитути върху държавни и общински имоти се извършва без търг или конкурс по силата на закон, може да се извърши за тяхна сметка след решение за предварително съгласие на министъра на земеделието, съответно на общинския съвет, за изработване на подробен устройствен план въз основа на подадено от тях заявление по образец, одобрен от министъра на земеделието. С решението министърът на земеделието, съответно общинският съвет, определя и срока на валидност на предварителното съгласие.</u> <u>Чл. 30, ал. 1, от ЗОС - По искане на общината съответният административен съд в закрито заседание в едномесечен срок и като даде възможност на заинтересованите лица за становище, може да допусне предварително изпълнение на акта за отчуждаване, когато общината е превела определеното в акта за отчуждаване обезщетение и бъде представена определена от съда гаранция при условията на чл. 391, ал. 3, от Гражданския процесуален кодекс, когато това се налага, за да се защитят особено важни държавни, общински или обществени интереси. Определението е окончателно.</u>	Изработен ПУП

13. Предварително съгласие за преминаване през имоти от Държавния поземлен фонд	Министърът на МЗХ	1 месец	Чл.30, ал.3, от ППЗОЗЗ; Чл.24в от ЗСПЗЗ - За възлагане на изработването на подробен устройствен план, с който се засягат земи от Държавния поземлен фонд, се изисква предварителното съгласие на министъра на земеделието.	Изработен ПУП, скици на имотите от ДПФ и становище на областна дирекция „Земеделие“ по местонахождени е на имотите
14. Съгласуване на ПУП с МК	Министерство на културата	До 130 дни	Чл. 83 от Закона за културното наследство Чл. 83. (1) Инвестиционните проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство се одобряват и строежите се изпълняват по реда на Закона за устройство на територията след съгласуване по реда на чл. 84, ал. 1 и 2. Чл. 84, ал. 1 от ЗКН - Съгласуването се извършва с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали в срок до 4 месеца от датата на постъпване на съответната документация в НИНКН. (2) Съгласуването по ал. 1 на инвестиционните проекти и исканията за намеси по чл. 83 се извършва от министъра на културата или оправомощени от него длъжностни лица за: 1. единични и групови недвижими културни ценности с категории "световно значение" и "национално значение" в техните граници и охранителни зони - след писмено становище на НИНКН.	Изработен ПУП и проведено археологично проучване, първи етап
15. Утвърждаване на трасе и площадки	МЗХ – Комисия за земеделските земи	1 месец	Чл. 32 от ППЗОЗЗ - Комисията по чл. 17, ал. ,1 от ЗОЗЗ обсъжда предложението за всеки обект и в едномесечен срок от подаването на писменото искане, ако е оформено и комплектувано съгласно изискванията, утвърждава с решение необходимата площадка или трасе за изграждане на обекта или за включване на земеделски земи в границите на урбанизираните територии или създаването на нови селищни образувания. Ако искането не е оформено и комплектувано, то се връща на предложителя със съответните указания.	Изработен ПУП, становища или влезли в сила решения по ЗООС и по ЗБР, скици на имотите за разполагане на площадковите обекти, становище на регионална дирекция по горите, удостоверения за поливност и актове за категоризация на земята, решения на общински съвети за съгласие за преминаване през общински имоти и предварително

				съгласие за преминаване през имоти от ДПФ, здравно заключение, издадено по реда на чл. 18 от Наредба № 36 за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол
16. Върху горски територии				
16.1. Инвестиционни намерения, свързани с изграждане на „енергийни обекти“ по смисъла на § 1, т. 24, от Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката, обявени за обекти с национално значение или общински обекти от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията - Съгласуване на ПУП от заинтересованите ведомства	За горските територии - съответното държавно предприятие по чл. 163 от Закона за горите (териториално поделение) за горски територии държавна собственост; - съответната община – за горски територии общинска собственост; - собственикът – за горски територии частна собственост	1 месец	Чл. 127, ал. 2, т. 2, от Закона за устройство на територията - издаване на писмени становища и/или участие на представители на заинтересувани ведомства в заседанието на експертния съвет, когато за съгласуването не се изисква издаване на акт по т. 1; в този случай, ако в едномесечен срок от постъпване на искането за съгласуване не е представено писмено становище и на заседанието на експертния съвет не присъства представител на заинтересуваното ведомство, се смята, че проектът е съгласуван без забележки; отказите за съгласуване трябва да бъдат мотивирани.	Изработен ПУП
16.2. За площадкови обекти - Решение за предварително съгласуване за промяна на предназначението	МЗХ/Комисия в ИАГ/ комисия в съответната регионална дирекция по горите (РДГ)	1 месец	Чл. 75, ал. 3, от ЗГ - В едномесечен срок от постъпване на искането органът по ал. 1 се произнася по него. Когато искането е за поземлени имоти в горски територии - държавна собственост, органът по ал. 1 преди произнасянето по него служебно изисква становище от съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.	Документите по чл. 75, ал. 2, от ЗГ
17. Внасяне на ПУП за одобряване	МРРБ/областна администрация или община	37 дни	Чл. 129, ал. 1 и ал. 2, от ЗУТ - Подробният устройствен план се одобрява с решение на общинския съвет по доклад на кмета на общината в едномесечен срок след приемането на проекта за подробен устройствен план от експертен съвет. Обявлението за решението се изпраща в 7-дневен	

			<p>срок за обнародване в Държавен вестник.</p> <p><u>Чл. 129, ал. 3, от ЗУТ – ПУП</u></p> <p>Подробният устройствен план се одобрява със заповед на:</p> <p>1. областния управител - за обекти с обхват повече от една община или за обекти с регионално значение;</p> <p>2. министъра на регионалното развитие и благоустройството за:</p> <p>а) обекти с обхват повече от една област;</p> <p>б) обекти с национално значение и/или национални обекти;</p> <p>в) републиканските пътища, железопътните магистрали и железопътните линии.</p> <p><u>Чл. 129, ал. 4, от ЗУТ</u> - Заповедите по ал. 3 се издават в едномесечен срок след приемането на проекта от съответния експертен съвет по чл. 128, ал. 13, и в 7-дневен срок се изпращат за обнародване в Държавен вестник и се публикуват в Единния публичен регистър по устройство на територията.</p>	
18. Обявяване на ПУП в ДВ и влизане в сила на заповедта		7 дни	По чл. 129 от ЗУТ	
19.1. Промяна на предназначение то на земеделска земя	МЗХ - Комисия за земеделските земи	1 месец	<u>Чл. 24, ал. 2, от ЗОЗЗ</u> - При наличие на влязъл в сила подробен устройствен план заинтересованото лице предлага промяна на предназначението на необходимата земеделска земя за неземеделски нужди. Комисиите по чл. 17, ал. 1, в 30-дневен срок от предложението постановяват решение за промяна на предназначението на земеделските земи.	Документи по чл. 40, ал. 2, от ППЗОЗЗ
19.2. Учредяване на сервитутни права, промяна на предназначение то и закупуване на терени за площадкови обекти/учредяване право на строеж/отчуждаване			За сервитутни права в земеделски територии – комисии по <u>чл. 210 от ЗУТ</u> към общините.	
	МС на РБ/МЗХ/ИАГ/комисия РДГ	1 месец	<u>За горски територии по реда на ЗГ Чл. 77, ал. 1, от ЗГ</u> - За промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии собственикът или инвеститорът подава заявление. <u>Чл. 77, ал. 2, от ЗГ</u> - Органът по чл. 75, ал. 1, се произнася по заявлението в едномесечен срок от датата на постъпването му, като издава решение за промяна на предназначението на поземления имот или постановява отказ.	Документите по чл. 77, ал. 1, от ЗГ
	МС на РБ/МЗХ/ИАГ	1 месец	<u>За горски територии по реда на ЗЕ Наредба № 16 за сервитутите на енергийните обекти – чл. 22, ал. 6</u> - Органът по ал. 1, т. 1 – 4, се произнася по заявлението в едномесечен срок от датата на	Документите по чл. 22 от Наредба 16 за сервитутите на енергийните обекти

			<i>постъпването му, като учредява сервитут или постановява отказ.</i>	
			Закупуване/право на строеж за площадките от собствениците на имотите	
			<u>Отчуждаване – областните управители/МС</u> <u>Чл. 34а, ал. 1, от Закона за държавната собственост - Отчуждаването на имоти и части от имоти - частна собственост, предназначени за изграждането на национални обекти, се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на финансите.</u>	
20. Извършване на теренни археологични проучвания – II етап – спасителни разкопки	МК – БАН, регионални музеи	Срокът се определя с договора.		
21. Съгласуване на инвестиционен проект (ИП) с МК	МК	До 4 месеца	<u>Чл. 84, ал. 1, от ЗКН - Съгласуването по този раздел се извършва с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали в срок до 4 месеца от датата на постъпване на съответната документация в НИНКН или в общината, определена по чл. 17, ал. 3. Инвестиционните проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство се внасят:</u> <u>1. за недвижими културни ценности с категории "световно значение" и "национално значение" в техните граници и охранителни зони - в НИНКН.</u>	Извършени спасителни арх. разкопки
22. Съгласуване на ИП със заинтересованите експлоатационни дружества и администрации и оценка на съответствието	Експлоатационни дружества и администрации	1 месец	<u>Чл. 128а, ал. 1, от ЗУТ - Съгласуването на заданията, на предложенията за изменение на подробни устройствени планове и на проектите на устройствени планове и техни изменения с експлоатационните дружества се извършва при необходимост служебно от кмета на общината или от компетентния орган по чл. 124а, ал. 3, 4 и 6.</u> <u>Експлоатационните дружества са длъжни да предоставят безвъзмездно исканата информация, мотивирани възражения и предписания в 14-дневен срок от поискването на хартиен носител и по електронен път.</u> <u>Чл. 128а, ал. 2, от ЗУТ - Експлоатационните дружества са длъжни в 14-дневен срок да предоставят необходимите данни и</u>	ИП

			<p>предписания за изработване на съответния проект.</p> <p><u>Чл. 128а, ал. 3, от ЗУТ</u> - В 7-дневен срок от внасянето в общината на проекта на подробен устройствен план или на негово изменение от лица по чл. 124а, ал. 5, кметът на общината, съответно компетентният орган по чл. 124а, ал. 3, 4 и 6, го изпраща при необходимост за съгласуване на експлоатационните дружества, които са длъжни в 14-дневен срок да съгласуват проекта, да направят мотивирани възражения или да дадат допълнителни предписания.</p> <p><u>Чл. 142, ал. 11, от ЗУТ</u> - Оценката за съответствие по чл. 169, ал. 1, т. 6, на инвестиционните проекти във фази технически и работен проект се извършва по отделен договор с възложителя от физически и юридически лица, които отговарят на изискванията на Закона за енергийната ефективност и са вписани в публичния регистър по чл. 44, ал. 1 от същия закон. Оценката може да се извърши и като част от комплексния доклад по чл. 142, ал. 6, т. 2.</p>	
23. Одобряване на ИП и издаване на разрешение за строеж	МРРБ/ областна администрация или община	37 дни	<p><u>Чл. 144, ал. 3, от ЗУТ</u> - Инвестиционните проекти се одобряват или се отказва одобряването им от органа по чл. 145: 1. при изготвена оценка по чл. 142, ал. 6, т. 2 - в 14-дневен срок от внасянето им; 2. при изготвена оценка по чл. 142, ал. 6, т. 1 - в едномесечен срок от внасянето им.</p> <p><u>Чл. 142, ал. 1, от ЗУТ</u> - Инвестиционните проекти подлежат на съгласуване и одобряване и са основание за издаване на разрешение за строеж.</p> <p><u>Чл. 148, ал. 4, от ЗУТ</u> - Разрешението за строеж се издава на възложителя въз основа на одобрен технически или работен инвестиционен проект, когато такъв се изисква. Допуска се разрешение за строеж да се издаде въз основа на одобрен идеен проект при условията на чл. 142, ал. 2. Разрешението за строеж се издава едновременно с одобряването на инвестиционния проект, когато това е поискано в заявлението. Разрешение за строеж на обекти в защитени територии за опазване на културното наследство се издава при спазване разпоредбите на Закона за културното наследство. Разрешението за строеж се издава в 7-дневен срок от постъпване на писменото</p>	ИП и всички съгласувания

			заявление, когато има одобрен инвестиционен проект.	
24. Издаване на Удостоверение, че данните, подлежащи на отразяване, са нанесени в кадастралната карта	СГКК	1 месец	<p>Чл. 54а, ал. 1 от Закон за кадастъра и имотния регистър - Съдилищата предоставят на службата по геодезия, картография и кадастър по местонахождение на имота заверено копие от влязло в сила решение по чл. 43, ал. 3, или решение по чл. 54, ал. 2, в 30-дневен срок от влизането им в сила.</p> <p>Съгл. чл. 54а, ал. 3, от ЗКИР - сгради или съоръжения не се въвеждат в експлоатация без възложителя да представи удостоверение от СГКК.</p>	Одобрен ПУП

IV.2. Приложение „Контролен лист при проверка на досието на заявлението“

Контролен лист

при проверка на досието на заявлението съгласно чл. 10, ал. 6, буква а), от Регламент (ЕС) 2022/869, във връзка с Приложение VI, точка 1, буква д)

Обща информация за проекта от СПИСЪКА НА ЕС

Проект	
Номер на PCI от списъка на ЕС	
Организатор	
Прогнозна стойност на проекта	
Прогнозен срок на изпълнение на проекта	Подготвителни дейности: Изграждане:
Дата на подаване на заявлението	

Проверка на досието на заявлението съгласно чл. 10, ал. 6, буква а), от Регламент (ЕО) № 2022/869, във връзка с Приложение VI, точка 1, буква д)

Проверка на досието на заявлението

Проверката започва на:

Експерт - представител на Националния компетентен орган (НКО), извършил проверката /име, длъжност/:

№	Контроли	Експерт на НКО			
		Да	Не	НП	Забележка
Проверка на заявлението					
1	Заявление	☐	☐	☐	
2	Разрешение за изработване на проект за ПУП-ПП от МРРБ				
2.1	• Становище на МОСВ по заданието за изработване на ПУП-ПП за определяне на необходимите процедури по ЗООС и Закона за биологичното разнообразие	☐	☐	☐	
2.2	• Съгласувателно становище на МК на заданието за изработване на ПУП-ПП по реда на ЗКН	☐	☐	☐	
2.3	• Заповед на МРРБ за разрешаване на изработване на проект за ПУП-ПП	☐	☐	☐	
3	Заповед за одобрен ПУП-ПП				
3.1	• Съгласуван от организатора предварителен проект на ПУП-ПП	☐	☐	☐	
3.2	• Окончателен проект на ПУП-ПП	☐	☐	☐	
3.3	• Влязло в сила решение на МОСВ по ОВОС	☐	☐	☐	
3.4	• Влязло в сила решение на МОСВ, с което е преценено да не се извършва ОВОС	☐	☐	☐	
3.5	• Становище на МОСВ, че се изисква извършване на самостоятелна процедура по екологична оценка, както и на процедура на оценка за съвместимостта по реда на Закона за биологичното разнообразие	☐	☐	☐	
3.6	• Решение на МОСВ за извършена екологична оценка	☐	☐	☐	
3.7	• Становище на МОСВ, че не се изисква извършване на самостоятелна процедура по екологична оценка, както и на процедура на оценка за съвместимостта по реда на Закона за биологичното разнообразие	☐	☐	☐	
3.8	• Съгласуван ПУП със заинтересовани централни и териториални организации и с експлоатационните дружества и специализираните контролни органи	☐	☐	☐	
3.9	• Извършени археологически проучвания - първи етап – издирване на археологически обекти	☐	☐	☐	
3.10	• Съгласуване на ПУП с МК	☐	☐	☐	
3.11	• Решение на КЗЗ за промяна предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди и утвърждаване на трасета и площадки за проектиране на обекти в земеделски земи	☐	☐	☐	
3.12	• Съгласуван ПУП-ПП от заинтересованите ведомства за площадкови обекти върху горски територии	☐	☐	☐	
3.13	• Решение на МЗХ/Комисия в ИАГ/комисия в съответната	☐	☐	☐	

	регионална дирекция по горите за площадкови обекти върху горски територии				
3.14	• Влязла в сила заповед на МРРБ за одобрен ПУП-ПП	☐	☐	☐	
4	Заповед за одобрен инвестиционен проект				
4.1	• Оценка за съответствието на проектната документация с основните изисквания към строежа, извършена от регистрирана фирма, несвързана с консултанта	☐	☐	☐	
4.2	• Комплексен доклад за оценка за съответствието на проектната документация с основните изискванията към строежа, изготвен от регистрирана фирма, несвързана с консултанта	☐	☐	☐	
4.3	• Оценка за съответствието на част „Конструктивна“, изготвена от физически лица, упражняващи технически контрол по част „Конструктивна“	☐	☐	☐	
4.4	• Съгласуван от организатора инвестиционен проект	☐	☐	☐	
4.5	• Извършени теренни археологически проучвания – II етап – спасителни разкопки	☐	☐	☐	
4.6	• Съгласуван инвестиционен проект с МК	☐	☐	☐	
4.7	• Съгласуван инвестиционен проект със заинтересовани централни и териториални организации и с експлоатационните дружества и специализираните контролни органи	☐	☐	☐	
4.8	• Съгласуван от МОСВ/РИОСВ план за управление на околната среда по време на строителството и експлоатацията на обекта	☐	☐	☐	
4.9	• Предварителни договори с експлоатационните дружества за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура	☐	☐	☐	
4.10	• Одобрен от МРРБ инвестиционен проект	☐	☐	☐	
5	Придобити вещни права върху имотите за площадките и учреден сервитут за линейната част на обекта/документи за собственост	☐	☐	☐	
6	Положително становище на органите за пожарна безопасност и защита на населението	☐	☐	☐	
7	Специални разрешителни, изискуеми по специални закони	☐	☐	☐	
8	Финансово-икономически анализ или анализ на разходите и ползите	☐	☐	☐	

9	КСС на проекта	☐	☐	☐	
10	Източници на финансиране	☐	☐	☐	
11	Актуализиран график за изпълнение на проекта	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
Други представени документи и информация					
Спиране на проверката на заявлението					
	Приложените документи са незадоволителни и/или липсват документи и следва да се изискат разяснения, корекции или допълнителни документи и информация от организатора	☐	☐	☐	Описание на изисканите допълнително документи, разяснения, корекции и информация:
	Дата на спиране с писмо от НКО до организатора на проекта - изходящ номер на ПО				
	Дата на постъпил отговор от организатора на проекта - входящ номер на НКО				
	Представената от организатора информация/документация е задоволителна и проверката на документацията може да продължи	☐	☐	☐	Описание на представените допълнително документи, разяснения, корекции и информация:

Експерт на НКО предлага:

1. Да бъде прието заявлението.
Мотиви:

2. Да бъде поискана следната допълнителна информация:
Мотиви:

3. Заявлението да бъде отхвърлено.
Мотиви:

Дата:
Име/Подпис:

Съгласувал:
Дата:
Име/Подпис:

ЕКСПЕРТ НА НАЦИОНАЛНИЯ КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН

Мотивирано заключение:

Име

Дата

Подпис